

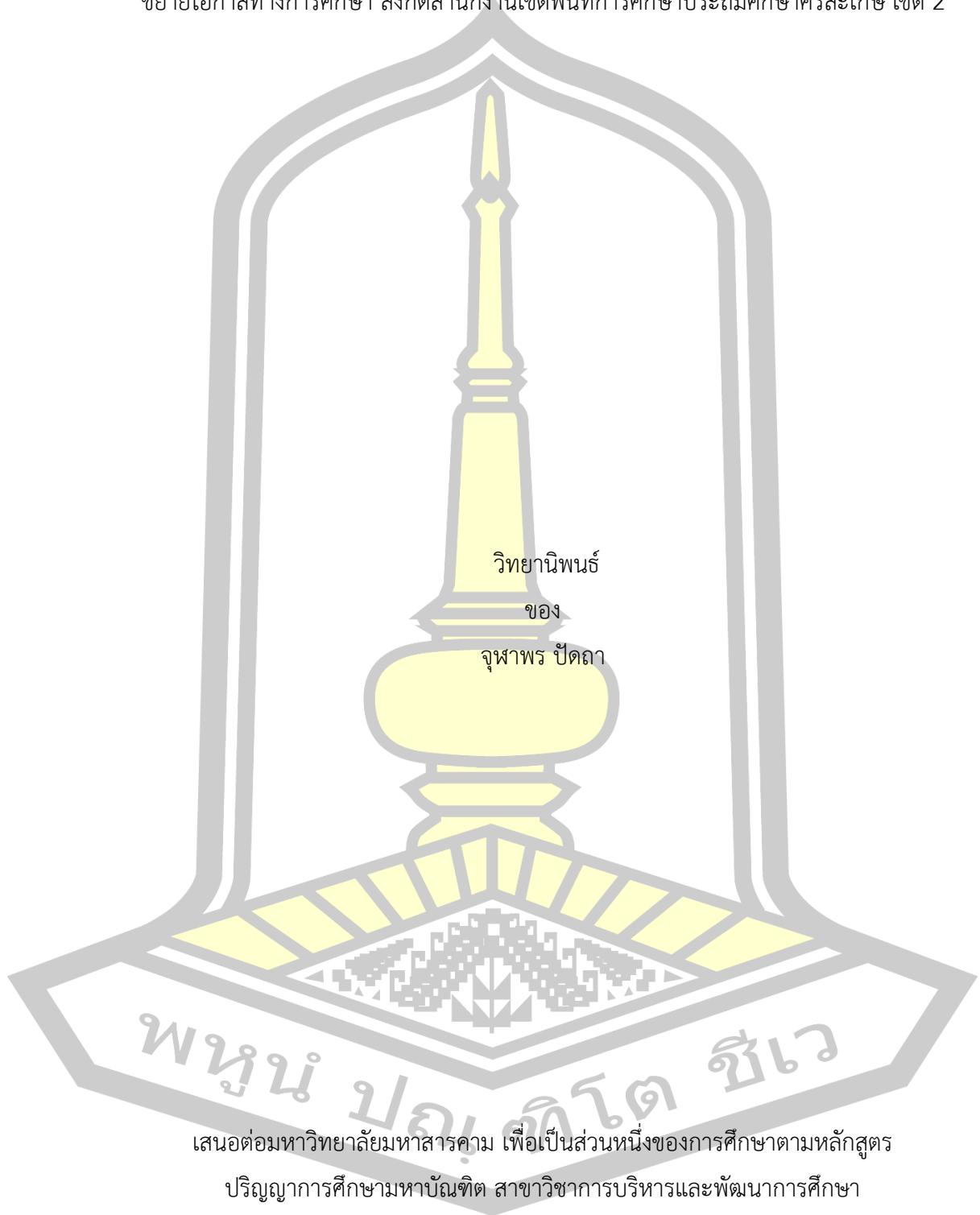
แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

วิทยานิพนธ์
ของ
จุฬารัตน์ ปัตถา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
พฤษภาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

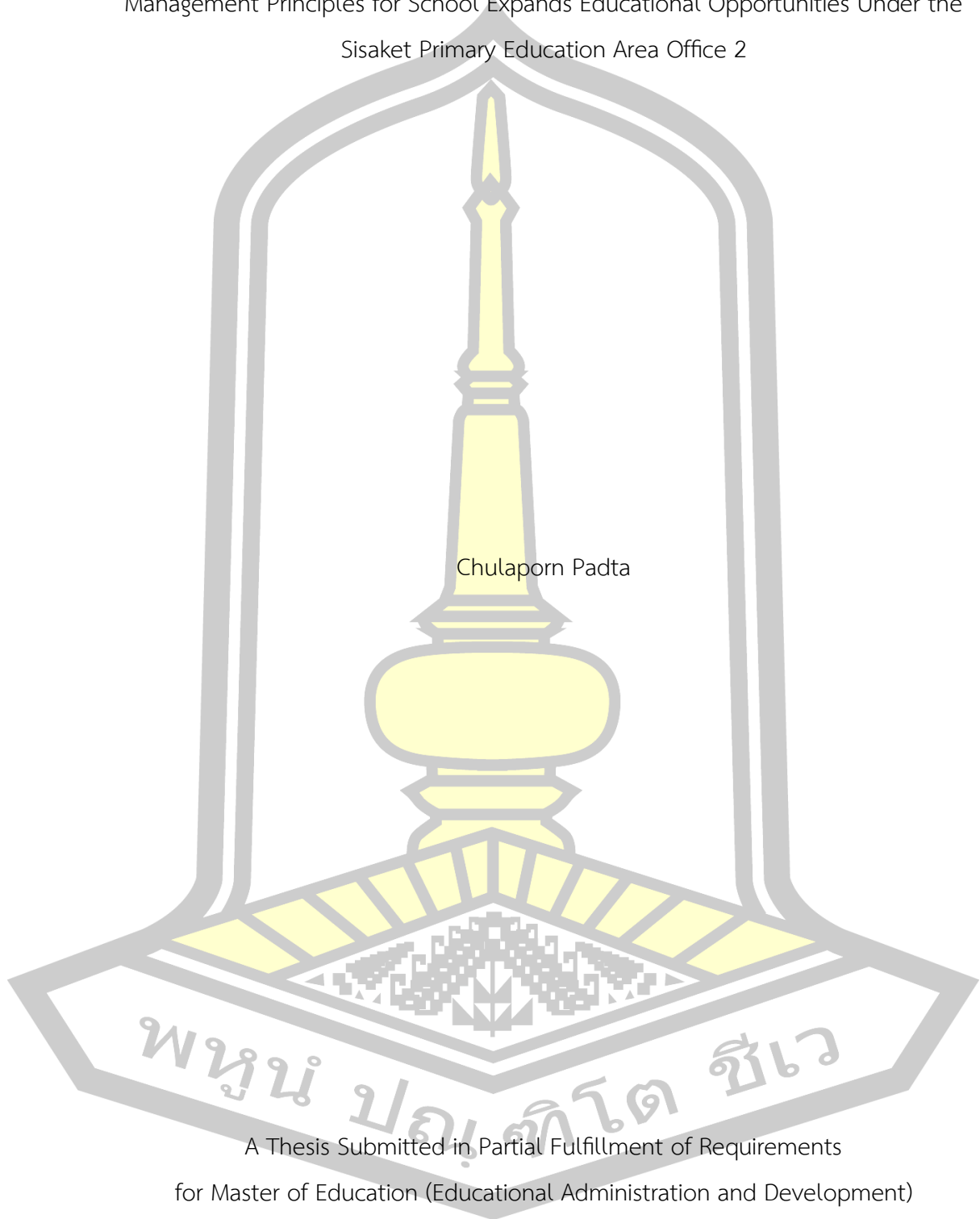

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

พฤษภาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Development Guidelines Learning Processes of Teachers using Participative
Management Principles for School Expands Educational Opportunities Under the
Sisaket Primary Education Area Office 2

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

May 2023

Copyright of Maharakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวจุฬาทพร ปัดถา
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. ธัชชัย จิตรนันท์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. สุทธิพงษ์ หกสุวรรณ)

กรรมการ

(รศ. ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(รศ. ดร. ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

(รศ. ดร. ขวลิต ชูกำแหง)

(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2		
ผู้วิจัย	จุฬารัตน์ ปัตถา		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. สุทธิพงษ์ หกสุวรรณ		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนาการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 และ 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ ครูผู้สอน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 จำนวน 39 แห่ง รวมจำนวนทั้งสิ้น 741 คน โดยการใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และ ระยะที่ 2 แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวทางได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ จำนวน 3 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการ 3 คน ครูผู้สอน จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลวิจัยปรากฏดังนี้

สภาพปัจจุบันของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

สภาพปัจจุบันของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบพบว่า ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมาก

สภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 โดยรวมแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับมากที่สุด

ความต้องการจำเป็น ความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 โดยรวมเท่ากับ 0.073 เรียงลำดับตามความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการจัดการเรียนรู้ ลำดับที่ 2 ด้านการวัดและประเมินผล ลำดับที่ 3 ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ลำดับที่ 4 ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร

แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 มีทั้งสิ้น 4 องค์ประกอบ 22 แนวทาง ผลการประเมินแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 พบว่าโดยรวมแต่ละองค์ประกอบของแนวทางมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ใน ระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนา, กระบวนการเรียนรู้โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม, โรงเรียนขยายโอกาส

TITLE	The Development Guidelines Learning Processes of Teachers using Participative Management Principles for School Expands Educational Opportunities Under the Sisaket Primary Education Area Office 2		
AUTHOR	Chulaporn Padta		
ADVISORS	Associate Professor Suttipong Hoksuan , Ed.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2023

ABSTRACT

This research aims to 1) to study current conditions desirable conditions and guidelines Development of learning process development by using participatory management principles for schools expanding educational opportunities under the Office of Sisaket Primary Educational Service Area Office 2 2) To develop a guideline for developing learning processes by using participatory management principles for schools expanding educational opportunities under the Office of Sisaket Primary Educational Service Area 2 The research is divided into 2 phases as follows Phase 1: Study of current conditions desirable condition and needs of learning process development guidelines using participatory management principles for schools expanding educational opportunities under the Office of Sisaket Primary Educational Service Area 2 The sample group used in the research was the director of the educational institute. Academic Supervisor, Teacher, President of School Board Of schools expanding opportunities under the office of Sisaket Primary Educational Service Area 2 in the amount of 39 places Consists of the Director of the Expanded School of Opportunity, 39 people, the Deputy Director of Academic Administration or the Head of Academic Administration of the Expanded School, 39 people, the Teacher of the Expanded School, 624 people, the President of the School Board, 39

people, in total. 741 people By using a hierarchical random sampling method (Stratified sampling), the tools used in the research were: A 5-point estimation scale questionnaire Phase 2: Guidelines for developing learning process development by using participatory management principles for schools expanding educational opportunities under the Office of Sisaket Primary Educational Service Area Office 2. The groups who provided information in the guideline study were: Director of schools with best practices, 3 people, head of academic administration 3 teachers, 3 teachers, a total of 9 people, obtained by purposive sampling. The research tools were interview forms, appropriateness and feasibility assessment forms of the approaches. Statistics used in data analysis were percentage, mean and standard deviation. The research results are as follows:

The current state of the guideline for developing teachers' learning process using participatory management principles for schools expanding educational opportunities under the Office of Sisaket Primary Educational Service Area Office 2 in general was at a high level.

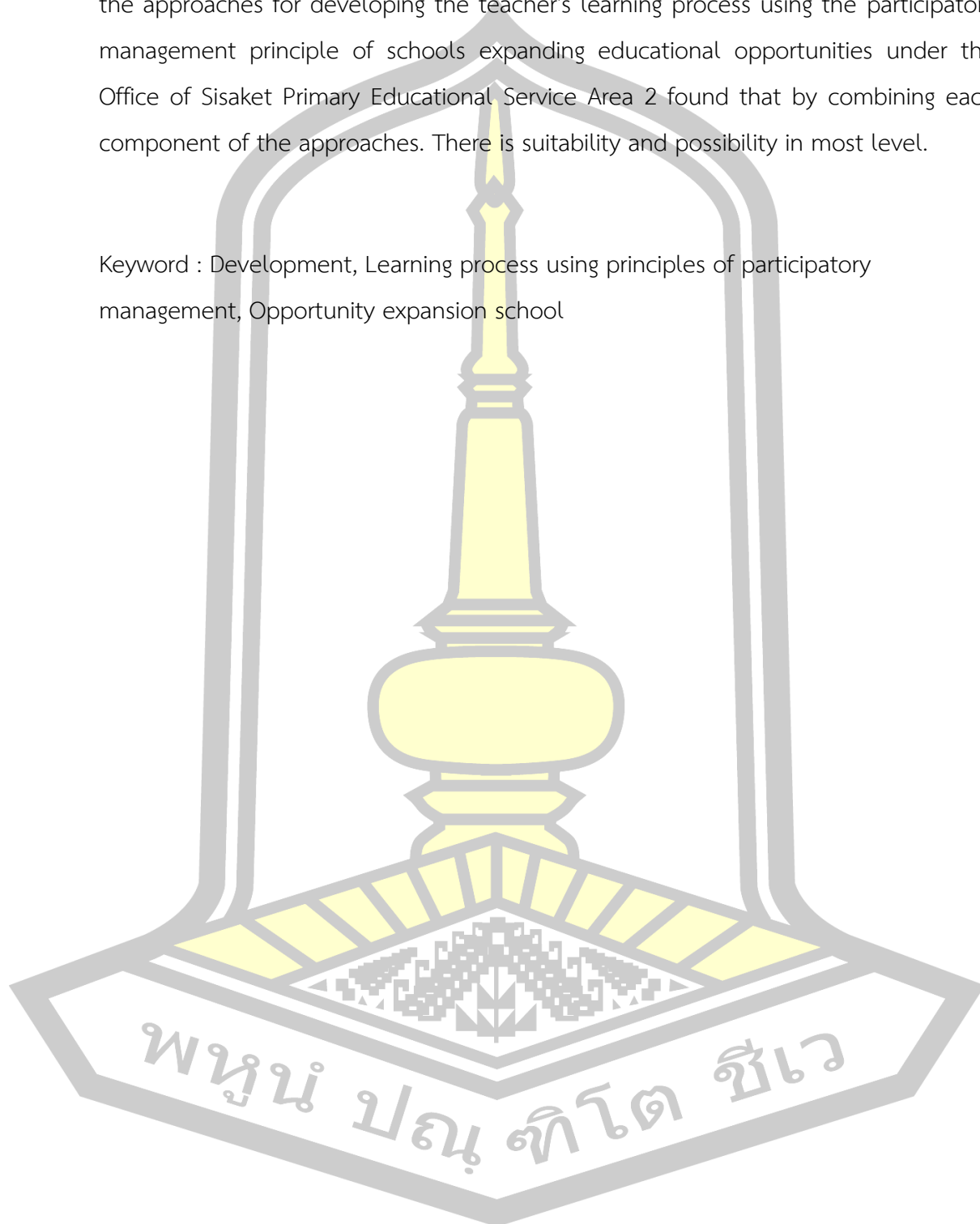
The desirable condition of the teacher learning process development guideline using participatory management principles for schools expanding educational opportunities under the Office of Sisaket Primary Educational Service Area Office 2, overall, each component was at the highest level

necessity the overall needs of teachers' learning process development guidelines using the participatory management principle of the schools expanding educational opportunities under the Office of Sisaket Primary Educational Service Area Office 2 were 0.073, ranked in order of need from most to necessary. less as follows: No. 1 Learning Management the second measure and evaluation ,4th in curriculum analysis

Guidelines for the development of the learning process of teachers using the principle of participatory management of schools expanding educational opportunities under the Office of Sisaket Primary Educational Service Area Office 2

There were a total of 4 components, 22 approaches. The results of the evaluation of the approaches for developing the teacher's learning process using the participatory management principle of schools expanding educational opportunities under the Office of Sisaket Primary Educational Service Area 2 found that by combining each component of the approaches. There is suitability and possibility in most level.

Keyword : Development, Learning process using principles of participatory management, Opportunity expansion school

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและช่วยเหลือจาก รองศาสตราจารย์ ดร. สุธธิพงษ์ หกสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ ประธานกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ กรรมการสอบ และรองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่เสียสละเวลาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษา งานวิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ให้ความกรุณา ชี้แนะเรื่องต่าง ๆ ในระยะเวลาที่ผู้วิจัยศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยแห่งนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบความเที่ยงตรงของ แบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ข้อมูลเชิงลึกในการ สัมภาษณ์ประกอบการยกวางแผนทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์และสละเวลาเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณบิดา มารดา กัลยาณมิตร และเพื่อนนิสิตรุ่น พ.34 ทุกท่านที่ให้คำปรึกษาและให้ กำลังใจในการทำวิจัยในครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศเพื่อบูชาพระคุณบิดา มารดา ตลอดจนบูรพาจารย์ ที่ให้การอบรมสั่งสอน ผู้มีพระคุณทุกท่านที่ช่วยเหลือเอื้ออำนวยให้การทำวิจัยครั้งนี้ สำเร็จลงด้วยดี

พูน ปณ ทิโต ชีเว

จุฬาพร ปีตธา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฌ
สารบัญ.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฒ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย.....	3
ความมุ่งหมายการวิจัย.....	3
ความสำคัญการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้.....	12
การบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม.....	29
บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2.....	48
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	55
งานวิจัยในประเทศ.....	55
งานวิจัยต่างประเทศ.....	62

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	64
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2.....	66
ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการกระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2	72
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	81
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	82
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	121
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	121
สรุปผล	121
อภิปรายผล.....	123
ข้อเสนอแนะ	132
บรรณานุกรม.....	134
ภาคผนวก.....	139
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	140
ภาคผนวก ข คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	166
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์	171
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี	179
ภาคผนวก จ ภาพการสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี	181
ประวัติผู้เขียน	184

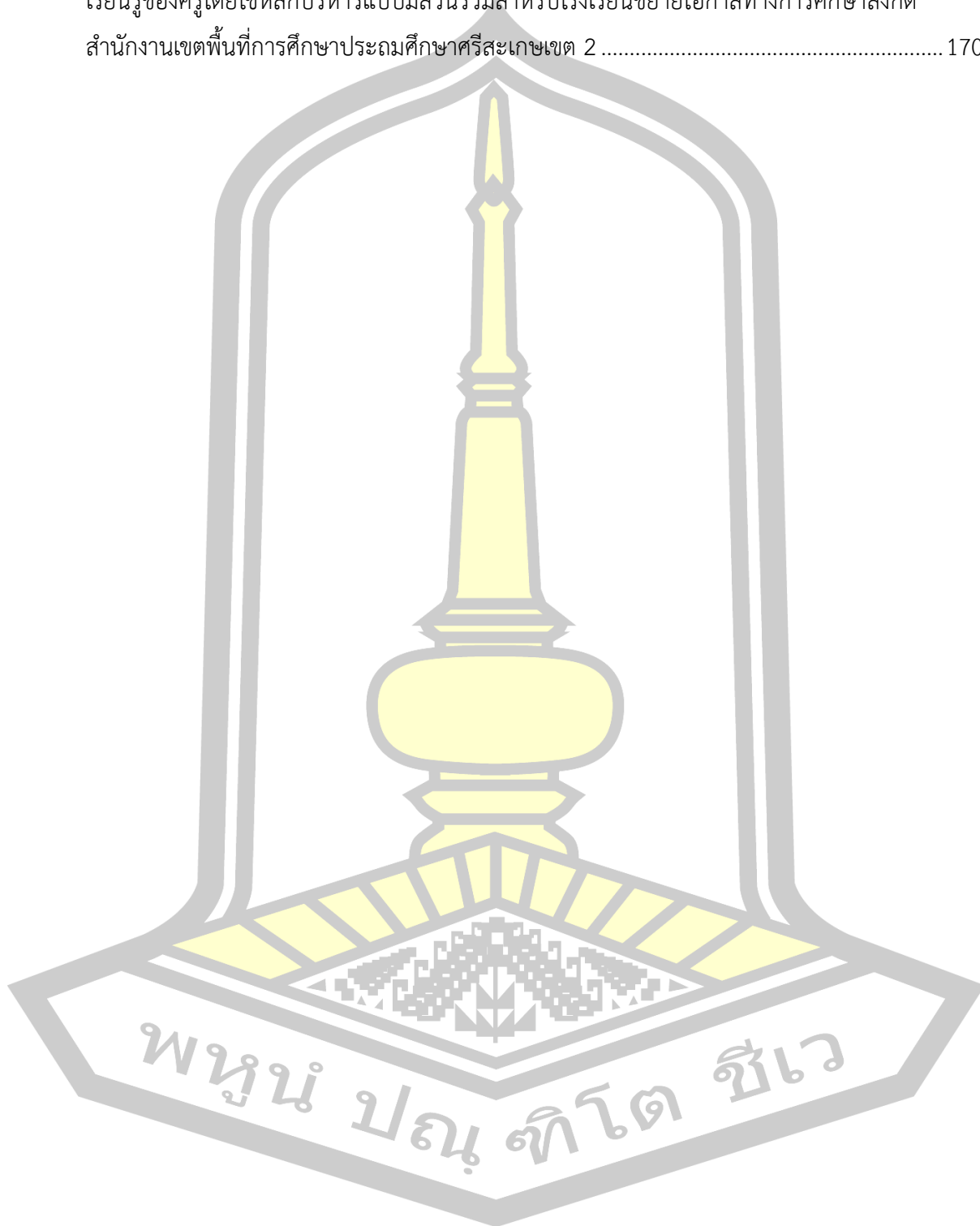
สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบด้านกระบวนการเรียนรู้.....	27
ตาราง 2 แสดงการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม	45
ตาราง 3 โรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดที่ใช้เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน โรงเรียน.....	49
ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่งระดับ การศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน	82
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ จำเป็นของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำแนกเป็นรายด้าน.....	83
ตาราง 6 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบของแนว ทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้านการ วิเคราะห์หลักสูตร	85
ตาราง 7 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบของแนว ทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้านการวาง แผนการจัดการเรียนรู้.....	89
ตาราง 8 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบของแนว ทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้านการจัดการ เรียนรู้.....	92
ตาราง 9 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบของแนว ทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยาย	

โอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้านการวัด ประเมินผล	96
ตาราง 10 แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครู โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2	109
ตาราง 11 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้ หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2	113
ตาราง 12 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้ หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร	114
ตาราง 13 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้ หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้.....	116
ตาราง 14 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้ หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้านการจัดการเรียนรู้.....	117
ตาราง 15 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้ หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้านการวัดและประเมินผล.....	119
ตาราง 16 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) คำถามกับ เนื้อหาของแบบสอบถามการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2	167
ตาราง 17 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2	169

ตาราง 18 ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 170

สารบัญภาพประกอบ

หน้า

ภาพประกอบ 1 แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา.....	7
ภาพประกอบ 2 ระยะเวลาของการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการและผลที่คาดหวัง.....	65

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ.2566 – พ.ศ.2570 หมายความว่า 12 ได้กำหนดเป้าหมายเกี่ยวกับการพัฒนาด้านการศึกษาของประเทศไทยไว้ว่า ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต ซึ่งประเด็นดังกล่าวว่าด้วยเรื่องของการพัฒนาการศึกษา กล่าวคือ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต และ การพัฒนาทุนมนุษย์ในทุกช่วงวัย ที่ผ่านมานั้น ได้มีความพยายามปรับปรุงคุณภาพการศึกษาทุกระดับทั้งการยกระดับมาตรฐานการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีและการพัฒนานวัตกรรม การเรียน รวมถึงการพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมที่เป็นแบบอย่างด้านการศึกษา ทำให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระควบคู่กับมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น รวมถึงการส่งเสริมภาคีการพัฒนาเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาและการเรียนรู้มากขึ้น เป้าหมายการพัฒนาของ หมายความว่า 12 กลยุทธ์ที่ 1 มีเป้าหมายการพัฒนา คือ มุ่งให้คนไทยทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ โดยในกลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 ได้กล่าวไว้ในแผนว่า จะต้องพัฒนาผู้อยู่ในช่วงวัยการศึกษาระดับพื้นฐานให้มีความตระหนักรู้ในตนเองมีทักษะดิจิทัลและมีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ การดำรงชีวิตและการทำงาน โดยในกลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 ข้อที่ 5 ได้กล่าวถึงเรื่องของการพัฒนาระบบสนับสนุนการเรียนรู้ โดยการกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษาและเพิ่มบทบาทของภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในการสนับสนุน การจัดการศึกษาโดยปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ที่เอื้อให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารด้านการจัดการศึกษา ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ และด้านบุคลากร รวมทั้งขับเคลื่อนการสร้างนวัตกรรม ทางการศึกษา ตามบริบทของโรงเรียนและพื้นที่ ตลอดจนส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคประชาสังคมในการจัดการเรียนรู้ และ การร่วมลงทุนเพื่อการศึกษา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (2566)

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายความว่า 12 นั้นได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการศึกษาในเรื่องของการพัฒนาการเรียนรู้ และ การกระจายอำนาจโดยให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนฯ นอกจากนี้ตามแนวคิดของ Peter M. Senge นักวิชาการชาวตะวันตก ยังได้กล่าวถึงเรื่องของแนวทางการปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วมที่นำมาใช้ในการบริหารและพัฒนาการศึกษาแบบมีส่วนร่วมให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดย Peter M.

Senge ได้กล่าวไว้ว่า เพื่อให้ได้ความรู้และแนวทางการปฏิบัติงานแบบใหม่ที่ดีกว่าเดิม ที่เรียกได้ว่าเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานใหม่นั้น ก็จะต้องทำได้โดยการฝึกกำลังและความสามารถร่วมกัน เพื่อปลูกฝังความรู้เข้าไปในระบบการปฏิบัติงานเกิดแนวทางของการปฏิบัติงานใหม่ๆและแปรความรู้ออกมาเป็นผลผลิตนั้นหมายถึงประสิทธิภาพจากการทำงานร่วมกันนั่นเอง โดยเฉพาะการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Shared Vision) ในแนวคิดของศาสตร์ 5 ของ Peter M. Senge คือ การแลกเปลี่ยนภาพพจน์ของอนาคตที่ต้องการให้เป็นจริงร่วมกันในลักษณะการทำงานแบบมีส่วนร่วมภายใต้ระบบที่ซับซ้อนหลายตำแหน่งในหน่วยงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย (ทรงพล เจริญคำ, 2562)

ในการพัฒนาทุนมนุษย์ให้มีคุณภาพ ภาระกิจด้านการบริหารงานวิชาการถือเป็นงานที่สำคัญที่สุดที่เป็นหัวใจของการจัดการศึกษาซึ่งทั้งผู้บริหารโรงเรียนคณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องมีความรู้ความเข้าใจให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดแนวทางการปฏิบัติการประเมินผลและการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องงานวิชาการของโรงเรียนประกอบด้วยงานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเป็นหลักซึ่งโรงเรียนจะต้องสร้างหลักสูตรของตนเองเรียกว่าหลักสูตรสถานศึกษาดังนั้นครูจะต้องทำหน้าที่ในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรการนำหลักสูตรไปใช้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ซึ่งเป็นแนวทางการปฏิรูปการศึกษานั้น ซึ่งแนวทางการสำเร็จของการปฏิรูปการเรียนรู้ต้องเริ่มที่ชั้นเรียนเป็นหลักสำคัญ โดยผู้บริหารอาจจำความคิดของตน ของครู ผู้ปกครอง หรือข้อมูลทางวิชาการ แล้วหากกลุ่มครูช่วยคิดและดำเนินการพร้อมทำความเข้าใจในเรื่องการเรียนรู้ใหม่ แล้วสร้างความเข้าใจให้ตรงกันหลังจากนั้นจึงวางแผนดำเนินการจัดทำคู่มือเพื่อเป็นแนวทางที่ใช้ในการปฏิบัติให้เข้าใจตรงกัน (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2558)

การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องหาแนวทางในการบริหารและพัฒนาமிติดังกล่าวเพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางในการปฏิบัติงานด้านวิชาการของครูให้ดีกว่าที่เป็นอยู่ ผ่านการใช้กลยุทธ์ด้านการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมในแบบต่าง ๆ เพื่อให้ได้แนวทางด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้นั้นมา เช่น การเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีส่วนร่วมรับผิดชอบ และมีส่วนร่วมประเมินผล ในการบริหารจัดการในด้านการพัฒนาทั้งแหล่งเรียนรู้ สภาพแวดล้อม การวิเคราะห์หลักสูตร การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการบริหารงานวิชาการด้านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งในส่วนของผู้บริหารสถานศึกษาเอง ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษา ร่วมกันเพื่อพัฒนาแนวทางพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลภายใต้งบประมาณที่จำกัด

ในการพัฒนาผู้เรียนด้านการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนขยายโอกาส จำเป็นจะต้องให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาซึ่งอาศัยความเชี่ยวชาญตามหน้าที่ของแต่ละบุคคลคนเพื่อร่วมกันเสนอแนวทางของการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ดีของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์ของประเทศในอนาคต ให้เป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ของประเทศไทย จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมในโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 เพื่อนำข้อมูลจากผลการศึกษาดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่อไป

คำถามการวิจัย

1.สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 เป็นอย่างไร

2.การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายการวิจัย

1.เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

2.เพื่อพัฒนาแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

ความสำคัญการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบแนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 หากนำผลวิจัยไปใช้จะเกิดประโยชน์ ดังนี้

1. ได้ทราบถึง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนา แนวทางกระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

2. ใช้เป็นแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้เป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนา แนวทางกระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา / หัวหน้างานวิชาการ ครูผู้สอน / ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 จำนวน 39 แห่ง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 39 คน / รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการหรือหัวหน้างานบริหารวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 39 คน / ครูผู้สอนของโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 624 คน / ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 39 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 741 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) โดยจะสุ่มแยกประชากร ออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ ที่มีหน่วยเหมือนกัน โดยการแบ่งเป็นชั้นภูมิก่อนประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส 39 คน / รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการหรือหัวหน้างานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาส 39 คน / ครูโรงเรียนขยายโอกาส 624 คน / ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา 39 คน / รวมจำนวนทั้งสิ้น 741 คน

2.2 แล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Random sampling) จากการเทียบจำนวนประชากร ทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครตซี และ มอร์แกน ให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส 36 คน / รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการหรือหัวหน้างาน

วิชาการโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 36 คน / ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 234 คน / ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา 36 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 342 คน

ระยะที่ 2 แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

1. ผู้ให้ข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษา แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) โดยผู้ให้ข้อมูลคือผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ จำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานอย่างน้อย 5 ปี / สำเร็จการศึกษาสาขาบริหารการศึกษาวุฒิปริญญาโทขึ้นไป โดยเลือก แบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้บริหารของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ดังนี้

1. ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

2. ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านอิเหนา (รัฐราษฎร์ประชานุกุล) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

3. ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองห้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

2. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

1. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

จำนวน 1 คน

2. ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับ จำนวน 1 คน

3. ศึกษานิเทศก์ที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับ จำนวน 2 คน

4. ครูที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับ จำนวน 1 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

2.1 ขอบเขตเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ต้องค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้

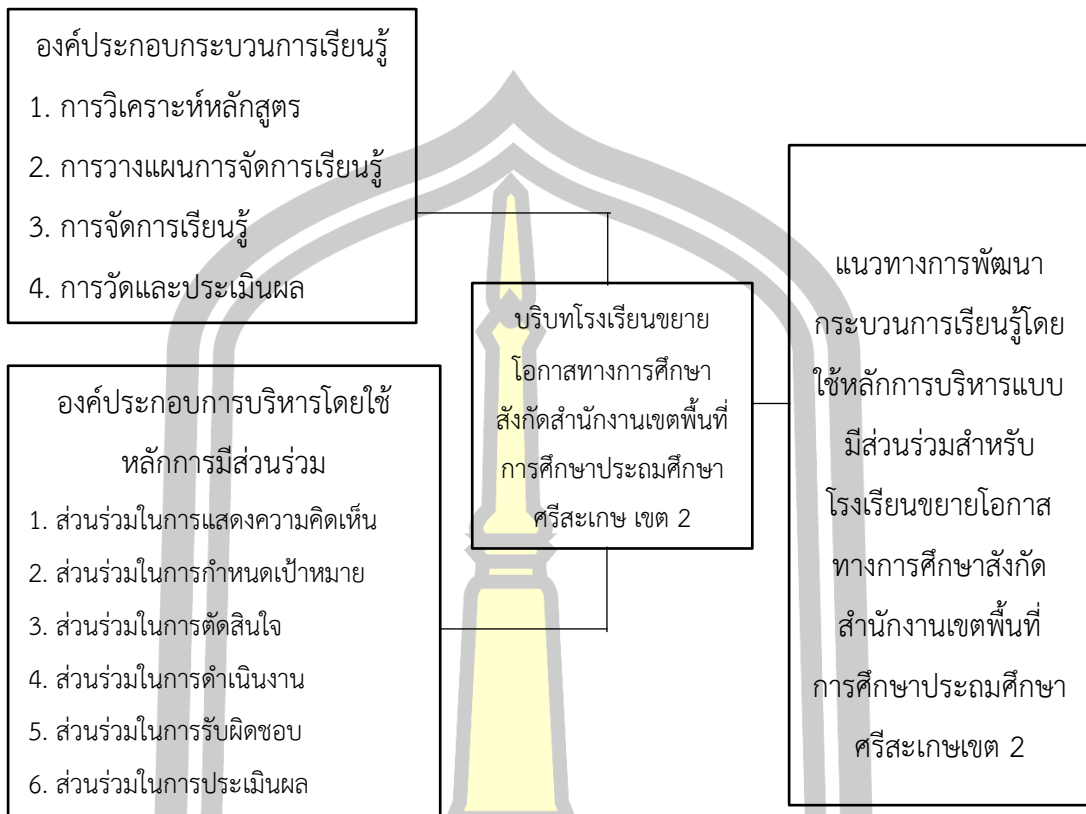
1. การวิเคราะห์หลักสูตร
2. การวางแผนการจัดการเรียนรู้
3. การจัดการเรียนรู้
4. การวัดและประเมินผล

2.2 ขอบเขตเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ต้องค์ประกอบ 6 ด้านดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
2. การมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย
3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
4. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
5. การมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ
6. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวคิด เกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมซึ่งได้กำหนดขอบข่ายและองค์ประกอบ เพื่อเป็นกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัยในครั้งนี้เป็นองค์ประกอบของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4 องค์ประกอบ และ การบริหารงานโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม 6 องค์ประกอบจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ภาพประกอบ 1 แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม
สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ศรีสะเกษเขต 2

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. กระบวนการเรียนรู้ หมายถึง วิธีปฏิบัติ ขั้นตอน แนวทาง ตั้งแต่ต้นจนจบ ในการดำเนินการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอนหรือการใช้วิธีการต่าง ๆ ที่จะทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ รวมถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. การวิเคราะห์หลักสูตร หมายถึง การศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และ หลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้และเลือกใช้เทคนิค วิธีการ การจัดการเรียนรู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ได้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสม และสอดคล้องกับหลักสูตร

3. การวางแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผนและการออกแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อเลือกแนวทางของกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนเพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล

4. การจัดการเรียนรู้ หมายถึง จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการ ขั้นตอน กระบวนการที่หลากหลาย โดยเน้นความรู้ (Knowledge: K) ทักษะกระบวนการ (Process: P) ที่สอดคล้องตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน รวมทั้งเจตคติ (Attitude: A) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ตามความแตกต่างและพัฒนาการทางสมอง เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และ เป้าหมายของหลักสูตร

5. การวัดและประเมินผล หมายถึง ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการ ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย โดยเน้นการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามสภาพจริงด้วยวิธีการประเมินแบบมีส่วนร่วมของผู้เรียนและผู้ปกครอง

6.การบริหารงานโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการ วิธีการ ที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถานศึกษาตามความเหมาะสม โดยการมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น ร่วมกำหนดเป้าหมาย ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินงาน ร่วมรับผิดชอบ และร่วมประเมินผล ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา

7. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น หมายถึง ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสและรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา เพื่อนำไปเป็นแนวปฏิบัติในการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนการสอน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา

8. การมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย หมายถึง ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา กำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินงาน และ แนวทางของการดำเนินงานของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา

9. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษามีส่วนร่วม ในกระบวนการตัดสินใจในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาทั้งในช่วง เริ่มต้น ช่วงวางแผน และช่วง ปฏิบัติตามแผน

10. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา

11. การมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ หมายถึง ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา มีส่วนร่วมรับผิดชอบจาก ผลของการตัดสินใจ ผลของการปฏิบัติงานและผลจากการวางแผนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของ สถานศึกษา

12. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการ ประเมินผลการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งการประเมิน ความก้าวหน้าประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผลของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การ ปรับปรุงแก้ไขให้เกิดการพัฒนาที่ดีขึ้น

13. แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง การจัดทำมีขึ้นหรือการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแนว ปฏิบัติ กระบวนการ วิธีการ หลักการ ที่ใช้ยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินงาน ให้มีการ เปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่ดีขึ้น เพื่อนำไปใช้ให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิบัติงานรวมถึง การปรับปรุง เปลี่ยนแปลงกระบวนการ วิธีการ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ไปในทิศทางที่พึงประสงค์ ในการจัดการ เรียนรู้ด้วยวิธีที่หลากหลายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ การ วิเคราะห์หลักสูตร การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยใช้ หลักการมี ส่วนรวมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ การมีส่วนร่วมใน การแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมี ส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ของ โรงเรียนขยายโอกาสที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 จำนวน ทั้งสิ้น 39 โรงเรียน

14. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

15. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือ

ผู้ที่รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ที่รักษาการในตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

16. หัวหน้างานวิชาการ หมายถึง รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือ ครูผู้สอน ที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าฝ่ายวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

17. ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครู ครูอัตราจ้าง พนักงานราชการ พนักงานจ้างตามภารกิจที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนขยายโอกาส ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

18. โรงเรียนขยายโอกาส หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ที่เปิดทำการเรียนการสอนในระดับ อนุบาล 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือ โรงเรียนที่เปิดทำการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎี เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้

- 1.1 ความหมายของกระบวนการเรียนรู้
- 1.2 ความสำคัญของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.3 แนวคิด ทฤษฎี หลักการจัดกระบวนการเรียนรู้
- 1.4 องค์ประกอบการจัดกระบวนการเรียนรู้

2. หลักการ แนวคิด ทฤษฎี การบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม

- 2.1 ความหมายของการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม
- 2.2 ความสำคัญของการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม
- 2.3 แนวคิด ทฤษฎี หลักการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม
- 2.4 องค์ประกอบการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม

3.บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

- 3.1 สภาพการจัดการศึกษา
- 3.2 ข้อมูลพื้นฐาน
- 3.3 นโยบายและทิศทางการพัฒนาการศึกษา
- 3.4 การบริหารแผนสู่ความสำเร็จ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 4.1 งานวิจัยในประเทศ
- 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้

กระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมจริยธรรม และดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข การพัฒนากระบวนการเรียนรู้จึงมีความสำคัญและจะต้องดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการเรียนรู้ การสอนตามสภาพจริง เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเนื้อหาสาระ

1.1 ความหมายของกระบวนการเรียนรู้

ได้มีผู้ศึกษาและให้ความหมายของกระบวนการเรียนไว้อย่างมากมายตามแนวทางที่แตกต่างกันออกไปดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้ให้ความหมาย กระบวนการเรียนรู้ไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการ สร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการกระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย ซึ่งกระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนพัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปิยนุช ทองพรม (2550) ก็ได้ให้ความหมายของการจัดกระบวนการเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุนให้ครู อาจารย์ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยมีการศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความถนัด ความสามารถ ทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

สรุปได้ว่ากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง วิธีปฏิบัติ ขั้นตอน แนวทาง ตั้งแต่ต้นจนจบ ในการดำเนินการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอนหรือการใช้วิธีการต่าง ๆ ที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ รวมถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1.2 ความสำคัญของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของการจัดการศึกษา เพราะการเรียนรู้เป็นสิ่งที่คุณเรียน จะได้รับการพัฒนาตามกิจกรรมการเรียนการสอน เกิดขึ้นจากการทำงานร่วมกันภายในกลุ่มในห้องเรียนจากการแนะนำของครู การเรียนรู้ของเด็กจะสัมฤทธิ์ผลตามการสอนได้เหมาะสมเพียงใดนั้น มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไว้ดังนี้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2555) ก็ได้กล่าวว่า ภารกิจการบริหารงานวิชาการประการหนึ่งที่สำคัญยิ่ง คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สถานศึกษาจะต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ครูศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และสรุปองค์ความรู้ด้วยตัวเอง โดยมีการศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจและความต้องการของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ ทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างแท้จริง และยิ่งกล่าวถึงแนวปฏิบัติพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไว้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ต้องส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้สอนต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม ทั้งนี้โดยจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือเครือข่าย ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสมและมีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

นอกจากนี้ยังมีผู้ให้หลักการเกี่ยวกับความสำคัญและแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไว้ กล่าวคือ ทิศนา ขัมมณี (2556) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เป็นลักษณะของแนวทางปฏิบัติ คือ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยได้คิด ได้รวบรวมความรู้และลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้การดำเนินงานดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิด การเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญสถานศึกษาควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย (physical participation) ส่วนร่วมทางสติปัญญา (intellectual participation) ส่วนร่วมทางสังคม (social participation) ส่วนร่วมทางอารมณ์ (emotional participation)

นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ได้ศึกษาและให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และความสำคัญของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตั้งที่มณีรัตน์ อภิวัฒนวรรณ (2559) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การส่งเสริม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้การส่งเสริมและการพัฒนาครู และการวัดและประเมินผล ซึ่งตามแนวคิดของ สุคนธา ดิษฐสุนันท์ (2558) กล่าวไว้ในลักษณะที่คล้ายกันว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยงานการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนตามกลุ่มสาระและหน่วยการเรียนรู้ตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน นอกจากนี้ หนูแปง ปะกิริระคะ (2559) ก็ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับ ความสนใจและความถนัด ของผู้เรียน ซึ่งจากการรวบรวมเอาแนวคิดทฤษฎีของผู้ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

สรุปได้ว่าการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและการพัฒนาครู ในการจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผล การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ความสำคัญของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ถือว่า มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าว ดังนี้ กิ่งแก้ว เฟื่องศิลา (2558) กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ ต้องดำเนินการส่งเสริมให้ครูผู้สอนศึกษาวิเคราะห์ให้เข้าใจสาระสำคัญและเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสม จัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ที่ให้ประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา สามารถอยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

หนูนิต ชื้อสตัย (2560) ได้กล่าวเอาไว้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญ ที่จะต้องใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อเป็นเครื่องมือพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งครูผู้สอนจะต้องรู้และเข้าใจแนวคิดการจัดการเรียนรู้และผลที่เกิดกับผู้เรียน แล้วนำมาจัดการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์และศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งผู้ที่เห็นความสำคัญของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้อีกท่านหนึ่ง คือ

จักรี มนต์ประสิทธิ์ (2560) ซึ่งได้ กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญเนื่องจากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของครูผู้สอนที่เป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ หรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่หลากหลายเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนอันจะส่งผลที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ทั้งนี้โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ วิภากรณ์ สร้อยคำ (2560) ก็ได้ให้ความสำคัญของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ว่ามีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีการสอนที่ถูกต้อง ตลอดจนมีการอำนวยความสะดวกเพื่อจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ หลักที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอนควรจัดความรู้และคุณสมบัติอื่น ๆ ที่ต้องการให้แก่ผู้เรียนได้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ เนื้อหาที่สอนยึดหยุ่นตามเหตุการณ์ สภาพท้องถิ่น และความสนใจของผู้เรียน โดยมีกระบวนการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นเป็นสำคัญ ซึ่งจะเกิดผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ดังที่ศิริรณภา เมรัตน์ (2561) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญและเป็นการดำเนินงานของสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนมีการวางแผนการจัดทำแผนการเรียนรู้ตามกลุ่มประสบการณ์ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และยืดหยุ่นเป็นสำคัญ ส่งผลให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญาสาระการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย และปฏิบัติจริง เน้นกระบวนการคิดและจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาอยู่ที่การจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดครูเข้าสอน มีการพัฒนาครู มีการนิเทศติดตามการสอนของครูและมีการประเมินผลปรับปรุง การจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน จากการรวบรวมแนวคิดของนักวิชาการสรุปได้ว่าการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญ ต่อการบริหารงานวิชาการ ที่จะต้องดำเนินการส่งเสริมให้ครูผู้สอนศึกษาวิเคราะห์ให้เข้าใจสาระสำคัญและเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมเพื่อใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายในการใช้เป็นเครื่องมือพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร รวมถึงการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของครูผู้สอน การจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่หลากหลายมีการประเมินผล ปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อันจะส่งผลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน

1.3 แนวคิด ทฤษฎี หลักการกระบวนการเรียนรู้

แนวคิดทฤษฎีหลักการจัดการกระบวนการเรียนรู้ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนซึ่งการจัดการเรียนรู้ มีขอบข่ายกว้างขวางและมีข้อจำกัด เพราะแต่ละทฤษฎีมักจะให้คำอธิบายในแง่มุมที่ทฤษฎีนั้นสนใจและให้ความสำคัญ การอ้างอิงทฤษฎีหรือหลักการจัดการเรียนรู้จึงควรศึกษาทฤษฎีหลายทฤษฎี เพื่อผสมผสานและประยุกต์ใช้ให้เกิดความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ได้มีผู้ศึกษาและให้แนวคิดทฤษฎีไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและศูนย์บริการวิชาการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2557) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าผู้เรียน ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้อง ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตาม ธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง บุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม ผู้สอนศึกษาหลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แล้วพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกใช้วิธีการและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัดซึ่งเป็นเป้าหมายที่กำหนดโดยดำเนินการตามกระบวนการดังนี้

1. การวิเคราะห์หลักสูตร
2. การวางแผนการจัดการเรียนรู้
3. การจัดการเรียนรู้
4. การวัดและประเมินผล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและศูนย์บริการวิชาการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2557) ได้กล่าวถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และศูนย์บริการวิชาการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒไว้ ดังนี้

1. การวิเคราะห์หลักสูตร ศึกษาวิเคราะห์ ทำความเข้าใจ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พร้อมทั้งศึกษา วิเคราะห์เอกสารประกอบหลักสูตรทั้งหมด ให้กระจ่างชัดเจน เพื่อนำไปใช้พิจารณาประกอบการออกแบบการจัดการเรียนรู้ การกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรตัวชี้วัดที่ดี

- 1.1 สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.2 สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 1.3 กำหนดสัดส่วนเวลาระหว่างสาระการเรียนรู้กับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างเหมาะสม

- 1.4 กำหนดสัดส่วนเวลาระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

- 1.5 มีหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้
- 1.6 มีหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการกับวิถีชีวิตของผู้เรียน
- 1.7 มีรายวิชาพื้นฐาน/หน่วยการเรียนรู้ครบตามที่กำหนดในหลักสูตร
- 1.8 มีรายวิชาเพิ่ม/หน่วยการเรียนรู้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนและชุมชน
- 1.9 รายวิชาพื้นฐาน/หน่วยการเรียนรู้ในกลุ่มสาระครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้

ตามที่หลักสูตรกำหนด

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544) ได้ให้ความหมายของการวางแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า การวางแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การตีความหมายของหลักสูตร และการกำหนดรายละเอียดของหลักสูตรที่จะต้องนำมาจัดการเรียนการสอน ให้แก่ผู้เรียน ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร ได้แก่ หลักการ จุดหมาย โครงสร้างเวลาเรียนแนวดำเนินการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตอบสนองจุดประสงค์การเรียนรู้ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การวัดและการประเมินการเรียน คำอธิบายในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ ซึ่งระบุเนื้อหาที่ต้องให้นักเรียนได้เรียน ตามลำดับขั้นตอนกระบวนการที่ต้องให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติและจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดการเรียนรู้
2. ศึกษาความสอดคล้องสัมพันธ์กันกับองค์ประกอบแต่ละส่วนของหลักสูตร
3. ลำดับความคิดรวบยอดที่จัดให้นักเรียนแต่ละระดับชั้นได้เรียนรู้ก่อนหลังโดยพิจารณาขอบข่ายเนื้อหาและกิจกรรมที่กำหนดไว้ในคำอธิบายรายวิชา
4. กำหนดผลที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียน เมื่อได้เรียนรู้ความคิดรวบยอดแต่ละเรื่อง
5. กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้ในคำอธิบายรายวิชาหรืออาจพิจารณาจากกิจกรรมที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ
6. กำหนดเวลาเรียนให้เหมาะสมกับขอบข่ายเนื้อหาสาระหรือความคิดรวบยอดจุดประสงค์การเรียนรู้และกิจกรรมที่กำหนดไว้
7. เตรียมแหล่งเรียนรู้ เอกสาร สื่อประกอบการเรียนรู้
8. มีข้อมูลผู้เรียนที่จะนำไปเป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและศูนย์บริการวิชาการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2557) กล่าวว่า การวางแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นความรู้ (Knowledge : K) ทักษะกระบวนการ (Process : P) ที่สอดคล้องตามมาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน รวมทั้งเจตคติ (Attitude :

A) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล พร้อมนำข้อมูลไปใช้ในการออกแบบการเรียนรู้ และจัดการเรียนรู้ที่มุ่งตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ตามความแตกต่างของผู้เรียน และพัฒนาการทางสมอง เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ การจัดการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและศูนย์บริการวิชาการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2557) กล่าวว่า จัดการเรียนรู้ ด้วยวิธีการที่หลากหลายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดเตรียมและใช้สื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ได้อย่างเหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยครูมีบทบาทในฐานะผู้จัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพการเตรียมการสอน ครูควรเตรียมการสอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียน เพื่อจัดกลุ่มผู้เรียนตามความรู้ความสามารถ และเพื่อกำหนดเรื่องหรือเนื้อหาสาระในการเรียนรู้
2. วิเคราะห์หลักสูตรเพื่อเชื่อมโยงกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเฉพาะการกำหนดเรื่องหรือเนื้อหาสาระในการเรียนรู้ ตลอดจนวัตถุประสงค์สำคัญ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นสากล
3. เตรียมแหล่งเรียนรู้เตรียมห้องเรียน
4. วางแผนการสอน ควรเขียนให้ครอบคลุมองค์ประกอบ
5. การวัดและประเมินผล ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ทั้งนี้ มุ่งเน้นการประเมินผลการเรียนรู้ตาม สภาพจริงเป็นสำคัญ นอกจากนี้ควรเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน และผู้ปกครอง ตลอดจนความสอดคล้องธรรมชาติ ของวิชาและพัฒนาการของผู้เรียน นำผลการประเมินผู้เรียนใช้เพื่อสอนซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน ตลอดจนปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนของตนเองอย่างเป็นระบบ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (2545) กำหนดในมาตรา 24 ไว้ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการ โดย

1. จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้คล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิด เป็น ทำเป็น รักการอ่านและรักการใฝ่รู้ต่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างสมส่วน สมดุล กันรวมทั้งปลูกฝัง คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอน สามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนผู้เรียนอาจเรียนไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและ แหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ การพัฒนากระบวนการ เรียนรู้ คือ การปฏิรูปการเรียนรู้ ทั้งใน ส่วนที่เกี่ยวกับวิธีการเรียนของผู้เรียน และวิธีการสอนของครู ซึ่ง ครูจะต้องสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ และศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเองโดยมีครูเป็นผู้ควบคุมดูแล เปนการฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักวิธีคิด วิธีดำเนินชีวิต และมีทักษะในการเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ได้

ทิสนา แคมมณี (2548) ได้กล่าวถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย (Physical participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกายเพื่อช่วยให้ประสาท การเรียนรู้ของผู้เรียนตื่นตัวพร้อมที่จะรับข้อมูล และการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น

2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางสติปัญญา (Intellectual Participation) คือ กิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียน เกิดการเคลื่อนไหวทางสติปัญญา ทำทหาย ความคิดของ ผู้เรียน สามารถกระตุ้นสมองของผู้เรียนให้เกิดการเคลื่อนไหว เกิดความสนุกที่จะคิด

3. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคม (Social Participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลหรือ สิ่งแวดล้อมรอบตัว ต้องเรียนรู้ที่จะต้องปรับตัวเข้ากับผู้อื่นและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ

4. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางอารมณ์ (Emotional Participation) คือ เปนกิจกรรมที่ส่งผลต่ออารมณ์ ความรู้สึกของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้ การเรียนรู้ นั้น เกิดความหมายต่อตนเอง

5. การวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณา จากพัฒนาการของผู้เรียนพฤติกรรมหรือ

ความประพฤติ โดยการสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปใน กระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ และรูปแบบการศึกษา ซึ่งหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้

1. สถานศึกษาต้องทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผล การเรียนรู้
2. กำหนดให้บุคคลากรทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกันและเป็นมาตรฐานเดียวกัน
3. สถานศึกษาต้องจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับชาติและมีการประเมินภายนอก นอกจากนั้น กระทรวงศึกษาธิการยังได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนด้านการวัดประเมินผล ดังนี้

1. ให้มีการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา

2. โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดและประเมินผลของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้

3. โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูทำการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการประเมินตามสภาพที่แท้จริง โดยประเมินจากกระบวนการ การปฏิบัติ จากผลงานซึ่งต้องใช้วิธีการประเมิน เครื่องมือและเกณฑ์การประเมินที่สอดคล้อง

4. โรงเรียนควรจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์และผลการเรียนรู้จากสถานศึกษาหรือสถานประกอบการอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

5. โรงเรียนควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ประกอบการวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

อย่างไรก็ดี การวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญถือเป็นหลักสำคัญของการประเมินผลตามแนวทางปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการประเมินผลผู้เรียนรอบด้านตามสภาพจริง ซึ่งมีลักษณะสำคัญ คือ เน้นให้ผู้เรียนประเมินตนเองและการมีส่วนร่วมในการประเมินของ ผู้เรียนโดยผู้ปกครองและครูมีส่วนร่วม ยิ่งไปกว่านั้นวิธีการและเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นการประเมินการแสดงออกของผู้เรียนรอบด้านตลอดเวลา ครูควรใช้ข้อมูล และวิธีการที่หลากหลาย

ครูควรมีการศึกษาวัตถุประสงค์ของการประเมิน เป็นการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนรอบด้าน ดังนั้นจึงใช้วิธีการที่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ เช่น ใช้วิธีการสังเกต การสัมภาษณ์

การตรวจผลงาน การทดสอบ การบันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง การรายงานตนเองของผู้เรียน การตรวจเพิ่ม สะสมงาน นอกจากนี้ ครูควรมีการกำหนดเครื่องมือในการประเมินเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของการ ประเมินให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะกระบวนการและเจตคติต่อการเรียนรู้ และควรนำแนวคิดการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงไปใช้โดยครู ต้องเรียนรู้แนวทางการประเมิน เพื่อนำไปปรับปรุงการเรียนการสอน ดังนั้นการวัดประเมินผล โรงเรียนควรดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา
2. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผล ประเมินผลของแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาสาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้

3. ส่งเสริมให้ครูวัดประเมินผลการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการประเมินตาม สภาพที่แท้จริงจากกระบวนการ การปฏิบัติและผลงาน

4. จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์และผลการเรียนรู้จาก สถานศึกษาอื่นสถานประกอบการและอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

5. พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา เป็นกระบวนการที่ใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษา สถานศึกษาควร ดำเนินการ ดังนี้

- 6.1 กำหนดนโยบาย และแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ เรียนรู้และกระบวนการทำงานของนักเรียน ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

- 6.2 พัฒนาครู และนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้โดยใช้ กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้นทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิด การจัดการ การหา เหตุผลในการตอบปัญหา การผสมผสานความรู้แบบสหวิทยาการ และการเรียนรู้ในปัญหาที่ตนสนใจ

- 6.3 พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย

- 6.4 รวบรวม และเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพ การศึกษารวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ได้กล่าวถึง การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

1. จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำดีคิดเป็น ทำเป็นรักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

7. ศึกษาค้นคว้าพัฒนารูปแบบ หรือ การออกแบบกระบวนการเรียนรู้ ที่ก้าวหน้า เพื่อเป็นผู้นำการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่น

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้ให้หลักการกระบวนการเรียนไว้ดังนี้

1. หลักการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมองเน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม

2. กระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน เช่น กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย กระบวนการเหล่านี้เป็น

แนวทางใน การจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนาเพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการ กระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึง มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการ เรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนแล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิค การสอน สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและ บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

4. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตาม เป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอนผู้เรียนควรมีบทบาท ดังนี้

4.1 บทบาทของผู้สอน

4.1.1 ศึกษาวิเคราะห์ที่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลแล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผน การจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน

4.1.2 กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะ กระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์

4.1.3 ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่าง ระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย

4.1.4 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการ การเรียนรู้

4.1.5 จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4.1.6 ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับ ธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน

4.1.7 วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียนรวมทั้ง ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

4.2 บทบาทของผู้เรียน

4.2.1 กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง

4.2.2 เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อความ รู้ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ

4.2.3 ลงมือปฏิบัติจริง สร้างสิ่งที่ได้เรียนรู้มาด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

4.2.4 มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู

4.2.5 ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

ภาคี อนันต์นาวิ (2551) ได้กล่าวถึง การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ครู จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ ประสบการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3. จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า หลักการแนวคิด ทฤษฎี หลักการของกระบวนการเรียนรู้มีหลายรูปแบบการผสมผสานแนวคิดกระบวนการเรียนรู้จากหลากหลายทฤษฎี แนวคิด และหลักการเพื่อให้ได้แนวทางและกระบวนการเรียนรู้ที่นำไปสู่การจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและเป็นประโยชน์ต่อสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลต่อผู้เรียน

1.4 องค์ประกอบของการจัดกระบวนการเรียนรู้

นักวิชาการได้แบ่งองค์ประกอบของการจัดกระบวนการเรียนรู้ไว้หลากหลาย ดังนี้

ตามกระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ดังนี้

1. หลักการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมองเน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม

2. กระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้อง อาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้

ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน เช่น กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนาเพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ได้ดีบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจใน กระบวนการ เรียนรู้เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึง มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการ เรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิค การสอน สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและ บรรลุ ตามเป้าหมายที่กำหนด

4. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตาม เป้าหมายของหลักสูตรทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาท ดังนี้

4.1 บทบาทของผู้สอน

4.1.1 ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ทำทลายความสามารถของผู้เรียน

4.1.2 กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะ กระบวนการ ที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์

4.1.3 ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่าง ระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย

4.1.4 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการ เรียนรู้

4.1.5 จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4.1.6 ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสม กับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน

4.1.7 วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

4.2 บทบาทของผู้เรียน

4.2.1 กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง

4.2.2 เสาะแสวงหาความรู้เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อความรู้ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ

4.2.3 ลงมือปฏิบัติจริง สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเองและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

4.2.4 มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู

4.2.5 ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและศูนย์บริการวิชาการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2557) กล่าวว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมองเน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม ผู้สอน ต้องศึกษาหลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แล้วพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีการและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดซึ่งเป็น เป้าหมายที่กำหนดโดยดำเนินการตามกระบวนการดังนี้

1. การวิเคราะห์หลักสูตร
2. การวางแผนการจัดการเรียนรู้
3. การจัดการเรียนรู้
4. การวัดและประเมินผล

กระบวนการเรียนรู้นั้น มีหลากหลายกระบวนการอยู่ที่จะเลือกกระบวนการไหนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะกับผู้เรียน ซึ่งในแต่ละกระบวนการที่มีหลากหลายรูปแบบนั้น จะต้องเริ่มด้วยการวิเคราะห์หลักสูตรกล่าวคือทำการวิเคราะห์ มาตรฐานตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง แล้วนำข้อมูลไปวางแผนจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนเพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อนำพาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร ด้วยการจัดทำโครงสร้างรายวิชา หน่วย

การเรียนรู้และแผนจัดการเรียนรู้ต่อจากนั้นดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผน พร้อมทั้งวัดและประเมินผล จึงจะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามตัวชี้วัดและนำไปสู่คุณภาพตาม มาตรฐานในที่สุด จากการศึกษา แนวคิด หลักการ แนวปฏิบัติ ขอบข่ายที่เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบการขอบข่ายด้านกระบวนการเรียนรู้ ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบด้านกระบวนการเรียนรู้

แนวคิดหลักการ องค์ประกอบ กระบวนการเรียนรู้	กระทรวงศึกษาธิการ (2551)	พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. (2542)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ทีศนา แซมมณี (2548)	สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544)	รุ่งชัชดาพร เวทชะชาติ (2555)	ความถี่
1.การวิเคราะห์หลักสูตร	√	√	√	√	√	√	6
2.การวางแผนการจัดการเรียนรู้	√	√	√	√	√		5
3.การจัดการเรียนรู้	√	√	√	√	√	√	6
4.การวัดและประเมินผล	√		√		√	√	4

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของกระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์ มีองค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้ คือ

1. การวิเคราะห์หลักสูตร
2. การวางแผนการจัดการเรียนรู้
3. การจัดการเรียนรู้
4. การวัดและประเมินผล

ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1.การวิเคราะห์หลักสูตร การวิเคราะห์หลักสูตร หมายถึง ศึกษาหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551และหลักสูตรสถานศึกษา ให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ /

ตัวชี้วัด สมรรถนะ สำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แล้วพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้ วิธีการและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ได้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมให้ในการพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัดและเป้าหมายของหลักสูตร พัฒนาเพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ได้ดีบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์หลักสูตร หมายถึง การศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และ หลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สมรรถนะ สำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้ และเลือกใช้ เทคนิค วิธีการ การจัดการเรียนรู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ได้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสม และสอดคล้องกับหลักสูตร

2.การวางแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผนการเลือกแนวทางการกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนเพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ การศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ทำทหายความสามารถของผู้เรียน กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะกระบวนการ ที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่าง ระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

สรุปได้ว่า การวางแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผนและการออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเลือกแนวทางของกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนเพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล

3.การจัดการเรียนรู้ หมายถึง จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้จัดเตรียมและใช้สื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ใน ชุมชนได้อย่างเหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน ในการพัฒนา กระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยครูมีบทบาทในฐานะผู้จัดการเรียนรู้เพื่อ พัฒนาผู้เรียนแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นความรู้ (Knowledge : K) ทักษะกระบวนการ (Process : P) ที่สอดคล้องตาม มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน รวมทั้งเจตคติ (Attitude : A) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล พรอมนำข้อมูลไปใช้ใน

การออกแบบการเรียนรู้ และจัดการเรียนรู้ที่มุ่ง ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ตามความแตกต่างของผู้เรียน และพัฒนาการทางสมอง เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการ ขั้นตอน กระบวนการที่หลากหลาย โดยเนนความรู้ (Knowledge: K) ทักษะกระบวนการ (Process: P) ที่สอดคล้องตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน รวมทั้งเจตคติ (Attitude: A) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ตามความแตกต่างและพัฒนาการทางสมอง เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของหลักสูตร

4. การวัดและประเมินผล หมายถึง ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการ ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ทั้งนี้มุ่งเน้นการประเมินผลการเรียนรู้ตาม สภาพจริงเป็นสำคัญ นอกจากนี้ควร เน้น การมีส่วนร่วมของผู้เรียน และผู้ปกครอง ตลอดจนความสอดคล้องกับธรรมชาติของวิชา และ พัฒนาการของผู้เรียนนำผลการประเมินผู้เรียนใช้เพื่อสอนซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน ตลอดจน ปรับปรุง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนของตนเองอย่างเป็นระบบ

สรุปได้ว่าการวัดและประเมินผล หมายถึง ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการ ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย โดยเน้นการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามสภาพจริงด้วยวิธีการ ประเมินแบบมีส่วนร่วมของผู้เรียนและผู้ปกครอง

การบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม

การบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาและเกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อผู้เรียน โดยเฉพาะภารกิจของสถานศึกษาด้านงานวิชาการที่เป็นหัวใจ สำคัญของการจัดการศึกษาที่จำเป็นจะต้องใช้หลักการมีส่วนร่วมตามหลักการกระจายอำนาจใน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้ มี การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาซึ่งได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการ บริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมดังนี้

2.1 ความหมายของการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม

ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีนักวิชาการทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ที่มีความรู้ ความสามารถ ได้ศึกษาและทำการวิจัยไว้ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมเอาแนวคิด ทฤษฎี ดังนี้

นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ (2563 : 177) ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารโดยให้บุคคลในองค์กรหรือบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการ การตัดสินใจใช้

ความคิดสร้างสรรค์ ความเชี่ยวชาญในการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากการบริหารงาน มีความสำคัญของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติงานที่มุ่งหวัง และกระบวนการการตัดสินใจสามารถรองรับพฤติกรรมของบุคคลในองค์กรได้กว้างขวางและเกิดการยอมรับได้เป็นหลักการของการบริหารงานที่ผลต่อการดำเนินการเชิงวิเคราะห์ ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจได้ สดช่องว่างของระบบการสื่อสารในองค์กรและขจัดปัญหาความขัดแย้ง สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์ (2554) ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า เป็นวิธีการบริหารงานที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมตามความเหมาะสมนับตั้งแต่การ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมสนับสนุน ร่วมติดตามประเมินผล ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมรับผิดชอบผลงานที่ออกมา ร่วมภาคภูมิใจในผลงาน รางวัลที่เกิดจากการร่วมกันปฏิบัติงานหรือ รับข้อตำหนิที่เกิดขึ้น นั่นคือ ร่วมรับทั้งผิดและชอบ และ จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556) ก็ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้เช่นกันว่า เป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกับการดำเนินกิจการและการตัดสินใจ ซึ่งก่อให้เกิดผลดีต่อการขับเคลื่อนองค์กรหรือเครือข่าย เพราะมีผลในทางจิตวิทยาเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือ ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมย่อมเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร ความคิดเห็นถูกรับฟังและนำไปปฏิบัติ เพื่อการพัฒนา และที่สำคัญผู้ที่มีส่วนร่วมจะมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการหรือองค์กร ความรู้สึกเป็นเจ้าของจะเป็นพลังในการขับเคลื่อนองค์กรและหน่วยงานที่ดีที่สุด นอกจากนี้ โชติ บดีรัฐ (2558) ก็ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่บุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติงานทั้งทางด้านการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การรับผิดชอบ การวางแผนการปฏิบัติงาน ตลอดจนการประเมินผล โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการบริหารงานในองค์กร นักวิชาการชาวตะวันตก Cohen (1980) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การที่สมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 ขั้นตอน ซึ่งได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลจากการรวบรวมแนวคิดทฤษฎี

สรุปได้ว่าการบริหารงานโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการ วิธีการ ที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถานศึกษาตามความเหมาะสม โดยการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมกำหนดเป้าหมาย ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินงาน ร่วมรับผิดชอบ และร่วมประเมินผล ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา

2.2 ความสำคัญของการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อการใช้เป็นหลักการหรือแนวทางในการพัฒนาบริหารการศึกษาทั้ง 4 ภารกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านวิชาการ ทั้งนี้การบริหารแบบมีส่วนร่วมยังเป็นวิธีการที่ทำให้บุคคลมีความพึงพอใจในการทำงาน เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ รวมทั้งเป็นการแก้ไขปัญหาความไม่สอดคล้องกันระหว่างความต้องการของบุคคลกับองค์การด้วย ซึ่งได้มีผู้ศึกษาและให้แนวคิดไว้ดังนี้

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2545) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมไว้ 5 ประการดังนี้

1. การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดการระดมความคิดและอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลาย ทำให้การปฏิบัติมีความเป็นไปได้มากกว่าการคิดเพียงคนเดียว
2. การมีส่วนร่วมในการบริหารมีผลในทางจิตวิทยา คือ ทำให้เกิดการต่อต้านน้อยลง ในขณะที่เดียวกันก็จะเกิดการยอมรับมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นวิธีการที่ผู้บริหารสามารถใช้ทดสอบว่าสิ่งที่ตนเองรู้ตรงกับสิ่งที่ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาหรือไม่
3. เปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดีกว่า สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกันตลอดจนการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
4. เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้เกี่ยวข้องมีโอกาสได้ใช้ความสามารถและทักษะในการทำงานร่วมกันเกิดความมีน้ำใจ (Team spirit) และความจงรักภักดีต่อหน่วยงานมากขึ้น
5. การมีส่วนร่วมจะทำให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น การตัดสินใจมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และส่งเสริมให้มีการปรับปรุงงาน มีความเป็นไปได้สูง ตลอดจนผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น

สมเดช สีแสง (2547) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้พนักงานรวมกลุ่มกันใช้ความรู้ ความสามารถ สติปัญญาและประสบการณ์ของแต่ละคนร่วมกันปรับปรุงงานในหน่วยงานของตน มีข้อดีคือ

1. ผู้ที่รู้ปัญหาดีที่สุด และสามารถแก้ปัญหาได้ดีที่สุด คือผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับปัญหามากที่สุดจะแก้ปัญหาได้ถูกต้องที่สุด
2. บุคลากรได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีม และมีส่วนร่วมในการบริหาร
3. ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้สึกว่าคุณค่า มีความภาคภูมิใจและทำงานเต็มความสามารถ

จันทรานี สวงวนนาม (2551) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

1. ก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างผู้บริหารและผู้ร่วมงานทุกระดับในองค์กร
2. ลดความขัดแย้งในการทำงานและเพิ่มความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้น
3. สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน
4. ช่วยให้ผู้ร่วมงานมีสุขภาพจิตดี ทุกคนมีงานทำ
5. สร้างความเป็นประชาธิปไตยในองค์กร
6. ลดค่าใช้จ่ายและใช้ทรัพยากรอย่างทะนุถนอม
7. ช่วยให้การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
8. ช่วยให้พนักงานเกิดความรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

เศรษฐภูมิ เกชาซารี (2558) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. ก่อให้เกิดความรู้สึกรักสมัคสมานสามัคคีระหว่างผู้บริหารและผู้ร่วมงานทุกระดับภายในองค์กร
2. ช่วยลดความขัดแย้งในการทำงานเพิ่มความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น
3. สร้างบรรยากาศในการทำงานที่ดี ทำให้ผู้ร่วมงานมีสุขภาพจิตดีมีการกระจายงานอย่างเหมาะสมตามความรู้ ความสามารถ
4. เป็นการสร้างความเป็นประชาธิปไตยในองค์กร เนื่องจากการบริหารงานที่มุ่งเน้น รับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะจากทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม
5. ช่วยให้พนักงานเกิดความรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร
6. การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดการระดมความคิดและอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้องทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลายทำให้การปฏิบัติมีความเป็นไปได้มากกว่าการคิดคนเดียว
7. การมีส่วนร่วมในการบริหารมีผลในทางจิตวิทยา คือ ทำให้เกิดการต่อต้านน้อยลง ในขณะที่ เดียวกันก็จะเกิดการยอมรับมากขึ้น
8. เปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดีกว่า สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
9. เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้เกี่ยวข้องมีโอกาสได้ใช้ความสามารถและทักษะในการทำงานร่วมกันเกิดความมีน้ำใจและความจงรักภักดีต่อหน่วยงานมากขึ้น

10. การมีส่วนร่วมจะทำให้ผลการปฏิบัติงานที่ดีขึ้นการตัดสินใจมีคุณภาพมากขึ้น และ ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงงาน ตลอดจนผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น

Likert (1961) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. ผู้บังคับบัญชารับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ใต้บังคับบัญชา
2. ผู้บังคับบัญชากระตุ้นจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้เกิดกำลังใจในการปฏิบัติงาน
3. ระบบการติดต่อสื่อสารภายในองค์กรมีความคล่องตัวเป็นไปโดยอิสระ
4. ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชามีปฏิกริยาโต้ตอบกันอย่างเปิดเผยและโดยกว้างขวาง เกี่ยวกับเป้าหมายขององค์กร การปฏิบัติงานและกิจกรรมต่าง ๆ ภายในองค์กร
5. การตัดสินใจต่าง ๆ กระทำโดยกลุ่มในทุกระดับขององค์กร เปิดโอกาสให้กลุ่มเข้ามามี ส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน
6. การควบคุมงานมีลักษณะกระจายไปในหมู่ผู้ร่วมงานให้มีการควบคุมตนเองและเน้นใน เรื่องการแก้ปัญหาเป็นหลัก
7. ผู้บังคับบัญชาเห็นความสำคัญของการพัฒนาพนักงานโดยการฝึกอบรมเพื่อให้งาน มีผลงานที่สูงสุดและสำเร็จตามเป้าหมาย

Anthony (1978) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

ก่อให้เกิดความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยปกติแล้วบุคคลย่อมมี ธรรมชาติที่ต่อต้านการเปลี่ยนแปลง เพราะการเปลี่ยนแปลงทำให้ต้องปรับตัวจากสภาพที่เคยชิน แต่ การบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมตัดสินใจและร่วมดำเนินการใน เรื่องต่าง ๆ ดังนั้นเมื่อหน่วยงานมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงบุคลากรในหน่วยงานก็สามารถรับ การเปลี่ยนแปลงนั้นได้ดีกว่าหน่วยงานที่ไม่ได้บริหารงานในลักษณะนี้

ทำให้มีความผูกพันต่อหน่วยงานมากขึ้น การบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้ได้มีส่วน ร่วมตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ของหน่วยงาน เกิดความนับถือตนเอง และรู้ว่าตนเองมีคุณค่าต่อหน่วยงาน ผลงานต่าง ๆ ของหน่วยงานมาจากความร่วมมือของทุกคนในหน่วยงานส่งผลให้เกิดความรักความ ผูกพันต่อหน่วยงาน

ทำให้มีความไว้วางใจต่อฝ่ายบริหารมากขึ้น เมื่อได้มีส่วนร่วมตัดสินใจกับฝ่ายบริหาร จะเข้าใจถึงเหตุผลและความจำเป็นของฝ่ายบริหารได้ดีขึ้น และการบริหารลักษณะนี้ก็ช่วยให้ต่างฝ่าย ต่างมีความเคารพซึ่งกันและกัน ดังนั้นเมื่อมีปัญหาใดๆ เกิดขึ้นต่างฝ่ายก็จะมีความรู้สึกไว้วางใจกันมาก ขึ้น การแก้ปัญหาก็สามารถดำเนินไปได้อย่างตรงไปตรงมา

ทำให้การบริหารงานง่ายขึ้น เนื่องจากการบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้ยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น มีความผูกพันต่อหน่วยงาน และมีความไว้วางใจต่อฝ่ายบริหารมากขึ้น ส่งผลให้สามารถลดจำนวนฝ่ายบริหารลงได้ เนื่องจากไม่ต้องมีการควบคุมอย่างใกล้ชิดและการได้มีส่วนร่วมก็ช่วยให้เขามีความรับผิดชอบมากขึ้น รวมทั้งช่วยให้ยอมรับในอำนาจหน้าที่ของฝ่ายบริหารได้มากขึ้น

ทำให้การตัดสินใจทางการบริหารมีคุณภาพดีขึ้น เนื่องจากมีหลายคนช่วยกันคิดในเรื่องเดียวกันทำให้คิดได้รอบคอบยิ่งขึ้น และการที่มาช่วยตัดสินใจ ทำให้ได้ข้อมูลมากขึ้น

ทำให้การติดต่อสื่อสารจากเบื้องล่างสู่เบื้องบนดีขึ้น โดยปกติในหน่วยงานทั่วไป มักสื่อสารจากบนลงล่างมากกว่าจากล่างขึ้นบน การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นช่องทางให้เกิดการสื่อสารจากล่างขึ้นบนได้ดีขึ้น

ทำให้ทีมงานมีประสิทธิภาพดีขึ้น การบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้เข้าใจเป้าหมายได้ตรงกันและมีทิศทางการดำเนินงานไปในทางเดียวกัน ทำให้ลดความขัดแย้งในการปฏิบัติงานส่งผลให้ทีมงานมีประสิทธิภาพดีขึ้น

Russell C. Swansburg (1996) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมดังนี้

1. ได้รับความไว้วางใจกัน และให้การสนับสนุนซึ่งกันและกัน
2. เป็นการให้ความสำคัญของตำแหน่งงานทุกงานและทุกคนมีความเสมอภาคกัน
3. ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติมีความรับผิดชอบมากขึ้น
4. ลดความสับสนในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานโดยการปรับปรุงการติดต่อสื่อสารให้ดีขึ้น
5. นิเทศงานด้วยตนเอง กระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานได้วินิจฉัยและแก้ปัญหา ให้ผู้ปฏิบัติงานมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเป็นการพัฒนาอาชีพ
6. มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานมากขึ้น
7. ปฏิบัติได้ถูกต้องตามกฎระเบียบ
8. เพิ่มประสิทธิภาพในตำแหน่งงานที่สูงขึ้น
9. การทำงานเป็นทีมทำให้ผู้ปฏิบัติงานร่วมมือกันเพิ่มแรงจูงใจและความคิดริเริ่มในการทำงาน
10. ปรับปรุงการติดต่อสื่อสารในองค์กร
11. ลดการขาดงาน

12. เพิ่มประสิทธิผลและผลผลิตในงาน รวมถึงปรับปรุงคุณภาพของงานเพิ่มการเรียนรู้ในงาน ให้มากขึ้น

13. เพิ่มขวัญและแรงจูงใจในการทำงานเพิ่มความกระตือรือร้นในการเข้ามามีส่วนร่วมในการ บริหารงานของผู้ปฏิบัติงาน

14. ได้รับความคิดใหม่ๆในการตัดสินใจและแก้ปัญหา

15. แสดงให้เห็นถึงผู้นำที่มีความสามารถ

16. เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของผู้บริหารคือต้องการให้บุคลากรเป็นมืออาชีพ

17. ลดการหมุนเวียนเปลี่ยนงานและสร้างความมั่นคงในงาน

18. เพิ่มความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร จากการที่มีทัศนคติต่อองค์กรในทางที่ดี

19. การทำงานนอกเวลาลดลง

20. ต้นทุนในการบริหารลดลง

21. เพิ่มความพึงพอใจในการทำงานเกิดความรู้สึกช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพราะว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะช่วยให้เพิ่มความสามารถของแต่ละบุคคลเพิ่มความสามารถในการเรียนรู้ขององค์กร การปรับตัวและการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดหลักการบริหารเขตพื้นที่ การศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ สูงสุด สร้างความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการมากที่สุด ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดที่เป็นความสำคัญของการ บริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมดังต่อไปนี้

1.การกระจายอำนาจ หมายถึง การกระจายอำนาจในการจัดการศึกษา ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบโดยการกระจายอำนาจดังกล่าวควรลงไปถึงสถานศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษา อื่นให้มากที่สุด

2.การมีส่วนร่วมกฎหมายกำหนดการมีส่วนร่วมจากบุคคลหลายฝ่ายในการบริหาร การศึกษา เช่น การเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมทำกั้ว ร่วมกำกับ ดูแล ให้ เป็นไปตามเป้าหมาย นโยบาย หรือกรอบกติกาการทำงาน การมีส่วนร่วมเช่นนี้ยังหมายถึง การรับฟัง ความคิดเห็นของผู้ร่วมงานด้วย

3.การประกันคุณภาพ การบริหารการศึกษาตามแนวใหม่นี้ให้ความสำคัญแก่ เป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ในเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อให้แน่ใจว่าจะเกิดผลได้ตามเป้าหมายดังกล่าว

จะต้องมีกระบวนการในการกำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ให้ชัดเจน และเพื่อให้แน่ใจควรมีการติดตามประเมินผลให้เป็นไปตามหลักการประกันคุณภาพด้วย

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม คือ ทำให้การตัดสินใจทางการบริหารมีคุณภาพมากขึ้นเป็นการรวมความรู้ความสามารถของผู้รู้ ในหลายสาขาที่แตกต่างกัน ทำให้การตัดสินใจมีความรอบคอบซึ่งส่งผลให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น นอกจากนี้ยังทำให้การตัดสินใจในการบริหารมีคุณภาพมาก ตลอดจนการปรับปรุงงานและผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น นำไปสู่เพิ่มประสิทธิผลและผลผลิตในงาน รวมถึงปรับปรุงคุณภาพของงานและการเรียนรู้ในงานให้มากขึ้น

2.3 แนวคิด ทฤษฎี หลักการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม

Cohen (1980) ซึ่งการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมตามขั้นตอนในการบริหารตามแนวคิดของโคเฮินและอ็พอฟ มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

1.การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มโครงการ โดยมีการอภิปรายถึงปัญหาและความต้องการ มีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การกำหนดทางเลือกว่าควรจะทำโครงการหรือกิจกรรมใดบ้าง และการตัดสินใจว่าจะทำโครงการหรือกิจกรรมใด และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจยังครอบคลุมไปถึงการตัดสินใจในระหว่างการดำเนินโครงการ

2.การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) หมายถึง การมีส่วนร่วมในทรัพยากรต่าง ๆ ให้กับโครงการทั้งในด้านการเงิน แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ และการมีส่วนร่วมในการบริหารและประสานงานโครงการต่าง ๆ

3.การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Evaluation) การมีส่วนร่วมประเภทนี้มีสองนัย คือ เป็นทั้งการร่วมรับประโยชน์และร่วมรับผิดชอบเนื่องในทางลบจากโครงการพัฒนาผลประโยชน์ที่ได้รับได้แก่ ผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ คือ การมีรายได้และทรัพย์สินเพิ่มขึ้นและมั่นคงขึ้นหรือการมีสาธารณูปโภคที่เพียงพอ มีประสิทธิภาพหรือคุณภาพดี ผลประโยชน์ด้านสังคม ได้แก่ การได้รับการศึกษาหรือรู้หนังสือมากขึ้น รวมทั้งการให้บริการสังคมอื่น ๆ มากขึ้นและมีคุณภาพดีขึ้น ผลประโยชน์ส่วนบุคคล ได้แก่ การมีความนับถือตนเองมากขึ้น มีพลังอำนาจทางการเมืองมากขึ้น และมีความรู้สึกถึงควมมีประสิทธิภาพของตนเอง

4.การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Benefits) การมีส่วนร่วมในการประเมินโครงการทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ รูปแบบการมีส่วนร่วมประเมินอย่างเป็นทางการ เช่น การประชุมเพื่อทบทวนและประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมา การร่วมเป็นคณะกรรมการหรือ

คณะกรรมการในการประเมินผล หรือการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ ในการวิจัยประเมินผลสำหรับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอย่างไม่เป็นทางการ เช่น การประชุมกลุ่มย่อย อย่างไม่เป็นทางการ หรือ การพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินของโครงการ

M. Sashkin (1982) ได้เสนอวิธีสำคัญ 4 ประการ ในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย (Participation in Goal Setting) มีความหมายถึงการที่ผู้ปฏิบัติงานทั้งในระดับบุคคล ระดับผู้บังคับบัญชา หรือระดับกลุ่ม ได้มีส่วนร่วมในงาน ในการ กำหนดเป้าหมายของงานเพื่อที่พวกเขาจะได้พยายามทำงาน หรือผลการปฏิบัติงานนั้น บรรลุ เป้าหมายที่วางไว้และเกิดผลงานที่ดี

2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Participation in Decision Making) เป็นการมีส่วนร่วมของผู้ใต้บังคับบัญชาในการมีส่วนร่วมให้คำปรึกษาหารือในหลายๆ โอกาส มีอิทธิพลในการ กำหนดเป้าหมายของงาน มีส่วนร่วมรับผิดชอบในทางเลือกของวิธีการตัดสินใจ ตลอดจนตรวจสอบ และ ประเมินทางเลือกในการตัดสินใจต่าง ๆ

3. การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา (Participation in Problem Solving) เป็นความต้องการของผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นผู้มีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล พัฒนาแนวคิดใหม่ ๆ ในการ พัฒนาปรับปรุงงาน

4. การมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง (Participation in Change) การมีส่วนร่วมในรูปแบบนี้จะมีความยากและซับซ้อนและถือเป็นจุดที่สำคัญที่สุด ซึ่งรูปแบบนี้จะมาหลังจากการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาโดยทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชานั้นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้าง วิเคราะห์ และแปลความหมายของข้อมูลองค์การ เพื่อที่จะทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหา ขององค์การ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาองค์การ มีความหมายของงานนั้นจะเป็น สิ่ง ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกท้าทายให้กับพนักงาน ซึ่งเป็นเงื่อนไขอีกอย่างหนึ่งที่จำเป็นสำหรับการเพิ่ม ประสิทธิภาพของงานตามหลักวิทยาศาสตร์

Likert (1961) ได้กล่าวถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วม ว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ เป้าหมาย และการตัดสินใจ กระทำโดยกลุ่มผู้บริหารมีความเชื่อมั่นและไว้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชา ลิเคอร์ท (Likert) ยังได้แสดงให้เห็นถึงสาระสำคัญของการบริหาร แบบมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

1. ผู้บังคับบัญชารับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ใต้บังคับบัญชาเปิดโอกาส ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาถกเถียงปัญหาของตนได้ ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาต่างยอมรับนับถือ และ ไว้วางใจกัน

2. ผู้บังคับบัญชากระตุ้นจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้เกิดกำลังใจในการปฏิบัติงาน โดยให้ เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารกิจการขององค์การ กระตุ้นให้เกิดทัศนคติในทางเกื้อกูลองค์การ นำองค์การสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ระบบการติดต่อสื่อสารภายในองค์การมีความคล่องตัว เป็นไปโดยอิสระทั้งในแนวดิ่งและแนวราบ ข่าวสารภายในองค์การมีความถูกต้องเพียงพอและเชื่อถือได้

3. ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา มีปฏิภิกิริยาโต้ตอบกันอย่างเปิดเผยและโดยกว้างขวางเกี่ยวกับเป้าหมายขององค์การ การปฏิบัติงานต่าง ๆ ภายในองค์การการตัดสินใจต่าง ๆ กระทำโดยกลุ่มในทุกระดับขององค์การเปิดโอกาสให้กลุ่ม เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายมากขึ้นและถูกต้องตามวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง

4. การควบคุมงานมีลักษณะกระจายไปในหมู่ผู้ร่วมงานให้มีการควบคุมกันเอง และเน้นในเรื่องการแก้ปัญหาเป็นหลักหลีกเลี่ยงการควบคุมด้วยวิธีตำหนิหรือดุด่าว่ากล่าว

5. ผู้บังคับบัญชาเห็นความสำคัญของการพัฒนาพนักงานโดยการฝึกอบรม เพื่อให้การทำงานมีผลงาที่สูงสุดและสำเร็จตามเป้าหมาย

สุวรรณ เรือนอินทร์ (2554) กล่าวถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการให้บุคคลอื่นมีส่วนร่วมในการบริหารนั้นเป็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการบริหารกล่าวโดยสรุปความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมเน้นคำจำกัดความมีประเด็นสำคัญ 3 ประการ คือ การเข้ามีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมและส่วนรับผิดชอบ การบริหารโดยมีส่วนร่วมมีลักษณะที่สำคัญเกี่ยวกับ

1. เป็นกระบวนการของการให้ผู้ใต้บังคับบัญชา มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ

2. เป็นการมีส่วนร่วมรับผิดชอบ

3. ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญในการแก้ปัญหาของการบริหาร

4. การบริหารโดยมีส่วนร่วมตั้งอยู่บนพื้นฐานของแนวคิด การแบ่งอำนาจหน้าที่ที่ผู้บริหาร แบ่งอำนาจหน้าที่การบริหารให้ผู้ใต้บังคับบัญชา

5. ต้องการให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงในกระบวนการตัดสินใจ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กล่าวถึงการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมว่าการจัดการศึกษาในท้องถิ่นจะประสบความสำเร็จและมีคุณภาพมากขึ้นขึ้นอยู่กับความร่วมมือ และความช่วยเหลือ จากฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น ดังนั้นสถานศึกษา ควรดำเนินการในการส่งเสริมและประสานความร่วมมือกับบุคคลและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน คือ

1.เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีบทบาทร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษาของรัฐ ทั้งผู้ปกครอง นักเรียน และตัวแทนศิษย์เก่า ตัวแทนชุมชน และตัวแทนภาคธุรกิจ การที่บุคคลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จะเกิดถึงความรู้สึกถึงความรับผิดชอบและความเป็นเจ้าของในการจัดการศึกษามากขึ้น

2.มีการสื่อสารระหว่างสถานศึกษาและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เข้าถึงผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้ปกครองมีการประสานการทำงาน อย่างใกล้ชิดกับฝ่ายต่าง ๆ เพื่อร่วมมือช่วยเหลือกัน ในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น

3.เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการวางแผน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบคุณภาพผู้เรียนตลอดถึงการปรับปรุงพัฒนา

4.จัดให้มีศูนย์เครือข่ายหลากหลายรูปแบบ ทั้งเครือข่ายทางวิชาการ เครือข่ายในการระดมชุมชน เครือข่ายในความร่วมมือการใช้ทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการแบ่งปันช่วยเหลือ กันระหว่างโรงเรียน และหน่วยงานต่าง ๆ ให้การใช้ทรัพยากรมีความคุ้มค่าและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

Argyris (1964) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการจูงใจให้ผู้ร่วม ปฏิบัติงานในองค์การได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมมือในการพัฒนาองค์การ ที่ปฏิบัติอยู่ด้วยความเต็มใจการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์การ ควรประกอบด้วย สาระสำคัญอย่างน้อย 3 ประการ คือ

1.การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น สมาชิกขององค์การย่อมมีความผูกพันกับองค์การที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่ และมีความปรารถนาที่จะได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การแม้เพียงได้รับฟังความคิดเห็น ก็ทำให้รู้สึกว่าได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การแล้ว

2. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดการยอมรับในเป้าหมาย เพราะนอกจากจะช่วยกระตุ้นให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นแล้ว ยังช่วยให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน ระหว่างกลุ่มสมาชิกและความร่วมมือนั้นจะแพร่ขยายไปทั้งองค์การ ทำให้สมาชิกทั้งองค์การมีเป้าหมายเดียวกัน การมีส่วนร่วมเป็นการยินยอมและพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ ซึ่งจะมีผลทั้งทางใจ การยอมรับ การสนับสนุน และผลต่อการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่

3. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ การที่บุคคลได้แสดง ความคิดเห็นและยอมรับในเป้าหมายเดียวกัน จะช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบต่อการทำงานขององค์การ

สรุปได้ว่า หลักการแนวคิด ทฤษฎีการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมมีหลายรูปแบบมีทั้ง จุดร่วมทางแนวความคิดทฤษฎีที่เหมือนกันและต่างกัน ซึ่งการผสมผสานแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมจากหลากหลายนักคิดและผู้ที่ได้ศึกษาไว้ เพื่อให้ได้แนวทางและการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมที่จะนำไปสู่การพัฒนาเป็นแนวทางการดำเนินงานขององค์กรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อองค์กรมากที่สุด

2.4 องค์ประกอบของการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กล่าวถึงการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมว่าการจัดการศึกษาในท้องถิ่นจะประสบความสำเร็จและมีคุณภาพมากขึ้นขึ้นอยู่กับความร่วมมือ และความช่วยเหลือจากฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น ดังนั้นสถานศึกษาควรดำเนินการในการส่งเสริมและประสานความร่วมมือกับบุคคลและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน คือ

1.เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีบทบาทร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษาของรัฐ ทั้งผู้ปกครอง นักเรียน และตัวแทนศิษย์เก่า ตัวแทนชุมชน และตัวแทนภาคธุรกิจ การที่บุคคลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จะเกิดถึงความรู้สึกถึงความรับผิดชอบและความเป็นเจ้าของในการจัดการศึกษามากขึ้น

2.มีการสื่อสารระหว่างสถานศึกษาและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เข้าถึงผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้ปกครองมีการประสานการทำงาน อย่างใกล้ชิดกับฝ่ายต่าง ๆ เพื่อร่วมมือช่วยเหลือกัน ในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น

3.เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการวางแผน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบคุณภาพผู้เรียนตลอดถึงการปรับปรุงพัฒนา

4.จัดให้มีศูนย์เครือข่ายหลากหลายรูปแบบ ทั้งเครือข่ายทางวิชาการ เครือข่ายในการระดมชุมชน เครือข่ายในความร่วมมือการใช้ทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการแบ่งปันช่วยเหลือ กันระหว่างโรงเรียน และหน่วยงานต่าง ๆ ให้การใช้ทรัพยากรมีความคุ้มค่าและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

Argyris (1964) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการจูงใจให้ผู้ร่วม ปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมมือในการพัฒนาองค์กรที่ปฏิบัติอยู่ด้วยความเต็มใจการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์กร ควรประกอบด้วยสาระสำคัญอย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น สมาชิกขององค์การย่อมมีความผูกพันกับองค์การที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่ และมีความปรารถนาที่จะได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การแม้เพียงได้รับฟังความคิดเห็น ก็ทำให้รู้สึกว่าได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การแล้ว

2. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดการยอมรับในเป้าหมาย เพราะนอกจากจะช่วยกระตุ้นให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นแล้ว ยังช่วยให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน ระหว่างกลุ่ม สมาชิกและความร่วมมือกันจะแพร่ขยายไปทั้งองค์การ ทำให้สมาชิกทั้งองค์การมีเป้าหมายเดียวกัน การมีส่วนร่วมเป็นการยินยอมและพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ ซึ่งจะมีผล ทั้งทางใจ การยอมรับ การสนับสนุน และผลต่อการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่

3. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ การที่บุคคลได้แสดง ความคิดเห็นและยอมรับในเป้าหมายเดียวกัน จะช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานขององค์การ

Russell C. Swansburg (1996) แบ่งองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมดังนี้

1. การไว้วางใจกัน (Trust) ซึ่งเป็นปรัชญาพื้นฐานของการมีส่วนร่วม
2. ความยึดมั่นผูกพัน (Commitment)
3. การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (Goals and objectives)
4. ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน (Autonomy)

Likert (1961) ได้แสดงให้เห็นสาระสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1. ผู้บังคับบัญชารับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ใต้บังคับบัญชา
2. ผู้บังคับบัญชากระตุ้นจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้เกิดกำลังใจในการปฏิบัติงาน
3. ระบบการติดต่อสื่อสารภายในองค์การมีความคล่องตัวเป็นไปโดยอิสระ
4. ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชามีปฏิกริยาโต้ตอบกันอย่างเปิดเผยและโดยกว้างขวางเกี่ยวกับเป้าหมายขององค์การ การปฏิบัติงานและกิจกรรมต่าง ๆ ภายในองค์การ
5. การตัดสินใจต่าง ๆ กระทำโดยกลุ่มในทุกระดับขององค์การ เปิดโอกาสให้กลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน
6. การควบคุมงานมีลักษณะกระจายไปในหมู่ผู้ร่วมงานให้มีการควบคุมกันเองและเน้นในเรื่องการแก้ปัญหาเป็นหลัก
7. ผู้บังคับบัญชาเห็นความสำคัญของการพัฒนาพนักงานโดยการฝึกอบรมเพื่อให้การทำงานมีผลงานที่สูงสุดและสำเร็จตามเป้าหมาย

Bryman (1986) ได้เสนอแนวทางในการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่จะมีผลต่อทัศนคติการปฏิบัติงานและการกระตุ้นใจผู้ใต้บังคับบัญชาไว้ 4 ประการ คือ

1. บรรยากาศของการมีส่วนร่วมควรจะต้องทำให้แนวทางที่จะไปสู่เป้าหมายมีความชัดเจนยิ่งขึ้นและบรรยากาศจะมีลักษณะของความไม่เป็นทางการมากกว่า

2. จะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถเลือกเป้าหมายที่มีคุณค่า ดังนั้นผู้บังคับบัญชาควรเพิ่มเป้าหมายส่วนบุคคล (Individual Goal) กับเป้าหมายองค์การ (Organization Goal) ให้เท่าเทียมกัน

3. ผู้มีส่วนร่วมจะเพิ่มการควบคุมงานมากขึ้นถ้ามีแรงจูงใจและความเป็นอิสระเพิ่มขึ้นซึ่งจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความเพียรพยายามในการปฏิบัติงานมากขึ้นและ

4. เมื่อบุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเขาจะมี Ego - involved Argyris (1964) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์การได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมมือในการพัฒนาองค์การที่ปฏิบัติอยู่ ด้วยความเต็มใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์การ ควรประกอบด้วยสาระสำคัญอย่าง น้อย 3 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น สมาชิกขององค์การย่อมมีความผูกพันกับองค์การที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่ และมีความปรารถนาที่จะได้มีส่วนร่วมในการบริหารงาน องค์การ แม้เพียงได้รับฟังความคิดเห็น ก็ทำให้รู้สึกว่าได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การแล้ว

2. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดการยอมรับในเป้าหมาย เพราะนอกจากจะช่วยกระตุ้นให้สมาชิกแสดง ความคิดเห็นแล้ว ยังช่วยให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน ระหว่างกลุ่มสมาชิกและความร่วมมือนั้นจะแพร่ขยายไปทั้งองค์การ ทำให้สมาชิกทั้งองค์การมีเป้าหมายเดียวกัน การมีส่วนร่วม เป็นการยินยอมและพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ ซึ่งจะมีผลทั้งทางใจ การยอมรับ การสนับสนุน และผลต่อการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่

3. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ ความรับผิดชอบ การที่บุคคลได้แสดงความคิดเห็นและยอมรับในเป้าหมายเดียวกัน จะช่วยกระตุ้นให้ บุคคลเกิดความสำนึกในหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานขององค์การ

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2554) ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า เป็นวิธีการบริหารงานที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมตามความเหมาะสมนับตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมสนับสนุน ร่วมติดตามประเมินผล ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วม

รับผิดชอบผลงานที่ออกมา ร่วมภาคภูมิใจในผลงาน รางวัลที่เกิดจากการร่วมกันปฏิบัติงานหรือ รับผิดชอบ
 ตำแหน่งที่เกิดขึ้น นั่นคือ ร่วมรับทั้งผิดและชอบ

คุณวุฒิ คนฉลาด (2540) ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า เป็น
 กระบวนการที่มุ่งให้สมาชิกในองค์กรมีโอกาสทำงานร่วมกันเป็นทีมหรือเป็นกลุ่ม ให้ทุกคน มีส่วน
 ร่วม งานจึงประสบความสำเร็จ และมีประสิทธิภาพ การจัดการแบบมีส่วนร่วม เน้นการจัดการที่
 ผู้เกี่ยวข้องหรือควบคุมปัญหาได้ มาช่วยกันแก้ปัญหาแบบเป็นทีม ซึ่งจะได้ยอมรับในปัญหา และ
 ช่วยกันแก้ปัญหาได้ดีขึ้นมักจะได้ผลทางจิตวิทยา สร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน ของทุกคนด้วย

สมยศ นาวิการ (2545) ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า หมายถึง
 กระบวนการของการให้ผู้ที่บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ เน้นการมีส่วน
 เกี่ยวข้องอย่างแท้จริงของบุคคล ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญของ พวกเขาในการ
 แก้ปัญหาของการบริหารที่สำคัญ อยู่บนพื้นฐานของแนวความคิดของการแบ่งอำนาจ หน้าที่ที่ถือว่า
 ผู้บริหารแบ่งอำนาจหน้าที่การบริหารให้เข้ากับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ประการสุดท้าย ต้องการให้ผู้อยู่ใต้
 บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงในกระบวนการตัดสินใจที่สำคัญของ องค์กรไม่ใช่เพียงแค่
 สัมผัสปัญหาหรือความห่วงใย

สมเดช สีแสง (2547) ได้สรุปความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า การบริหาร
 แบบมีส่วนร่วม (Participative management) เป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้พนักงาน ทุกระดับได้
 มีส่วนร่วมในการบริหารกิจการภายในขอบเขตหน้าที่ของตน ซึ่งเป็นหลักการสำคัญ ของการบริหาร
 แบบใหม่ที่เรียกว่าการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Total quality control หรือ TQC)

วันชัย โกลละสุต (2549) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลใน
 องค์กรหรือต่างองค์กรได้ร่วมกัน เพื่อจัดการงานให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน อย่างมี
 ประสิทธิภาพและสำเร็จ ทั้งนี้การมีส่วนร่วมนั้น ๆ จะอยู่ในขั้นตอนใด ๆ ก็ตาม โดยขึ้นอยู่กับความรู้
 ความสามารถ ประสิทธิภาพข้อจำกัดขององค์กรในแต่ละกระบวนการของการดำเนินการบริหารเป็น
 เกณฑ์

ทำนอง ภูเกิตพิมพ์ (2551) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการทำงานร่วมกัน
 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพความคิดความเชื่อและความยึดมั่นของแต่ละบุคคล แต่
 ละหน่วยงานแต่ละองค์กร อีกทั้งยังขึ้นอยู่กับกาลเวลาแต่ละยุคแต่ละสมัยอีกด้วย โดยการมีส่วนร่วม
 เป็นหัวใจสำคัญในการเสริมสร้างพลังการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม (Teamwork) ทีมประสิทธิภาพใน
 การพัฒนา เพราะทำให้ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนร่วมเข้าใจสถานการณ์และอุทิศตน มากยิ่งขึ้นเพื่อการ
 เปลี่ยนแปลงและพัฒนา

Robbins (1990) ให้ความหมายว่า เป็นการที่ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามี ส่วนร่วมใน กระบวนการตัดสินใจกับผู้บริหาร การมีส่วนร่วมจะช่วยสร้างกำลังใจให้ร่วมกัน ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ มีประสิทธิภาพมากกว่าการยินยอมปฏิบัติตามคำสั่ง ยิ่งกว่านั้นการมีส่วนร่วม จะช่วยให้บุคคล สนับสนุนเป้าหมายของกลุ่ม ตลอดจนวัตถุประสงค์ร่วมขององค์การด้วยเทคนิค การบริหารตาม แนวความคิดนี้ถือว่าการรวมเอาเป้าหมายของบุคคล และเป้าหมายขององค์การ เข้าด้วยกัน (The integration of individual and organization goals) โดยผู้บริหารจะจัดสภาพ การบริหาร และวิธีการปฏิบัติต่อบุคคลในองค์การ ให้ประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายของเขา และควบคุม ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายขององค์การ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ กระบวนการที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือผู้ใต้บังคับบัญชาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่ สำคัญต่อการบริหารหน่วยงานอยู่บนพื้นฐานของแนวความคิดของการแบ่งอำนาจหน้าที่ จัดให้มีการ ตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ร่วมกัน และให้ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน

Cohen (1980) ซึ่งการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมตามขั้นตอนในการบริหารตาม แนวคิดของโคเฮินและอ์ฟออฟ มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วน ร่วม ในการคิดริเริ่มโครงการ โดยมีกรอบอภิปรายถึงปัญหาและความต้องการ มีการจัดลำดับ ความสำคัญ ของปัญหา การกำหนดทางเลือกว่าควรจะทำโครงการหรือกิจกรรมใดบ้าง และการ ตัดสินใจว่าจะทำโครงการหรือกิจกรรมใด และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจยังครอบคลุมไปถึงการ ตัดสินใจในระหว่าง การดำเนินโครงการ

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วน ร่วมในทรัพยากรต่าง ๆ ให้กับโครงการทั้งในด้านการเงิน แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ และการมีส่วน ร่วม ใน การบริหารและประสานงานโครงการต่าง ๆ

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Evaluation) การมีส่วนร่วมประเภทนี้มี สองนัย คือ เป็นทั้งการร่วมรับประโยชน์และร่วมรับผลสืบเนื่องในทางลบจากโครงการพัฒนา ผลประโยชน์ ที่ได้รับได้แก่ ผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ คือ การมีรายได้และทรัพย์สินเพิ่มขึ้นและมั่นคง ขึ้นหรือการมี สาธารณูปโภค ที่เพียงพอ มีประสิทธิภาพหรือคุณภาพดี ผลประโยชน์ด้านสังคม ได้แก่ การได้รับ การศึกษาหรือรู้หนังสือมากขึ้น รวมทั้งการให้บริการสังคมอื่นๆมากขึ้นและมีคุณภาพดีขึ้น ผลประโยชน์ส่วนบุคคล ได้แก่ การมีความนับถือตนเองมากขึ้น มีพลังอำนาจทางการเมืองมากขึ้น และมีความรู้สึกถึงความมีประสิทธิภาพของตนเอง

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Benefits) เป็นการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินโครงการทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ รูปแบบการมีส่วนร่วมประเมินอย่างเป็นทางการ เช่น การประชุมเพื่อทบทวนและประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมา การร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะกรรมการในการประเมินผล หรือการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการในการวิจัยประเมินผล สำหรับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอย่างไม่เป็นทางการ เช่น การประชุมกลุ่มย่อยอย่างไม่เป็นทางการ หรือการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินของโครงการ

จากการศึกษา แนวคิด หลักการ แนวปฏิบัติ องค์ประกอบที่เกี่ยวกับการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบด้านกระบวนการเรียนรู้ ดังรายละเอียดในตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 แสดงการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม

การบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม	Bryman (1986)	Likert (1961)	Russell C. Swansburg (1996)	กระทรวงศึกษาธิการ (2551)	สุธรรม ธรรมทัศน์ (2554)	Cohen (1980)	ความถี่
1.การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น		✓		✓	✓		3
2.การมีส่วนร่วมในการประเมินผล					✓	✓	2
3.การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6
4.การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ			✓		✓		2
5.มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน					✓	✓	2
6.การมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย	✓	✓					2

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมที่ได้จากการสังเคราะห์มีองค์ประกอบ 6 ด้าน ดังนี้ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
2. การมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย
3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

4. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

5. การมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ

6. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1.การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น หมายถึง ผู้บังคับบัญชารับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ใต้บังคับบัญชาเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในเรื่องการบริหารจัดการงานวิชาการและการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำไปเป็นแนวปฏิบัติ

สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น หมายถึง ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสและรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา เพื่อนำไปเป็นแนวปฏิบัติในการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนการสอน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา

2.การมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย หมายถึง การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา กำหนดนโยบายวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินงาน และแนวทางของการดำเนินงาน

สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย หมายถึง ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา กำหนดนโยบายวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินงาน และ แนวทางของการดำเนินงานของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สถานศึกษา

3.การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ โดยเน้นให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ใช้ความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์มาช่วยแก้ปัญหาทางการบริหาร โดยผู้บริหาร ยอมแบ่งอำนาจการตัดสินใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อคุณภาพงานที่ดี อำนาจในการตัดสินใจมิได้เป็นอำนาจของบุคคลใดบุคคลหนึ่งจะต้องแบ่งไปตามส่วนต่าง ๆ ขององค์กรตัดสินใจว่าจะทำโครงการหรือกิจกรรมใดและการตัดสินใจในครอบคลุมไปถึงระหว่างการดำเนินโครงการผู้ใต้บังคับบัญชาในการมีส่วนร่วมให้คำปรึกษาหารือในหลายๆ โอกาส มีอิทธิพลในการกำหนด เป้าหมายของงานมีส่วนร่วมรับผิดชอบในทางเลือกของวิธีการตัดสินใจ ตลอดจนตรวจสอบและ ประเมินทางเลือกในการตัดสินใจต่าง ๆ รวมถึงขั้นการกำหนดความต้องการ และการจัดลำดับความสำคัญ แล้วร่วมตัดสินใจทั้งในช่วงเริ่มต้น ช่วงวางแผน และช่วงปฏิบัติตามแผน

สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษามีส่วนร่วม ในกระบวนการตัดสินใจในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาทั้งในช่วง เริ่มต้น ช่วงวางแผน และช่วงปฏิบัติตามแผน

4.การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ในการทำงาน ร่วมกันในแต่ละฝ่ายหรือฝ่ายเดียวกัน รวมถึงปฏิบัติงานร่วมกันกับเพื่อนร่วมงาน การปฏิบัติงาน ร่วมกับผู้บังคับบัญชา การปฏิบัติงานร่วมกันกับผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร รวมถึงการทำประโยชน์ให้กับงานทั้งช่วยเหลือ ด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน หรือโดยการ บริหารประสานงาน และขอความช่วยเหลือ

สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษามีส่วนร่วมในการ พัฒนากระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา

5.การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ หมายถึง มีส่วนร่วมรับผิดชอบจากผลของการตัดสินใจ ผล ของการปฏิบัติงานการวางแผน ทั้งผลดีและผลเสีย

สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมรับผิดชอบ หมายถึง ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา มีส่วนร่วมรับผิดชอบจาก ผลของการตัดสินใจ ผลของการปฏิบัติงานและผลจากการวางแผนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของ สถานศึกษา

6.การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประเมินการ ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมในการประเมินว่าการดำเนินงานบรรลุ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งการประเมินความก้าวหน้าประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผลของงานเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข ให้เกิดการพัฒนาที่ดีขึ้น

สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา มีส่วนร่วมใน การประเมินผลการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งการประเมิน ความก้าวหน้าประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผลของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การ ปรับปรุงแก้ไขให้เกิดการพัฒนาที่ดีขึ้น

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

3.1 สภาพการจัดการศึกษา

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้ สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ความต้องการของท้องถิ่น

2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานใน เขตพื้นที่การศึกษาและแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา

4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่ การศึกษา

5. ศึกษา วิเคราะห์วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา

6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา

8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขต พื้นที่การศึกษา

10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และ คณะทำงานด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น

12. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือ ที่ได้รับมอบหมาย โดยให้แบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3.2 ข้อมูลพื้นฐาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 มีสถานศึกษาในสังกัดที่อยู่ในความรับผิดชอบ จำนวน 180 โรงเรียน ครอบคลุมทั้ง 7 อำเภอ ดังนี้ อำเภออุทุมพรพิสัย อำเภอราชีไศล อำเภอห้วยทับทัน อำเภอเมืองจันทร์ อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ อำเภอบึงบูรพ์ และอำเภอศีลาลาด ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัด 39 โรงเรียน ที่นำมาเป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ดังตาราง

ตาราง 3 โรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดที่ใช้เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 39 โรงเรียน

โรงเรียนขยายโอกาสใน สพป.ศรีสะเกษเขต 2	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
	ผู้อำนวยการโรงเรียน	รองฝ่ายวิชาการ/หัวหน้าวิชาการ	ครู	ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา	ผู้อำนวยการโรงเรียน	รองฝ่ายวิชาการ/หัวหน้าวิชาการ	ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา	ครู
1.โรงเรียนบ้านกระเดาอุ่มแสง	1	1	17	1	1	1	1	6
2.โรงเรียนบ้านบัวหุ้ง (รัฐราษฎร์สามัคคี)	1	1	16	1	1	1	1	6
3.โรงเรียนบ้านอีหนา (รัฐประชานุกูล)	1	1	16	1	1	1	1	6
4.โรงเรียนจินดาวิทยาคาร 2 บ้านหนองศาลา	1	1	15	1	1	1	1	6
5.โรงเรียนบ้านเพี้ยมาต (รัฐราษฎร์พิทยาคาร)	1	1	16	1	1	1	1	6
6.โรงเรียนบ้านหนองหมีหัวดง (ประชาวิทยาคาร)	1	1	17	1	1	1	1	6
7.โรงเรียนบ้านโตนงโต้น	1	1	16	1	1	1	1	6
8.โรงเรียนบ้านฮ่องซ่า	1	1	7	1	1	1	1	6
9.โรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย	1	1	58	1	1	1	1	6

โรงเรียนขยายโอกาสใน สพป.ศรีสะเกษเขต 2	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
	ผู้อำนวยการโรงเรียน	รองฝ่ายวิชาการ/หัวหน้างานวิชาการ	ครู	ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา	ผู้อำนวยการโรงเรียน	รองฝ่ายวิชาการ/หัวหน้างานวิชาการ	ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา	ครู
10.โรงเรียนบ้านชะยูง (ชะยูงศิลป์ศึกษา)	1	1	16	1	1	1	1	6
11.โรงเรียนบ้านแซ้	1	1	15	1	1	1	1	6
12.โรงเรียนบ้านโนนสูง	1	1	16	1	1	1	1	6
13.โรงเรียนบ้านบอนใหญ่	1	1	12	1	1	1	1	6
14.โรงเรียนบ้านผึ้ง (รัฐราษฎร์บำรุง)	1	1	16	1	1	1	1	6
15.โรงเรียนบ้านค้อโนนเพ็ก	1	1	20	1	1	1	1	6
16.โรงเรียนบ้านหนองหัวหมู	1	1	8	1	1	1	1	6
17.โรงเรียนบ้านยางเอือด	1	1	8	1	1	1	1	6
18.โรงเรียนบ้านหนองห้าง	1	1	13	1	1	1	1	6
19.โรงเรียนบ้านสำโรงน้อยหนองบัว	1	1	10	1	1	1	1	6
20.โรงเรียนบ้านนาโนน	1	1	12	1	1	1	1	6
21.โรงเรียนบ้านม่วง	1	1	11	1	1	1	1	6
22.โรงเรียนบ้านบุยาว	1	1	17	1	1	1	1	6
23.โรงเรียนบ้านพะวาร	1	1	15	1	1	1	1	6
24.โรงเรียนบ้านอีสร้อย	1	1	17	1	1	1	1	6
25.โรงเรียนบ้านนาทุ่ง	1	1	16	1	1	1	1	6
26.โรงเรียนบ้านตาโกน	1	1	21	1	1	1	1	6
27.โรงเรียนบ้านหนองแคน	1	1	15	1	1	1	1	6
28.โรงเรียนบ้านหนองหงอก	1	1	14	1	1	1	1	6
29.โรงเรียนบ้านฝือ	1	1	30	1	1	1	1	6
30.โรงเรียนบ้านเสียว	1	1	17	1	1	1	1	6

โรงเรียนขยายโอกาสใน สพป.ศรีสะเกษเขต 2	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
	ผู้อำนวยการโรงเรียน	รองฝ่ายวิชาการ/หัวหน้างานวิชาการ	ครู	ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา	ผู้อำนวยการโรงเรียน	รองฝ่ายวิชาการ/หัวหน้างานวิชาการ	ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา	ครู
31.โรงเรียนบ้านโชนงเลง	1	1	16	1	1	1	1	6
32.โรงเรียนบ้านอีเซ (คุรุราษฎร์วิทยา)	1	1	15	1	1	1	1	6
33.โรงเรียนบ้านโจดม่วง	1	1	17	1	1	1	1	6
34.โรงเรียนบ้านโจดนาหอมเตือ	1	1	10	1	1	1	1	6
35.โรงเรียนบ้านหนองบัวดง (รัฐราษฎร์ วิทยาคม)	1	1	17	1	1	1	1	6
36.โรงเรียนบ้านกงพาน	1	1	6	1	1	1	1	6
37.โรงเรียนชุมชนบ้านหนองคู	1	1	17	1	1	1	1	6
38.โรงเรียนบ้านโทะ	1	1	16	1	1	1	1	6
39.โรงเรียนบ้านอ้อมแก้ว	1	1	13	1	1	1	1	6
	39	39	624	39	36	36	36	234
			741				342	

3.3 นโยบายและทิศทางการพัฒนาการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย นโยบายทางการศึกษาให้โรงเรียนในสังกัดได้ นำไปปฏิบัติ และได้จัดทำนโยบาย เป้าประสงค์ จุดเน้น ตัวชี้วัด และโครงการเพื่อขับเคลื่อนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

วิสัยทัศน์(VISION) Smart Students : นักเรียนฉลาดรู้ (เป็นคนดี มีปัญญา มีทักษะในศตวรรษที่ 21)

พันธกิจ (MISSION)

1. ส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึง มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
2. ส่งเสริมให้ครูเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร มีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และมีคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
3. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นผู้อาชีพสามารถจัดการเรียนรู้ผู้ศตวรรษที่ 21
4. พัฒนาระบบบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วม การบูรณาการการจัดการศึกษาและเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษา

เป้าประสงค์ (GOAL)

1. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและเสมอภาคมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ มีจิตสาธารณะ ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนระดับก่อนประถมศึกษาและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อมและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตรงตามสายงาน ครอบคลุมถึงบทบาทของครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักของศาสตร์พระราชา
5. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเน้นการทำงานแบบบูรณาการ มีเครือข่ายการบริหารจัดการ บริหารแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา กระจายอำนาจและความรับผิดชอบต่อกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสถานศึกษา
6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและสถานศึกษา พัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ (STRATEGY)

1. การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ

2. การจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
3. การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
4. การสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานและลด

ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

5. การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา

ตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์/ตัวชี้วัดเป้าหมายการให้บริการ

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

1. ร้อยละของผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนในการสร้างภูมิคุ้มกันพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในทุกรูปแบบร้อยละ 85
2. ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐานในวิชาหลัก (O-NET) เพิ่มขึ้นร้อยละ 20
3. ร้อยละของผู้เรียนปฐมวัยมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และ สติปัญญา ร้อยละ 80
4. ร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐานในวิชาหลัก (O-NET) ร้อยละ 50 ขึ้นไป
5. จำนวนผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถ (วิทยาศาสตร์ / คณิตศาสตร์ / ทศนศิลป์ / นาฏศิลป์ / ดนตรี/ กีฬา)
6. ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรระดับดีขึ้นไป
7. จำนวนสถานศึกษาที่ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เพิ่มขึ้น
8. ร้อยละของครูสอนภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาได้รับการพัฒนาและยกระดับความรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้ระดับการพัฒนาทางด้านภาษา (CEFR) ตามเกณฑ์ที่กำหนด
9. ร้อยละของสถานศึกษาที่สอนในระดับ ม.ต้น ที่ได้รับการเตรียมความพร้อมด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ในการประเมินระดับนานาชาติตามโครงการ PISA
10. ร้อยละของสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนที่สร้างสมดุลทุกด้านและมีการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาพหุปัญญารายบุคคล

11. ร้อยละของนักเรียนที่ได้รับการคัดกรองเพื่อพัฒนาปัญหารายบุคคลเพิ่มขึ้น
 12. ร้อยละของผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ สมรรถนะ หรือทักษะอาชีพในด้านต่าง ๆ เพื่อการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสอดคล้อง ตามสภาพความต้องการและบริบทของแต่ละพื้นที่ ตลอดจนความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกในศตวรรษที่ 21
 13. อัตราการเข้าเรียนของผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษาต่อประชากรกลุ่มอายุ
 - ระดับปฐมวัย
 - ระดับประถมศึกษา
 - ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
 14. ร้อยละของนักเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุนปัจจัยพื้นฐานสำหรับนักเรียนยากจน
 15. ร้อยละของนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 16. จำนวนกระบวนการที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงให้เป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น
 17. โครงการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่มีผลสัมฤทธิ์ต่อเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติเพิ่มขึ้น
 18. ร้อยละของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีคาคะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงาน (ITA) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85
 19. ร้อยละของนักเรียนในสังกัดมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต
 20. ร้อยละของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาที่มีความอิสระและความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษาเพิ่มขึ้น
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ตระหนักถึงนโยบายด้านการศึกษา ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมายอย่างยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วในทุกด้าน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเกิดผลสัมฤทธิ์ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 สอดคล้องกับแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) นโยบายและจุดเน้นกระทรวงศึกษาธิการและแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา โดยเฉพาะกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ต่อประชาชน อย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ที่มีความสำคัญเร่งด่วน และสามารถดำเนินการและวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรมในช่วง ป พ.ศ. 2564 - 2565 และนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จึงมีเป้าหมายและนโยบายการขับเคลื่อนเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของ

หน่วยงานต้นสังกัดในรูปแบบ “สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 วิธีใหม่
วิถีคุณภาพ” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เพื่อนำไปสู่ “นักเรียนฉลาดรู้”

3.4 การบริหารแผนสู่ความสำเร็จ

1. พันธกิจส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึงมีคุณภาพ
ได้มาตรฐาน และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร มี
ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และมีคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร
กับสิ่งแวดล้อม
3. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้พร้อมอาชีพสามารถจัดการเรียนรู้สู่ศตวรรษ
ที่ 21
4. พัฒนาระบบบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วม การบูรณาการจัดการศึกษาและ
เสริมสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

กิริติวัฒน์ ศรีทะหา (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่
เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษา
องค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับโรงเรียนในสังกัด
เทศบาลนครอุดรธานี 2) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครอุดรธานีและ 3) พัฒนาแนวทางการจัด
กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครอุดรธานีการวิจัย
แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบ และตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญสำหรับสถานศึกษา ในสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี ตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบ
และตัวชี้วัด โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์
การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา ในสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี กลุ่ม
ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและรองผู้บริหารโรงเรียน 28 คน และครู 208 คน สังกัด
เทศบาลนครอุดรธานีประจำปี การศึกษา 2561 ระยะที่ 3 พัฒนาแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่
เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษา ในสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี ประเมินความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ของแนวทางโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพื้นฐาน

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษาประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 42 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านครู ด้านนักเรียน ด้านหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการ ด้านกระบวนการเรียนรู้ และด้านผู้บริหารสถานศึกษา ผลการประเมินองค์ประกอบพบ ว่ามีความเหมาะสมโดย รวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด 2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี พบว่า สถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครอุดรธานีโดยรวมมีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับคือ ด้านหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการ ด้านครูและกระบวนการเรียนรู้สภาพที่พึงประสงค์การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี พบว่า โดยรวมมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อยสามลำดับ คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านนักเรียน และด้านครู 3. ผลการพัฒนาแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก 48 แนวทาง ประกอบด้วย ด้านนักเรียนประกอบด้วย 10 แนวทาง ด้านครู ประกอบด้วย 9 แนวทาง ด้านการบริหารจัดการประกอบด้วย 8 แนวทาง ด้านกระบวนการเรียนรู้ประกอบด้วย 7 แนวทาง ด้านผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 8 แนวทาง และด้านหลักสูตร ประกอบด้วย 6 แนวทาง ผลการประเมินแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษา ในสังกัดเทศบาลนครอุดรธานีโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน โดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

วิทยา แสนแป้ (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 การศึกษาวิจัย การพัฒนาแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ในครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษา 3 ประเภท 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 และ 3) พัฒนาแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษา 3 ประเภท โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา ประกอบด้วย 3 ระยะ คือระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษา 3 ประเภท ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ระยะที่ 3 การพัฒนาแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษา 3 ประเภท ระยะที่ 1 ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด จำนวน 7 คน ระยะที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญเครื่องมือการวิจัย จำนวน 5 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จำนวน 314 คน และระยะที่ 3 สถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practice) จำนวน 3 แห่ง ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทาง จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบประเมิน แบบสอบถามแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษา 3 ประเภท ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) การวิเคราะห์หลักสูตร มี 9 ตัวบ่งชี้ 2) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ มี 8 ตัวบ่งชี้ 3) การจัดการเรียนรู้ มี 6 ตัวบ่งชี้ 4) การวัดและประเมินผล มี 6 ตัวบ่งชี้ ผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ 1) การวิเคราะห์หลักสูตร 2) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ 3) การวัดและประเมินผล 4) การจัดการเรียนรู้ตามลำดับ และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผลสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ 1) การวิเคราะห์หลักสูตร 2) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ 3) การวัดและประเมินผล 4) การจัดการเรียนรู้ตามลำดับ 3. ผลการประเมินแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษา 3 ประเภท โดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

สุมิตรา แซ่โจ้ว (2559) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูคดาหาร การศึกษาวิจัย การพัฒนาแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูคดาหาร ในครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูคดาหาร 2) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับ

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง และ 3) หาแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง มีการดำเนินการ 3 ระยะ ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพ ปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน จำนวนทั้งสิ้น 255 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่ 3 การพัฒนาแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) การวิเคราะห์หลักสูตรมี 9 ตัวบ่งชี้ 2) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ มี 8 ตัวบ่งชี้ 3) การจัดการเรียนรู้ มี 5 ตัวบ่งชี้ 4) การวัดและประเมินผล มี 10 ตัวบ่งชี้ ผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2. สภาพปัจจุบันในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ 1) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ 2) การวิเคราะห์หลักสูตร 3) การวัดและประเมินผล และ 4) การจัดการเรียนรู้ตามลำดับและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ 1) การวัดและประเมินผล 2) การจัดการเรียนรู้ 3) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ และ 4) การวิเคราะห์หลักสูตร ตามลำดับ 3. แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร มีการนำหลักสูตรไปใช้ให้ชัดเจน นิเทศ กำกับติดตาม มีการวางแผนการจัดการเรียนรู้อย่างบูรณาการ ชุมชนเขามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ สร้างความตระหนักในการออกแบบการเรียนรู้ ด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ถูกต้องสามารถจัดการเรียนการสอนได้ ฝ่ายวิชาการมีการติดตามนิเทศ ผู้เรียนมีส่วน

ร่วมในการเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนรู้ มีการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านการวัดและประเมินผล มีกระบวนการวัดที่หลากหลาย ตามสภาพความเป็นจริงและมีการนำผลการวัดมาวิเคราะห์ปรับปรุงและพัฒนาในปีการศึกษาต่อไป ผลการประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

มณีนีรัตน์ อภิวัฒนวรรณ (2559) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามการวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม 2) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม และ 3) พัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม การวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมิน ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 214 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลาย ขั้นตอน ตามจำนวนที่ได้จากการเทียบกับตาราง เครจซี่ และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ระยะที่ 3 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 44 ตัวชี้วัด โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ การส่งเสริมสื่อและแหล่งเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและการประเมินผล สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

บริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ การส่งเสริมและการพัฒนาครู และการวัดและการประเมินผล 3. แนวทางการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ற்பสถาบันศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม 1) การส่งเสริมและการพัฒนาครูจัดอบรมและส่งครูเขารับการอบรม จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง จัดครูเข้าสอนให้เหมาะสม นิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และนำผลการนิเทศไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไข 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดทำหลักสูตร แผนการเรียนรู้ และมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง วิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ฝึกทักษะกระบวนการคิด การแก้ไขปัญหา ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ 3) การวัดและการประเมินผล กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผล ใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย ตรวจสอบเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้มีคุณภาพ วัดและประเมินผลตามสภาพจริง กำกับ ติดตาม นำผลการวัดและประเมินผล

ประกาศิธิรึ คูนาคำ (2558) รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้ 1) สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3) ผลการประเมินความสอดคล้องของกระบวนการพัฒนาและกิจกรรมการดำเนินงานของรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่า มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้และประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 พบว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และประโยชน์อยู่ในระดับมาก

กนกวรรณ บุราณสาร (2560) แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรธานี เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผู้บริหาร จำนวน 152 คน ครูผู้สอนจำนวน 327 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษา โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา และแบบสอบถามแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าอำนาจจำแนกรายข้อได้ค่าระหว่าง 0.22-0.78 และค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1. สภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่า สภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า 1) แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 เป็นรูปแบบที่มีความถูกต้องสมบูรณ์ ปฏิบัติได้มีประโยชน์ และควรนำไปทดลองใช้ในสถานศึกษา อื่นๆ ต่อไป 2) รูปแบบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบ หลัก 5 ด้าน และองค์ประกอบย่อย 20 ข้อ 3) คุณภาพรูปแบบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหาร สถานศึกษา โดยรวมมีความเหมาะสมและสอดคล้องทุกข้อ

ธีรกุล พงษ์จงมิตร (2563) การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการ บริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1 และ 2) พัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชน เป็นฐาน สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร ครูและประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 256 คน ใช้เทคนิค การสุ่มแบบแบ่งชั้นและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชน

เป็นฐาน สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยธธา เขต 1 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็น ฐาน สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยธธา เขต 1 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2. ผลการพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชน เป็นฐานสำหรับ สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยธธา เขต 1 พบว่า มีทั้งหมด 6 ด้าน 30 แนวทาง ได้แก่ การสร้างองค์กรประชาชน มี 5 แนวทาง การสร้าง เครือข่ายในการ ติดต่อสื่อสารกัน มี 5 แนวทาง การจัดฝึกอบรมให้องค์กรประชาชน มี 5 แนวทาง การแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินงาน มี 5 แนวทาง การกำหนดกรอบกิจกรรม มี 5 แนวทางและการ ติดตามประเมินผล มี 5 แนวทางและการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ที่สุด

งานวิจัยต่างประเทศ

D.C. Elliont (1994) ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการรับรู้ประสิทธิภาพของสถาบันของวิทยาลัยชุมชนในนอร์ทแคโรไลนา โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร คณะครู และเจ้าหน้าที่ในวิทยาลัย พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญกับประสิทธิผล และพบว่า ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารไม่มีผลการรับรู้ในประสิทธิผลของวิทยาลัย

Baksh (1995) ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และเจตคติในการทำงาน พบว่า ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างโปรแกรมการมีส่วนร่วม และความพึงพอใจในค่าตอบแทน ความผูกพันต่อองค์กรและความพึงพอใจในการมีอิสระในการปฏิบัติงาน อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ระหว่างโปรแกรมการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจในหัวหน้างาน จากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมสามารถเพิ่มระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน

Gold (2000) ได้ศึกษาการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยเน้นการให้ความร่วมมือระหว่างชุมชนผู้ปกครองและนักการศึกษาซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาในรัฐฟิลาเดลเฟียผลการศึกษาพบว่าการจัดการของชุมชนเป็นสื่อกลางระหว่างผู้ปกครองครอบครัวกับโรงเรียนเพื่อเป้าหมายในการเสริมสร้างการอ่านออกเขียนได้และการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับชุมชนทำให้ผู้ปกครองได้รับความรู้เกี่ยวกับชุมชนตั้งนั้นการสร้างหุ้นส่วนและความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองนักการศึกษทำให้เกิดทรัพยากรที่มีคุณค่าทั้งในด้านสังคมและวัฒนธรรมให้แก่โรงเรียน

Husby (2003) ได้ศึกษามุมมองของครูที่มีส่วนร่วมในโปรแกรมการพัฒนาศิลปะแบบนำตนเองโดยหลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ วิธีการทฤษฎีพื้นฐานที่นำมาใช้กำหนดมุมมอง ได้แก่ ความหมายต่าง ๆ ที่ครูนำมาใช้สนับสนุนการเข้าเกี่ยวข้องในโปรแกรมการพัฒนาศิลปะการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้กรอบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยมเชิง

Collie S. L (2002) ได้วิจัยองค์การแห่งการเรียนรู้และการปรับปรุงการสอนของ ฝ่ายวิชาการการศึกษาใช้กรอบแนวคิดขององค์การแห่งการเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจของฝ่ายวิชาการที่จะปรับปรุงการสอนของสถาบันการศึกษาในระดับสูง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักวิจัย นักวิชาการในมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า ครูมีการแสดงพฤติกรรมว่าโดยมีการพยายามปรับปรุงการสอนโดยเน้น การสอนที่มีประสิทธิภาพ มีการประเมินผู้เรียนและเข้ารับการอบรมในเรื่องที่สามารถนำมาช่วยสนับสนุนการสอน ผู้บริหารก็มีความสำคัญกับการปรับปรุงการสอน โดยพยายามที่จะปรับปรุงองค์การให้ เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

Smith (2007) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของการบริหารงานวิชาการ กับ ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนประถมศึกษาในเขตเมืองแท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา ความสัมพันธ์ของการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหาร และครูผู้สอน จำนวน 298 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยการใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานและการหาค่าสหสัมพันธ์ พหุคูณ ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพมีความสัมพันธ์กับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

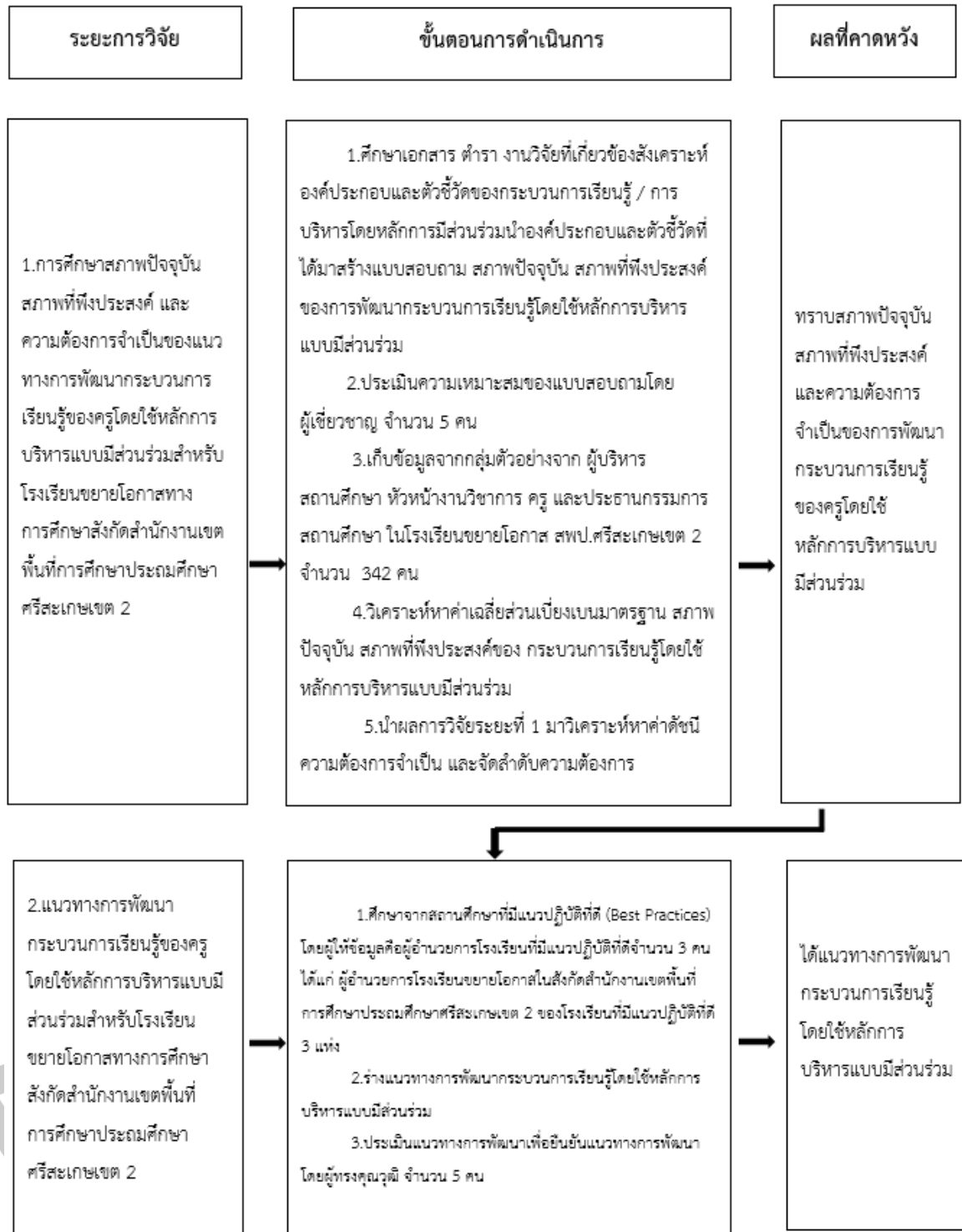
การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research Design) ผู้วิจัยได้กำหนดระยะการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

ระยะของการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่คาดหวัง แสดงดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 2 ระยะของการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการและผลที่คาดหวัง

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมแล้วสรุป วิเคราะห์ สังเคราะห์ โดยมีการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา / หัวหน้างานวิชาการ ครูผู้สอน / ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 จำนวน 39 แห่ง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 39 คน / รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการหรือหัวหน้างานบริหารวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 39 คน / ครูผู้สอนของโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 624 คน / ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 39 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 741 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) โดยจะสุ่มแยกประชากรออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ ที่มีหน่วยเหมือนกัน โดยการแบ่งเป็นชั้นภูมิก่อนประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส 39 คน / รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการหรือหัวหน้างานวิชาการ 39 คน / ครูโรงเรียนขยายโอกาส 624 คน / ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 39 คน / รวมจำนวนทั้งสิ้น 741 คน

2.2 แล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Random sampling) จากการเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครธซี่ และ มอร์แกน ให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส 36 คน / รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการหรือหัวหน้างานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 36 คน / ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 234 คน / ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 36 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 342 คน

ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ได้แก่ มีเกณฑ์คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้บริหารสถานศึกษา วุฒิการศึกษาระดับมหาบัณฑิตหรือ ดุษฎีบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา และมีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา 10 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน

2. ศึกษานิเทศก์ วุฒิการศึกษาระดับมหาบัณฑิตขึ้นไป มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 2 คน

3. ข้าราชการครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษาระดับ มหาบัณฑิตขึ้นไป สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา จำนวน 1 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

2.1 แบบสอบถาม

เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และ สภาพที่พึงประสงค์ ของการพัฒนาระบบการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) แบบเติมคำ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาระบบการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (Likert's Rating Scale) โดยมีคำถามครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการเรียนรู้ 4 องค์ประกอบ และการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม 6 องค์ประกอบโดยกำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับซึ่งมีความหมายดังนี้ บุญชม ศรีสะอาด (2545)

ระดับ 5 หมายถึง มีระดับการพัฒนาระบบการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับ มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีระดับการพัฒนาระบบการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับ มาก

ระดับ 3 หมายถึง มีระดับการพัฒนาระบบการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับ ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีระดับการพัฒนาระบบการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับ น้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีระดับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการ
บริหารแบบมีส่วนร่วมในสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
ของครูโดยใช้หลักการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 มีลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิด

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการ
พัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 โดยมีวิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของ
ครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย แล้วจึงสร้าง
แบบสอบถามภายใต้กรอบแนวคิด

3.2 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามประเภทต่าง ๆ และศึกษา
แบบสอบถามจากงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมกำหนดรูปแบบและขอบเขตของเครื่องมือที่ใช้ใน
การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 กำหนดกรอบแนวคิดของงานวิจัย รวมถึงศึกษาองค์ประกอบ ประเด็นเนื้อหา
โครงสร้างของแบบสอบถาม และปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4 ด้าน
และ หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ทั้ง 6 ด้าน

3.4 วิเคราะห์นิยามศัพท์เฉพาะ แล้วกำหนดโครงสร้างของการพัฒนากระบวนการ
เรียนรู้โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมเป็นรายด้าน

3.5 กำหนดรูปแบบข้อคำถาม ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มี
ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ส่วนสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการ
พัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีลักษณะมาตราส่วนประมาณ
ค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3.6 สร้างแบบสอบถามฉบับร่างแล้วตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ความ
ครอบคลุมรายการที่ต้องการวัด และการใช้ภาษาที่ชัดเจนเหมาะสม

3.7 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของข้อคำถาม แล้วแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.8 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และรับข้อเสนอแนะต่าง ๆ ซึ่งในการตรวจสอบนี้ใช้วิธีการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) โดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา มีเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ (2552)

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดระบุดจุดประสงค์ที่ระบุไว้จริง

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดระบุดจุดประสงค์ที่ระบุไว้จริง

ให้คะแนน -1 คะแนนถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่วัดจุดประสงค์ที่ระบุไว้จริง

ในการตรวจสอบความถูกต้องในครั้งนี้มีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ซึ่งมีเกณฑ์คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา วุฒิการศึกษาระดับมหาบัณฑิตหรือดุษฎีบัณฑิตสาขาบริหารการศึกษา และมีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา 10 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน
2. ศึกษานิเทศก์ วุฒิการศึกษาระดับมหาบัณฑิตขึ้นไป มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 2 คน
3. ข้าราชการครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษาระดับมหาบัณฑิตขึ้นไป สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา จำนวน 1 คน

ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ได้แก่

1. นายประหยัด กองแก้ว วุฒิการศึกษา ค.ด. (ครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต การบริหารการศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนสัมปอวยวิทยาเสริม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2
2. นางวรัชยา ประจํา วุฒิการศึกษา กศ.ม. (บริหารและพัฒนากการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม) ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศรีสะเกษเขต 2
3. นางสาวสมนึก แซ่อึ้ง วุฒิการศึกษา ค.ด. (ครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

4. นางสาวลำไย สายโงน วุฒิการศึกษา ค.ต. (ครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต การบริหาร การศึกษา) ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

5 นายอนุสรณ์ อาจสาตี วุฒิการศึกษา (ค.ม.วิจัยและประเมินผลการศึกษา) ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 2

3.9 คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปนำไปทดลอง (Try Out) เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาหัวหน้างานบริหารวิชาการ ครูผู้สอน ในโรงเรียนขยาย โอกาสสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีความ คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

3.10 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก ด้วยวิธี Item Total Correlation โดยเลือกข้อ ที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ 2552) พบว่า มีค่าอำนาจ จำแนกรายข้อของสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง 0.56 ถึง 0.65 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพ ที่พึงประสงค์อยู่ระหว่าง 0.47 ถึง 0.62

3.11 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2552) พบว่าสภาพ ปัจจุบันมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .60 และสภาพที่พึงประสงค์มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.55

3.12 นำแบบสอบถามจัดพิมพ์เป็นฉบับจริง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่ม ตัวอย่าง

4.การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

4.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจัดส่ง ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยได้กำหนดรหัสของแบบสอบถามทุกชุดก่อนจัดส่งไปยัง สถานศึกษา โดยผู้วิจัยใช้วิธีการจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง/ฝากไปกับบุคลากรที่อยู่โรงเรียน/วาง ในชั้นงานของโรงเรียนที่เขตและนัดหมายเพื่อขอรับคืนด้วยตนเองและด้วยการฝากมากับบุคลากรของ โรงเรียน วางในชั้นงานของเขตภายใน 3 สัปดาห์หลังการจัดส่งแบบสอบถาม

5. การจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล

5.1.1 ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทุกฉบับแล้ว วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5.1.2 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามเกี่ยวกับ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน นำข้อมูลทั้งหมดมาแจกแจงหา ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

5.1.3 แบบสอบถามตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์

นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาให้คะแนนตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมี ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์	อยู่ในระดับ	มากที่สุด
4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์	อยู่ในระดับ	มาก
3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์	อยู่ในระดับ	ปานกลาง
2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์	อยู่ในระดับ	น้อย
1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์	อยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 แบบสอบถามตอนที่ 2 ป้อนคะแนน เข้าโปรแกรมเพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

4.51 – 5.00	มีการปฏิบัติประเด็นนั้นในปัจจุบันและที่พึงประสงค์อยู่ใน	ระดับ	มากที่สุด
3.51 – 4.50	มีการปฏิบัติประเด็นนั้นในปัจจุบันและที่พึงประสงค์อยู่ใน	ระดับ	มาก
2.51 – 3.50	มีการปฏิบัติประเด็นนั้นในปัจจุบันและที่พึงประสงค์อยู่ใน	ระดับ	ปานกลาง
1.51 – 2.50	มีการปฏิบัติประเด็นนั้นในปัจจุบันและที่พึงประสงค์อยู่ใน	ระดับ	น้อย
1.00 – 1.50	มีการปฏิบัติประเด็นนั้นในปัจจุบันและที่พึงประสงค์อยู่ใน	ระดับ	น้อยที่สุด

5.2.2 วิเคราะห์ร้อยละของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

5.2.3 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) โดยการนำข้อมูลของ ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยคำนวณจากสูตรต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$PNI_{\text{modified}} = (I-D)/D$$

PNI_{modified} แทน วิธีเรียงลำดับความสำคัญของ

ความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index)

I แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็นหรือ

ความคาดหวัง (Importance)

D แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง (Degree of Success)

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

6.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

6.1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เอาแบบสอบถามต้นแบบมาให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาประเมินความเหมาะสมของแบบสอบถาม ทั้งหมด 5 ท่านเพื่อคัดเลือกข้อคำถามที่ใช้ได้ และนำไปคำนวณในโปรแกรม SPSS

6.1.2 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยวิธี Item Total Correlation โดยใช้โปรแกรม SPSS

6.1.3 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือหรือแบบสอบถามที่นำมาใช้ในการวัดและความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม โดยคำนวณในโปรแกรม SPSS

6.2 สถิติพื้นฐาน

6.2.1 ค่าเฉลี่ย

6.2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.2.3 ดัชนีความต้องการจำเป็น

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางกระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในระยะที่ 1 มาสรุป วิเคราะห์ สังเคราะห์ และศึกษาแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมจากสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1.ศึกษาแนวทางจากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

1.1 เกณฑ์คุณสมบัติสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี ดังนี้

1.1.1 เป็นสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดีจนได้รับรางวัล

1.2 สถานศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์สถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี Best Practice ได้แก่

1.2.1 โรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ

สถานศึกษาขนาดใหญ่ เป็นสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลผลปฏิบัติที่เป็นเลิศ Best Practice ด้วยนวัตกรรม Academic SMART KIDS ภายใต้วงจรคุณภาพ PDCA รางวัลเหรียญทองแดงหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม ประจำปี 2565 ระดับภูมิภาค ครูสภา นวัตกรรม SMART AUPS MODEL

1.2.2 โรงเรียนบ้านอีหนา (รัฐประชานุกูล) อำเภอราชไศล จังหวัดศรีสะเกษ

สถานศึกษาขนาดเล็ก เป็นสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลผลปฏิบัติที่เป็นเลิศ Best Practice ด้วยนวัตกรรม Best Practice ด้วยนวัตกรรม Best Practice ด้วยนวัตกรรม ADDIE Model ด้านการบริการ มีนวัตกรรม BBL ด้านการเรียนการสอน รองชนะเลิศอันดับ 1 ภาค 14 และนวัตกรรม Coaching and Mentoring ด้านการนิเทศติดตาม รองชนะเลิศอันดับ 1 ภาค 14

1.2.3 โรงเรียนบ้านหนองห้าง อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ สถานศึกษา

ขนาดเล็ก เป็นสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลผลปฏิบัติที่เป็นเลิศ Best Practice รองชนะเลิศอันดับ 3 ระดับดีเยี่ยมการคัดเลือก Best Practice ด้านการจัดการเรียนรู้ ระดับภาค โครงการ Innovation For Thai Education (IFTE) นวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาประจำปีงบประมาณ 2564 สำนักงานศึกษาธิการภาค 14

1.3 ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 3 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการ 3 คน ครูผู้สอน จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

1.3.1 นางวรรษยา ประจำ ผู้อำนวยการ ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย อำเภออุทุมพรพิสัยจังหวัดศรีสะเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 2

1.3.2 นางนิภาดา มุกดาดี รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการ ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 2

1.3.3 นางอุมพร สุวรรณดี หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัยอำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 2

- 1.3.4 นางลำดวน บุญเยี่ยม ผู้อำนวยการ ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านอีหนา (รัฐประชานุกูล) อำเภอราชไศล จังหวัดศรีสะเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 2
- 1.3.5 นายอนุสรณ์ อาจสาลี หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการ โรงเรียนบ้านอีหนา (รัฐประชานุกูล) อำเภอราชไศล จังหวัดศรีสะเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 2
- 1.3.6 นางลลนา บุญเย็น ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านอีหนา (รัฐประชานุกูล) อำเภอราชไศล จังหวัดศรีสะเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 2
- 1.3.7 นางพัชฎภัส ทรสำแดง ผู้อำนวยการ ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองห้าง อำเภอกุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2
- 1.3.8 นางอนูรดี แสงพยัพ หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการ โรงเรียนบ้านหนองห้าง โรงเรียนบ้านหนองห้าง อำเภอกุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2
- 1.3.9 นายอภิสิทธิ์ พิมพ์ศรี ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองห้าง อำเภอกุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

2.เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

2.1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview Form) ซึ่งสร้างขึ้นจากการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กรอบแนวคิดของการวิจัย และการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ ซึ่งใช้คำถามที่ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป และความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ซึ่งมีส่วนประกอบดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตำแหน่งงาน สถานที่สัมภาษณ์ วันที่ให้สัมภาษณ์ และเวลาในการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ตามองค์ประกอบหลักของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม และข้อเสนอแนะอื่นๆ

2.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์กระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 โดยการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือดังต่อไปนี้

1. นำผลการศึกษาในระยะที่ 1 (สภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม) มาเป็นกรอบในการสัมภาษณ์

2. การศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3. กำหนดประเด็นคำถามที่มุ่งศึกษาเชิงคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องและครอบคลุมองค์ประกอบและตัวชี้วัดการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม

4. สร้างแบบสัมภาษณ์ฉบับร่าง แล้วตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม

5. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อคำถาม แล้วปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

6. นำเครื่องมือที่แก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน (ชุดเดิม) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์ และความเหมาะสมในทุกด้าน แล้วปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

7. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริง เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงผู้ให้ข้อมูลเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้ให้ข้อมูล เพื่อกำหนดวันและเวลาในการสัมภาษณ์ และดำเนินการส่งแบบสัมภาษณ์ และดำเนินการส่งแบบสัมภาษณ์ไปยังผู้ให้ข้อมูลทางไปรษณีย์ เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลจะได้เตรียมความพร้อมและทำความเข้าใจจุดประสงค์ของการวิจัยล่วงหน้า 5 วัน

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองโดยใช้แบบสัมภาษณ์ด้วยตนเองโดยใช้แบบสัมภาษณ์ชุดเดียวกันกับที่ได้ส่งไปล่วงหน้า

3.4 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการจดบันทึกและใช้สมาร์ทโฟนบันทึกเสียง

3.5 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาเรียบเรียงและวิเคราะห์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ต่อไป

4.การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั้งหมดมาดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วสรุปเป็นใจความสำคัญและนำเสนอเป็นความเรียงเชิงพรรณนาวิเคราะห์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการร่างแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดกลุ่มหรือจัดระเบียบข้อมูล เรียบเรียงข้อมูลแล้วสังเคราะห์ข้อมูล และสร้างบทสรุปโดยการจัดลำดับตามองค์ประกอบหลักของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม นำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

5.สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าดัชนีความสอดคล้อง

5.2 เทคนิคในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาส

ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) แล้วดำเนินการพัฒนาแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้วยการประเมินแนวทางโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีการดำเนินการดังนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้วิจัยกำหนดหลักเกณฑ์คุณสมบัติไว้ดังนี้

- 1.ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 1 คน
- 2.ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับ จำนวน 1 คน

3.ข้าราชการครู ชำนาญการพิเศษ ที่ได้รับรางวัลและเป็นที่ยอมรับ จำนวน 1 คน

4.ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ ที่ได้รับรางวัลและเป็นที่ยอมรับ จำนวน 2 คน

ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ได้แก่

1.นายสุริภาศ สีหะวงษ์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

2.นางวรัชยา ประจํา ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย บริหารสถานศึกษา ได้รับรางวัลผลปฏิบัติที่เป็นเลิศ Best Practice ด้วยนวัตกรรม Academic SMART KIDS ภายใต้วงจรคุณภาพ PDCA รางวัลเหรียญทองแดงหนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม ประจำปี 2565 ระดับภูมิภาค ครูสภา นวัตกรรม SMART AUPS MODEL

3.นางสาวสมนึก แซ่อึ้ง ศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการกลุ่มงานนิเทศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ได้รับรางวัลรับรางวัลพระพลหัทสบัติ ประเภทบุคคลกลุ่มศึกษานิเทศก์ บุคลากรทางการศึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษา ปีการศึกษา 2563 ศึกษานิเทศก์ ผู้มีผลงานดีเด่น ด้านการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเรียนรู้ ปีการศึกษา 2562 MOE AWARD สาขาส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ปีการศึกษา 2561 MOE AWARD สาขาเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ปีการศึกษา 2561 ได้รับรางวัลสุดยอดครูดี ระดับจังหวัด โครงการ “ครูดีมีทุกวัน” ปีการศึกษา 2559 ได้รับเครื่องหมายเชิดชูเกียรติ “ครูสุดดี” ปีการศึกษา 2558 ชนะเลิศ ศึกษานิเทศก์ยอดเยี่ยม สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษา ด้านการบริหารจัดการ ปีการศึกษา 2557 เป็นบุคคลยอดเยี่ยม ได้สร้างชื่อเสียง เกียรติยศและความภาคภูมิใจในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับชาติ ครั้งที่ 63 ประจำปีการศึกษา 2556 ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ เป็นผู้ทำคุณประโยชน์ทางการศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดี ในด้านการปฏิบัติตน การปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นเป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชน 2555 ได้รับการคัดเลือกผลงานการนิเทศเป็นวิธีปฏิบัติที่ดี ระดับกลุ่มจังหวัด ปีการศึกษา 2553

4.นางสาวลำไย สายโงน ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ.ศึกษานิเทศก์ผู้มีผลงานดีเด่น ด้านการวัดและประเมินผล สมาคมศึกษานิเทศก์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2561 ศึกษานิเทศก์ผู้มีผลงานดีเด่น ด้านด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล ระบบบริหารและการจัดการศึกษา ปีการศึกษา 2561 สมาคมศึกษานิเทศก์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นบุคลากรต้นแบบการ

ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ประจำปีการศึกษา 2544 ได้รับ
เครื่องหมายเชิดชูเกียรติ “ครูสุดดี” ครูสุภา

5. นายอุดมวิทย์ สุระไตร ครูผู้สอนยอดเยี่ยม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รางวัล
ทรงคุณค่า สพฐ. OBEC AWARDS ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และรางวัลพระราชทานฯ ครูผู้ได้รับการ
คัดเลือกเป็น "ครูเกียรติคุณผู้ตามรอยพระผู้ทรงเป็นครูแห่งแผ่นดิน" ครั้งที่ 2 ประจำปี พ.ศ.2558

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

2.1 แบบประเมินแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหาร
แบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ
เขต 2 เป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์ และ
สังเคราะห์ทฤษฎี งานวิจัยและสาระสำคัญ เกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้หลักการ
บริหารแบบมีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยใช้แบบประเมินแนวทางเพื่อหาคุณภาพของแนวทางเพื่อหาคุณภาพ
การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยาย
โอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วน
ประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert) แบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการ
พัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิเขียนข้อเสนอแนะและประเด็น
การปรับปรุงแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม

2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบประเมินแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครู
โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ฉบับร่าง โดยมีวิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือดังนี้

2.2.1 ศึกษาหลักการ วิธีการสร้างแบบประเมิน และการพัฒนาแนวทาง

2.2.2 สร้างแบบประเมินแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้หลักการ
บริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาส ฉบับร่างขึ้นให้ครอบคลุมเนื้อหาและองค์ประกอบ

ซึ่งเป็นแบบประเมิน มาตรฐานแบบมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2.2.3 นำแบบประเมินแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำ

2.2.4 ปรับปรุงแบบประเมินตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะและนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน 5 คน (ชุดเดิม) เพื่อพิจารณา และให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข

2.2.5 ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

2.2.6 จัดพิมพ์แบบประเมินแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ฉบับจริง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 2

3.2 ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิ โดยทำการนัดหมายเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการประเมินแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

3.3 ผู้วิจัยนำเอกสารแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาส พร้อมทั้งแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ให้กับผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน

3.4 ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาส คัดจากผู้ทรงคุณวุฒิ

4. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดทำข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครู โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสมาตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นนำข้อมูลมาประมวลผลทางสถิติเพื่อวิเคราะห์ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางแล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การแปลค่าความหมายค่าเฉลี่ยซึ่งกำหนดให้คะแนนเฉลี่ยในระดับมาก หรือคะแนนเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป เป็นเกณฑ์พิจารณายอมรับว่าร่างแนวทางนั้นใช้ได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

- 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ระดับ มากที่สุด
- 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ระดับ มาก
- 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ระดับ ปานกลาง
- 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ระดับ น้อย
- 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ระดับ น้อยที่สุด

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

บ่อนคะแนนลงในโปรแกรม เพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเหมาะสมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 และแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

ค่าดัชนีความสอดคล้อง

5.2 สถิติพื้นฐาน

5.2.1 ค่าเฉลี่ย

5.2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ผู้วิจัยลำดับการนำเสนอ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I	แทน	ค่าเฉลี่ยที่พึงประสงค์
$PNI_{modified}$	แทน	ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และ ความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์ แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการ
บริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของ
แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 แบ่งเป็น 3
ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แนวทางการพัฒนา
กระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทาง
การศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่งระดับ
การศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
1.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน	39	5.26
1.2 รองผู้อำนวยการฝ่าย บริหารวิชาการ/หัวหน้า งานบริหารวิชาการ	39	5.26
1.3 ครูผู้สอน	624	84.21
1.4 คณะกรรมการสถานศึกษา	39	5.26
รวม	741	100
2. ประสบการณ์ในการทำงาน		
2.1 น้อยกว่า 5 ปี	247	33.33
2.2 5 - 10 ปี	266	35.89
2.3 มากกว่า 10 ปี	228	30.76
รวม	741	100

จากตาราง 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 741 คน มีตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 5.26 ตำแหน่งรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการ/หัวหน้างานบริหาร วิชาการ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 5.26 คน ตำแหน่งครูผู้สอน จำนวน 624 คน คิดเป็นร้อยละ 84.21 ตำแหน่งคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 5.26 มีประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี จำนวน 266 คน คิดเป็นร้อยละ 35.89 ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 30.76

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของ แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ จำเป็นของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำแนกเป็นรายด้าน

ด้าน	แนวทางการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ ของครูโดยใช้หลักการ บริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ศรีสะเกษ เขต 2	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการ จำเป็น	
		\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	PNI _{modified}	ลำดับ
1	การวิเคราะห์หลักสูตร	4.31	0.43	มาก	4.58	0.20	มากที่สุด	0.062	4
2	การวางแผนการ จัดการเรียนรู้	4.29	0.32	มาก	4.60	0.18	มากที่สุด	0.072	3
3	การจัดการเรียนรู้	4.30	0.31	มาก	4.72	0.14	มากที่สุด	0.097	1

ด้าน	แนวทางการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ ของครูโดยใช้หลักการ บริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ศรีสะเกษ เขต 2	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการ จำเป็น	
		\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	PN _I ^{modified}	ลำดับ
4	การวัดและ ประเมินผล	4.32	0.33	มาก	4.67	0.23	มากที่สุด	0.081	2
	รวม	4.30	0.34	มาก	4.64	0.18	มากที่สุด	0.073	

ตาราง 5 พบว่า สภาพปัจจุบันของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบพบว่า ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดประเมินผล อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.32$) ลำดับที่ 2 ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร ($\bar{X} = 4.31$) ลำดับที่ 3 ด้านการจัดการเรียนรู้และด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.30$) ลำดับที่ 4 ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.29$)

สภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 โดยรวมแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.72$) ลำดับที่ 2 ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.67$) ลำดับที่ 3 การวางแผนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.60$) ลำดับที่ 4 ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร ($\bar{X} = 4.58$)

ความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการ
 บริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยรวมเท่ากับ 0.073 เรียงลำดับตามความต้องการจำเป็นจากมากไป
 น้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.097$) ลำดับที่ 2 ด้านการวัดและ
 ประเมินผล ($PNI_{\text{modified}} = 0.081$) ลำดับที่ 3 ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{\text{modified}} =$
 0.072) ลำดับที่ 4 ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร ($PNI_{\text{modified}} = 0.062$)

ตาราง 6 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบของแนว
 ทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับ
 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ
 เขต 2 ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร

ด้าน	การวิเคราะห์ หลักสูตร	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการ จำเป็น	
		\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	PNI_{modified}	ลำดับ
1	การมีส่วนร่วมใน การวิเคราะห์และ ตีความหมาย หลักสูตรเพื่อ นำไปพิจารณา ออกแบบการ จัดการเรียนรู้	4.33	0.49	มาก	4.36	0.49	มาก	0.006	10
2	การมีส่วนร่วมใน การออกแบบการ จัดการเรียนรู้ตาม จุดมุ่งหมายของ หลักสูตร	4.32	0.52	มาก	4.52	0.52	มากที่สุด	0.046	8
3	การมีส่วนร่วมใน การแสดงความ คิดเห็นในการ	4.33	0.51	มาก	4.62	0.49	มากที่สุด	0.066	4

ด้าน	การวิเคราะห์ หลักสูตร	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการ จำเป็น	
		\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	PNI _{modified}	ลำดับ
	ดำเนินการจัดการ กิจกรรมการ เรียนรู้และ จุดมุ่งหมายของ หลักสูตร								
4	การมีส่วนร่วมใน การวางแผน เกี่ยวกับการ พัฒนาหลักสูตร และการนำ หลักสูตรไปใช้	4.31	0.52	มาก	4.58	0.49	มากที่สุด	0.062	6
5	การมีส่วนร่วมใน การกำหนด ขอบข่าย รายวิชา ที่จะสอน หน่วย การเรียนรู้ เวลาที่ ใช้จัดการเรียน การสอน และ สัดส่วนการเก็บ คะแนนแต่ละ รายวิชาของ หลักสูตร	4.27	0.56	มาก	4.57	0.50	มากที่สุด	0.070	3
6	การมีส่วนร่วมใน การจัดทำ หลักสูตร สถานศึกษา หลักสูตรกลุ่ม	4.26	0.53	มาก	4.53	0.50	มากที่สุด	0.063	5

ด้าน	การวิเคราะห์ หลักสูตร	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการ จำเป็น	
		\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	PNI_{modified}	ลำดับ
7	สาระการเรียนรู้ และหลักสูตร ท้องถิ่น การมีส่วนร่วมใน การกำหนด รายละเอียดของ หลักสูตรที่จะ นำมาจัดการเรียน การสอนให้กับ ผู้เรียน	4.27	0.56	มาก	4.48	0.51	มาก	0.049	7
8	การมีส่วนร่วมใน การเห็นชอบ การ ใช้หลักสูตรใน การจัดการเรียน การสอนของ สถานศึกษา	4.24	0.54	มาก	4.89	0.31	มากที่สุด	0.153	1
9	การมีส่วนร่วมใน การประเมินผล การใช้หลักสูตร	4.27	0.54	มาก	4.90	0.30	มากที่สุด	0.147	2
10	การมีส่วนร่วมใน การแก้ไข ปรับปรุงและ พัฒนาหลักสูตร	4.25	0.50	มาก	4.32	0.48	มาก	0.016	9
รวม		4.31	0.43	มาก	4.58	0.20	มากที่สุด	0.067	

จากตารางที่ 6 พบว่า สภาพปัจจุบันของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้
หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.31$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และตีความหมายหลักสูตรเพื่อนำไปพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้ และ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการดำเนินการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ($\bar{X} = 4.32$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการเห็นชอบ การใช้หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.24$)

สภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.58$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้หลักสูตร ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการเห็นชอบ การใช้หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.89$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 4.32$)

ความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร โดยรวมเท่ากับ ($PNI_{\text{modified}} = 0.062$) เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ข้อที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการเห็นชอบ การใช้หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.153$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้หลักสูตร ($PNI_{\text{modified}} = 0.147$) และข้อที่มีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และตีความหมายหลักสูตรเพื่อนำไปพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.006$)

พูนุ ปณุกิตโต ชีเว

ตาราง 7 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้

ด้าน	การวางแผนการจัดการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	PNI _{modified}	ลำดับ
1	การมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.29	0.54	มาก	4.29	0.53	มาก	0.000	8
2	การมีส่วนร่วมในการออกแบบคิดค้นกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.30	0.53	มาก	4.29	0.54	มาก	0.002	6
3	การมีส่วนในการแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.31	0.52	มาก	4.63	0.49	มากที่สุด	0.074	5

ด้าน	การวางแผนการจัดการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	PNI _{modified}	ลำดับ
4	การมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.26	0.52	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด	0.173	1
5	การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับ ความถนัด ความสามารถ ทักษะและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้เรียน	4.28	0.52	มาก	4.63	0.48	มากที่สุด	0.081	4
6	การมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูที่มีต่อผู้เรียนในการสอนแบบลงมือปฏิบัติจริง	4.29	0.49	มาก	4.64	0.47	มากที่สุด	0.081	4
7	การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขพัฒนา กิจกรรมการเรียนการสอนของครูต่อผู้เรียนที่	4.29	0.49	มาก	4.70	0.45	มากที่สุด	0.095	2

ด้าน	การวางแผนการจัดการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	PNI_{modified}	ลำดับ
	เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ								
8	การมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพและบริบทของโรงเรียน	4.29	0.51	มาก	4.65	0.47	มากที่สุด	0.083	3
	รวม	4.29	0.32	มาก	4.60	0.18	มากที่สุด	0.073	

จากตารางที่ 7 พบว่า สภาพปัจจุบันของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการออกแบบคิดค้นกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.30$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.26$)

สภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.60$)

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนของครูต่อผู้เรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.70$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ การมีส่วนร่วมในการออกแบบคิดค้นกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.29$)

ความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ โดยรวมเท่ากับ ($PNI_{\text{modified}} = 0.072$) เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($PNI_{\text{modified}} = 0.173$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาการเรียนการสอนของครูต่อผู้เรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($PNI_{\text{modified}} = 0.095$) และข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($PNI_{\text{modified}} = 0.000$)

ตาราง 8 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้านการจัดการเรียนรู้

ด้าน	ด้านการจัดการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	PNI_{modified}	ลำดับ
1.	การมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดบรรยากาศ สื่อการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ในชุมชนและ	4.34	0.50	มาก	4.80	0.40	มากที่สุด	0.105	4

ด้าน	ด้านการจัดการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	PNI _{modified}	ลำดับ
	สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้								
2	การมีส่วนร่วมในการเสนอแนะทางการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครองชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน	4.31	0.49	มาก	4.72	0.45	มากที่สุด	0.095	6
3	การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะทางการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและการอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	4.27	0.48	มาก	4.69	0.46	มากที่สุด	0.098	7
4	การมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียน	4.26	0.47	มาก	4.78	0.41	มากที่สุด	0.122	2
5	การมีส่วนร่วมใน	4.29	0.47	มาก	4.73	0.44	มาก	0.102	5

ด้าน	ด้านการจัดการ เรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	PNI _{modified}	ลำดับ
	การแก้ไขปรับปรุง พัฒนาบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อ การเรียนรู้และการ อำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้						ที่สุด		
6	การมีส่วนร่วมใน การแก้ไขปรับปรุง พัฒนาบรรยากาศ และสภาพแวดล้อม	4.32	0.49	มาก	4.70	0.45	มากที่สุด	0.087	8
7	การมีส่วนร่วมใน การให้ความ เห็นชอบการจัด สภาพแวดล้อมของ สถานศึกษาเพื่อ พัฒนากระบวนการ เรียนรู้ของผู้เรียน	4.31	0.49	มาก	4.63	0.48	มากที่สุด	0.074	10
8	การมีส่วนร่วมใน การประเมินการจัด บรรยากาศ สภาพแวดล้อมใน สถานศึกษา	4.30	0.46	มาก	4.75	0.42	มากที่สุด	0.802	1
9	การมีส่วนร่วมใน การประเมินผลการ จัดการเรียนรู้ของ ครูต่อผู้เรียน	4.29	0.46	มาก	4.66	0.47	มากที่สุด	0.086	9
10	การมีส่วนร่วมใน	4.26	0.45	มาก	4.72	0.44	มาก	0.107	3

ด้าน	ด้านการจัดการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	PNI _{modified}	ลำดับ
	การปรับปรุงการจัดการเรียนของครูต่อผู้เรียน						ที่สุด		
	รวม	4.30	0.31	มาก	4.72	0.14	มากที่สุด	0.167	

จากตารางที่ 8 พบว่า สภาพปัจจุบันของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.30$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดบรรยากาศ สื่อการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ในชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.34$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปรับปรุงพัฒนาบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.32$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียน และ การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงการจัดการเรียนของครูต่อผู้เรียน ($\bar{X} = 4.26$)

สภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.63$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดบรรยากาศ สื่อการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ในชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.78$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.63$)

ความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประณศศึกษาศรึสะเกษเขต 2 ด้านการจัดการเรียนรูู้ โดยรวมเท่ากับ ($PNI_{\text{modified}} = 0.097$)
 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ
 การมีส่วนร่วมในการประเมินการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.802$)
 รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนากระบวนการ
 คิดของผู้เรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.122$) และข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วม
 ในการให้ความเห็นชอบการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของ
 ผู้เรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.074$)

ตาราง 9 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบของแนว
 ทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับ
 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณศศึกษาศรึสะ
 เกษเขต 2 ด้านการวัดประเมินผล

ด้าน	ด้านการวัด ประเมินผล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	PNI_{modified}	ลำดับ
1.	การมีส่วนร่วมใน การกำหนด ระเบียบการวัด และประเมินผล ของสถานศึกษา ตามหลักสูตร สถานศึกษา	4.30	0.46	มาก	4.63	0.48	มาก ที่สุด	0.076	2
2	การมีส่วนร่วมใน การส่งเสริมการวัด และประเมินผล การเรียนการสอน ของครูโดยเน้นการ ประเมินตามสภาพ จริงจาก	4.31	0.47	มาก	4.64	0.47	มาก ที่สุด	0.076	2

ด้าน	ด้านการวัด ประเมินผล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	PNI _{modified}	ลำดับ
	กระบวนการ ปฏิบัติและผลงาน								
3	การมีส่วนร่วมใน การสนับสนุนให้ครู ใช้วิธีการประเมิน การเรียนรู้ที่ หลากหลาย	4.33	0.47	มาก	4.71	0.45	มากที่สุด	0.087	1
4	การมีส่วนร่วมใน การนำผลการ ประเมินผู้เรียนของ ครู ไปใช้สนับสนุน การสอนซ่อมเสริม และพัฒนาผู้เรียน	4.33	0.47	มาก	4.71	0.45	มากที่สุด	0.087	1
	รวม	4.32	0.33	มาก	4.67	0.23	มากที่สุด	0.326	

จากตารางที่ 9 พบว่า สภาพปัจจุบันของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้านการวัดประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.32$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้ครูใช้วิธีการประเมินการเรียนรู้ที่หลากหลาย และ การมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินผู้เรียนของครู ไปใช้สนับสนุนการสอนซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนของครูโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน ($\bar{X} = 4.31$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.30$)

สภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประณตศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้านการวัดประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.64$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้ครูใช้วิธีการประเมินการเรียนรู้ที่หลากหลาย และการมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินผู้เรียนของครู ไปใช้สนับสนุนการสอนซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.087$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน ($\bar{X} = 4.64$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.63$)

ความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้านการวัดประเมินผล โดยรวมเท่ากับ ($PNI_{\text{modified}} = 0.081$) เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้ครูใช้วิธีการประเมินการเรียนรู้ที่หลากหลาย และการมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินผู้เรียนของครู ไปใช้สนับสนุนการสอนซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.087$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน ($PNI_{\text{modified}} = 0.076$)

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

ตอนที่ 1 การศึกษาแนวทางการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 2 โดยการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี จำนวน 3 คน รองฝ่ายวิชาการ / หัวหน้ากลุ่มงานบริหารวิชาการ จำนวน 3 คน ครูผู้สอน จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน จากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จำนวน 3 แห่ง โดยนำผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้

หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 มาเป็นกรอบในการสัมภาษณ์โดย ผู้บริหารสถานศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์การคัดเลือก ได้แก่

1. ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ (สถานศึกษาขนาดใหญ่) เป็นสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลผลปฏิบัติที่เป็นเลิศ Best Practice ด้วยนวัตกรรม Academic SMART KIDS ภายใต้วงจรคุณภาพ PDCA รางวัลเหรียญทองแดงหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม ประจำปี 2565 ระดับภูมิภาค ครูสุภา นวัตกรรม SMART AUPS MODEL

2. ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านอีหนาท(รัฐประชานุกุล) อำเภอรามัน จังหวัดศรีสะเกษ สถานศึกษาขนาดเล็ก เป็นสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลผลปฏิบัติที่เป็นเลิศ Best Practice ด้วยนวัตกรรม Best Practice ด้วยนวัตกรรม Best Practice ด้วยนวัตกรรม ADDIE Model ด้านการบริการ มีนวัตกรรม BBL ด้านการเรียนการสอน รองชนะเลิศอันดับ 1 ภาค 14 และนวัตกรรม Coaching and Mentoring ด้านการนิเทศติดตาม รองชนะเลิศอันดับ 1 ภาค 14

3. ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองห้าง อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ สถานศึกษาขนาดเล็กเป็นสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลผลปฏิบัติที่เป็นเลิศ Best Practice รองชนะเลิศอันดับ 3 ระดับเตรียมการคัดเลือก Best Practice ด้านการจัดการเรียนรู้ ระดับภาค โครงการ Innovation For Thai Education (IFTE) นวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาประจำปีงบประมาณ 2564 สำนักงานศึกษาธิการภาค 14

ผู้วิจัยขอเสนอผลการสังเคราะห์ การสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ดังนี้

1.การวิเคราะห์หลักสูตร

ผู้ให้สัมภาษณ์เสนอว่า การวิเคราะห์หลักสูตรและนำไปจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของสถานศึกษา จะต้องเริ่มจากการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรที่มาจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง หลักสูตรที่เขียนมานั้นเป็นหลักสูตรที่เขียนขึ้นมาใช้แบบกว้างให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ซึ่งหลักสูตรบางครั้งก็ไม่ได้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นหรือบริบทของสถานศึกษา ก่อนเริ่มใช้หลักสูตรก็จะต้องมีการวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อแยกแยะส่วนประกอบย่อยและทำความเข้าใจหลักสูตรเพื่อที่จะปรับใช้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ทั้งนี้สิ่งที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนพฤติกรรมอันพึงประสงค์ หรือมาตรฐานของผู้เรียนตาม

เกณฑ์การจบหลักสูตรของสถานศึกษานั้น ๆ เพื่อเป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนต่อไป
ตัวอย่างการให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์และจัดทำหลักสูตร โดยให้คณะกรรมการ
สถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนการวิเคราะห์จัดทำและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบท
สถานศึกษาและท้องถิ่นสถานศึกษานั้น...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา คนที่ 1 , 2565 : การสัมภาษณ์)

“...ให้ฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์และวิเคราะห์หลักสูตร
แกนกลางอย่างละเอียดในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระแล้วจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
โดยอิงกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางโดยคำนึงถึงสภาพบริบทของ
สถานศึกษาและผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพที่สอดคล้องเหมาะสม
ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลาง...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา คนที่ 2 , 2565 : การสัมภาษณ์)

“...จัดให้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร และ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วน
ร่วมในกระบวนการจัดทำหลักสูตร ตั้งแต่การวิเคราะห์หลักสูตรจนถึงการประเมินผลการใช้หลักสูตร
เพื่อประโยชน์ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ วิธีสอน สื่ออุปกรณ์ และ
การจัดหาและสนับสนุนการสอนให้บรรลุเกณฑ์การจบหลักสูตรสถานศึกษาและผู้เรียนมีคุณลักษณะอัน
พึงประสงค์สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางและสภาพบริบทท้องถิ่น...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา คนที่ 3 , 2565 : การสัมภาษณ์)

“...ควรมีการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างความรู้ความเข้าใจให้ครูแต่ละกลุ่มสาระเห็น
ความสำคัญในการวิเคราะห์หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
ในการจัดทำแผนการเรียนรู้และการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน...”

(รองผู้อำนวยการ/หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ คนที่ 1 , 2565 : การสัมภาษณ์)

“...การวิเคราะห์หลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะหลักสูตรมีการเปลี่ยนแปลงไป
ตามสภาพสังคมอยู่เสมอ การสร้างความรู้ความเข้าใจและการรับรู้ของครูต่อหลักสูตรใหม่ๆที่มีการ
เปลี่ยนแปลงจากเดิมจึงมีความสำคัญ จะต้องมีการอบรมให้ความรู้วิธีการนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้ตอบโจทย์สอดคล้องกับหลักสูตรและตามความต้องการของสังคม ครูจึงต้องรู้จักวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

(รองผู้อำนวยการ/หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ คนที่ 2 , 2565 : การสัมภาษณ์)

“...การวิเคราะห์หลักสูตรเป็นวิธีการที่ให้ได้ว่าซึ่ง การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ซึ่งหากครูผู้สอนมีความสามารถและทักษะในการวิเคราะห์หลักสูตร และนำหลักสูตรไปใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ จะทำให้เกิดประโยชน์กับตัวผู้เรียน...”

(รองผู้อำนวยการ/หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ คนที่ 2 , 2565 : การสัมภาษณ์)

“...ควรมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรอย่างชัดเจน และกำหนดขั้นตอนกระบวนการดำเนินการและแจ้งคำสั่งนั้นอย่างชัดเจน ให้ครูทุกคนในกลุ่มสาระมีส่วนร่วมในการประชุมวิเคราะห์จัดทำหลักสูตรในสถานศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจรับรู้ร่วมกันไม่ใช่เฉพาะหัวหน้ากลุ่มสาระเพียงคนเดียว...”

(ครูผู้สอน คนที่ 1 , 2565 : การสัมภาษณ์)

“...เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร หรือ มีการปรับปรุงหลักสูตรใหม่ๆของกลุ่มสาระใดๆสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรให้ครูเข้าอบรมการวิเคราะห์ จัดทำหลักสูตร ให้ความรู้แนวทางการนำหลักสูตรลงสู่การปฏิบัติ การจัดการเรียนการสอนให้ตอบโจทย์หลักสูตรดังกล่าว รวมถึงนโยบายและยุทธศาสตร์ทางการศึกษา...”

(ครูผู้สอน คนที่ 2 , 2565 : การสัมภาษณ์)

“...ควรให้ครูมีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางการจัดทำ พัฒนาหลักสูตร วิเคราะห์ และประเมินผลการใช้หลักสูตรร่วมกับฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้มีส่วนร่วมในทุกกระบวนการของการวิเคราะห์จัดทำและพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาควรมีการจัดอบรมให้ครูในเรื่องของการวิเคราะห์และนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน...”

(ครูผู้สอน คนที่ 3 , 2565 : การสัมภาษณ์)

2.การวางแผนการจัดการเรียนรู้

ผู้ให้สัมภาษณ์เสนอว่า การวางแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งเป็นขั้นตอนก่อนการเรียนรู้ในห้องเรียน เป็นการเตรียมการวางแผนการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบให้เป็นไปตามขั้นตอนวิธีการให้สอดคล้องกับหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด ซึ่งการวางแผนการจัดการเรียนรู้เป็นการเตรียมการสอนวิธีการ กระบวนการสอน กิจกรรมการสอน สื่อการสอน วิธีวัดและประเมินผลที่ชัดเจน ซึ่งการวางแผนการจัดการเรียนรู้จะช่วยให้ครูสามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมโดยเฉพาะสื่อและอุปกรณ์ที่จะต้องนำมาสนับสนุนการเรียนการสอนหรือ กระบวนการเรียนการสอนนั้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนและขั้นตอนการสอน ซึ่งการวางแผนการสอนล่วงหน้า

“...การวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยการที่ครูจะต้องวางแผนการเรียนรู้ก่อนที่จะสอนในห้องเรียน เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ ครูจะต้องส่งแผนให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รองฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าวิชา ผู้อำนวยการโรงเรียนตรวจ แผนการสอนก่อนที่จะอนุมัติแผนให้นำไปสอนจริงในห้องเรียน ซึ่งถือเป็นการมีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางในการจัดการเรียนรู้เพิ่มเติมในส่วนที่เป็นประโยชน์ในการสอนในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้สมบูรณ์มากขึ้น...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา คนที่ 1 , 2565 : การสัมภาษณ์)

“...การวางแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนที่จะใช้สอนจริงนั้นเป็นขั้นตอนสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากการวางแผนดังกล่าวนั้นผ่านการวิเคราะห์หลักสูตรแบบมีส่วนร่วม ความเหมาะสมตามหลักสูตรแล้วจึงนำมาสู่การวางแผนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งขั้นตอนการวางแผนการจัดการเรียนรู้นั้นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมโดยขั้นตอนที่จะมาช่วยให้การจัดการเรียนการสอนสมบูรณ์มากขึ้นคือการเขียนแผนการจัดการเรียนการสอนผ่านการตรวจหรือให้คำแนะนำจากหัวหน้ากลุ่มสาระ หัวหน้าฝ่ายวิชาการหรือรองฝ่ายวิชาการ และ ผู้อำนวยการโรงเรียนตามลำดับ หลังจากที่มีการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามแผนแล้ว ให้ครูรายงานและบันทึกหลังสอน เพื่อรายงานให้ทราบตามลำดับเพื่อนำไปปรับปรุงและแก้ไขพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ต่อไป...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา คนที่ 2 , 2565 : การสัมภาษณ์)

“...การวางแผนการจัดการเรียนการสอนของครูนั้นหากมีการร่วมกันวางแผนจะทำให้การจัดการเรียนการสอนสมบูรณ์มากขึ้น ครูช่วยครู ผู้บริหารช่วยครู การวางแผนการจัดการเรียนการสอน

สอนจะทำให้ครูพัฒนาตนเองด้านการสอนอย่างต่อเนื่องและนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การสอนในแบบเดิม ๆ ที่จะเกิดประโยชน์กับผู้เรียน การวางแผนจะทำให้ทราบถึงขั้นตอนกระบวนการ สื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะต้องใช้ในการจัดการเรียนการสอนถ้าหากครูวางแผนและเขียนแผนการสอน แล้วส่งตรวจแล้วฝ่ายบริหารและสนับสนุนก็จะสามารถช่วยในการจัดหา สื่อ และอุปกรณ์ในการ สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐาน การเรียนรู้และตัวชี้วัดนั้นๆ ...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา คนที่ 2 , 2565 : การสัมภาษณ์)

“...เพื่อการปฏิบัติงานด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน ต้องมีการ จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการตรวจแผนการจัดการเรียนการสอน และ การนิเทศการ เขียนแผนการสอน อย่างสม่ำเสมอ...”

(รองผู้อำนวยการ/หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ คนที่ 1 , 2565 : การสัมภาษณ์)

“...หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ควรจัดอบรมให้ ความรู้กับครูผู้สอนในเรื่องของการวางแผนการจัดการเรียนรู้ กระบวนการขั้นตอนการวางแผน การจัดการ เรียนรู้ เพื่อประโยชน์การนำไปใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ...”

(รองผู้อำนวยการ/หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ คนที่ 1 , 2565 : การสัมภาษณ์)

“...ในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรกำกับติดตามการวางแผนการจัดการเรียนรู้ของ ครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ เช่น การตรวจแผนการสอน ดูกระบวนการ วิธีสอน สื่ออุปกรณ์ การสอน ก่อนที่จะใช้สอนจริง มีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดวิธีการ วางแผนการจัดการเรียนรู้อย่าง ชัดเจนและเป็นขั้นตอน...”

(รองผู้อำนวยการ/หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ คนที่ 1 , 2565 : การสัมภาษณ์)

“...ควรจัดให้มีการสนทนาวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ คลินิกครูปรึกษาครู เครือข่ายครู ช่วยครู ของครูแต่ละกลุ่มสาระแยกตามกลุ่มสาระ ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา โดยการแต่งตั้ง คณะกรรมการอย่างชัดเจน มีประธานเครือข่าย รองประธานเครือข่าย ในระดับเขตพื้นที่การศึกษามี การจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องของการพัฒนาการวางแผนการจัดการเรียนรู้ เทคนิคการวาง แผนการจัดการเรียนรู้ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์และเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล...”

(ครู คนที่ 1 , 2565 : การสัมภาษณ์)

“...ควรเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเสนอแนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปวางแผนการจัดการเรียนรู้ และพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด...”

(ครู คนที่ 2 , 2565 : การสัมภาษณ์)

“...เนื่องจากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ครูผู้สอนรับผิดชอบสอนไม่ตรงวิชาเอกที่สอน การวางแผนการจัดการเรียนการสอนที่ไม่ตรงกับวิชาเอกส่งผลให้ประสิทธิภาพการสอนหรือการจัดกระบวนการเรียนรู้ไม่ได้เต็มประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้นต้องให้มีการแลกเปลี่ยนหรือครูช่วยครู โดยให้ครูที่ตรงวิชาเอกมาแนะนำหรือมีส่วนร่วมในการตรวจแผนการสอนก่อนที่จะนำไปสอนในชั้นต่อไป...”

(ครู คนที่ 3 , 2565 : การสัมภาษณ์)

3.การจัดการเรียนรู้

ผู้ให้สัมภาษณ์เสนอว่า การจัดการเรียนรู้นั้น ควรที่จะเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานของความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคนตามความเหมาะสม ซึ่งจะต้องให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการ ออกแบบกระบวนการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่คาดหวัง โดยมีส่วนร่วมในการนำเอาวิธีสอน กิจกรรม เทคนิคการสอน และสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ มาเป็นส่วนประกอบในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดกระบวนการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

“...การจัดการเรียนรู้ต้องสร้างการมีส่วนร่วมโดยใช้การนิเทศซึ่งผู้ที่มีส่วนที่เกี่ยวข้องต้องมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ทั้งการนิเทศภายนอกและภายใน โดยกำหนดวัน เวลา ปฏิทินการนิเทศอย่างชัดเจน มีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศและให้รายงานผลการนิเทศทั้งผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศให้ฝ่ายที่เกี่ยวข้องทราบซึ่งกระบวนการนิเทศนั้นเป็นการสร้างความร่วมมือในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา คนที่ 1 , 2565 : การสัมภาษณ์)

“...ในการจัดการเรียนรู้ของครูนั้นวิธีการสอน หรือ กระบวนการจัดการเรียนการสอนนั้นมีความสำคัญเพราะขั้นตอนนี้จะทำให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์จากการจัดการเรียนการสอน ความ

เหมาะสมหรือวิธีการสอนที่ดีที่สุด ที่จะส่งผลต่อผู้เรียนนั้นจะต้องให้ ครูผู้สอน หัวหน้ากลุ่มสาระ
ผู้บริหาร ผู้ปกครอง หรือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมและประเมินวิธีสอนของครู โดยการให้
คำแนะนำ การเอื้ออำนวยสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ที่จะต้องใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้
กระบวนการสอนดำเนินไปอย่างเต็มที่และบรรลุผลตามแผนการสอน...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา คนที่ 2 , 2565 : การสัมภาษณ์)

“...กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพนั้น เทคนิคการสอนมีความสำคัญอย่างยิ่ง
ดังนั้นการพัฒนาทักษะด้านการสอนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูลงสู่ผู้เรียนนั้น ทุกฝ่ายที่
เกี่ยวข้องจะต้องร่วมมือกัน การจัดอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะประสบการณ์จัดการเรียนรู้แนวใหม่ ที่
หลากหลาย จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา คนที่ 3 , 2565 : การสัมภาษณ์)

“...การจัดกระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียนเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนการสอน
การที่จะเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ได้นั้น ผู้สอนจะต้องมีองค์ความรู้ที่จำเป็นหลากหลาย ทักษะ
สมัย ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การวางแผน จนถึงการประเมินผล การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และ เนื้อหา
สาระ ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม หรือ การอาศัยแหล่งเรียนรู้จากชุมชน และการพัฒนาแหล่ง
เรียนรู้ร่วมกับชุมชน เพื่อให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนนั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้ ควร
มีการประชุมปรึกษาหารือกับผู้นำชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้อยู่เสมอ...”

(รองผู้อำนวยการ/หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ คนที่ 1 , 2565 : การสัมภาษณ์)

“...การจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้เทคนิค วิธีการ
จัดการเรียนการสอน จะต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนรู้ที่ทำทนายผู้เรียน กิจกรรมการ
เรียนการสอนต้องหลากหลายไม่อยู่เฉพาะในห้องเรียนไปตามแหล่งเรียนรู้ การให้ชุมชนมีส่วนร่วม
เพื่อให้ตอบโจทย์กับบริบทแวดล้อมของสถานศึกษา การให้ผู้เชี่ยวชาญ วิชาชีพ ชาวบ้านเข้ามามีส่วน
ร่วมในการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นในวิชาที่เป็นทักษะหรือความสามารถเฉพาะด้าน...”

(รองผู้อำนวยการ/หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ คนที่ 2 , 2565 : การสัมภาษณ์)

“...การเสาะแสวงหาแหล่งเรียนรู้ และ การเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับ
กระบวนการเรียนรู้ที่วางไว้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ นั้น การเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ในชุมชน การได้รับ

การสนับสนุนจากชุมชน จึงเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นคนในชุมชน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน หากมีส่วนร่วมในการเสนอแหล่งเรียนรู้จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล...”

(รองผู้อำนวยการ/หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ คนที่ 3 , 2565 : การสัมภาษณ์)

“...ผู้บริหารสถานศึกษาควร นิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ โดยมีการแจ้งปฏิทินการนิเทศ ผู้รับการนิเทศ และ ผู้นิเทศ และแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้หลังจกการนิเทศ...”

(ครู คนที่ 1 , 2565 : การสัมภาษณ์)

“...จัดการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขั้นตอน เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ เพื่อปรับใช้และพัฒนาตามความเหมาะสมของรายวิชา...”

(ครู คนที่ 2 , 2565 : การสัมภาษณ์)

“...การจัดการจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้สอนทั้งทางด้านวิชาการ วิชาชีพ รวมทั้ง ทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ ดังนั้นควรที่จะให้หลายฝ่ายมาสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ในเรื่องของสื่อ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการเพิ่มพูนทักษะวิธีการจัดการเรียนรู้...”

(ครู คนที่ 3 , 2565 : การสัมภาษณ์)

4. การวัดและประเมินผล

ผู้ให้สัมภาษณ์เสนอว่า การวัดประเมินผลควรที่จะให้สอดคล้องกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ รูปแบบวิธีการวัดประเมินผลต้องคำนึงถึงความพร้อมของผู้เรียนและผู้ปกครอง การใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ในการวัดและประเมินผล ลดความเครียดจากการทดสอบของผู้เรียน ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเสนอแนะทางวิธีการวัดและประเมินผล นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

“...การวัดประเมินผลนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งครูจะต้องทำอย่างต่อเนื่องเพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ครู

ควรที่จะให้มีการวัดประเมินผลที่หลากหลาย และ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการเรียนรู้มีส่วนร่วมในการวัดประเมินผลเพื่อนำผลดังกล่าวมาปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนสอนต่อไป...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา คนที่ 1 , 2565 : การสัมภาษณ์)

“...การกำหนดระเบียบหรือเกณฑ์การวัดประเมินผลนั้น ต้องมีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการวัดประเมินผล และ กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการวัดประเมินผลอย่างชัดเจนและให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทในการกำหนดเกณฑ์การวัดประเมินผล...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา คนที่ 1 , 2565 : การสัมภาษณ์)

“...สถานศึกษาควรจัดให้มีการอบรมครูผู้สอนในเรื่องของการสร้างเครื่องมือการวัดประเมินผลนั้นซึ่งมีความสำคัญต่อการได้มาซึ่งข้อมูลของผู้เรียนที่ ไม่ว่าจะเป็นการวัดเพื่อวินิจฉัยผู้เรียน ก่อนเรียน หรือ หลังเรียน ซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งในการจัดกระบวนการเรียนรู้ซึ่งครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้มีความรู้ในเรื่องของการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล การนำผลที่ได้ไปหาจุดบกพร่องเพื่อพัฒนา...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา คนที่ 1 , 2565 : การสัมภาษณ์)

“...การวัดผลครูควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการวัดประเมินผล เพื่อให้ได้ผลหลากหลายมิติ มากขึ้นจะทำให้รู้ข้อมูลการวัดในมิติของผู้ปกครองเพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียนแต่ละคน...”

(รองผู้อำนวยการ/หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ คนที่ 1 , 2565 : การสัมภาษณ์)

“...การเลือกวิธีการและเครื่องมือวัดที่เหมาะสมนั้นจะทำให้การวัดประเมินผลมีประสิทธิภาพดังนั้นทักษะความรู้ของครูผู้สอนในเรื่องของการวัดผลจะต้องได้รับการพัฒนาทักษะความรู้และประสบการณ์ ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดประเมินผลทางการศึกษา มาให้ความรู้แนวทางในเรื่องของการวัดประเมินผล ผ่านการอบรมให้ความรู้ผ่านระบบออนไลน์ อบรมเชิงปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันเพื่อให้ได้ผลที่แม่นยำและนำไปปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนรู้ต่อไป...”

(รองผู้อำนวยการ/หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ คนที่ 1 , 2565 : การสัมภาษณ์)

“...ครูควรใช้รูปแบบการวัดประเมินผลที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลในหลายมิติ การให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการเรียนรู้ในการร่วมวัดประเมินผลจะทำให้ได้ผลการประเมินในมิติที่หลากหลายมากขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการนำไปพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในส่วนที่บกพร่องต่อไป...”

(รองผู้อำนวยการ/หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ คนที่ 1 , 2565 : การสัมภาษณ์)

“...ครูผู้สอนประสานขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการวัดประเมินผลในชั้นเรียนเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา และ เพื่อสรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียน...”

(ครู คนที่ 1 , 2565 : การสัมภาษณ์)

“...ผลการวัดประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้น นับว่าเป็นข้อมูลที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาตนเองของผู้เรียน ควรให้ผู้เรียนประเมินผลตนเองในระดับชั้นเรียน และขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการวัดประเมินผล เพื่อมุ่งตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียนและการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาให้ดีขึ้น...”

(ครู คนที่ 2 , 2565 : การสัมภาษณ์)

“...หัวใจของการวัดประเมินผลคือ สามารถวัดคุณลักษณะได้ตรงตามที่ต้องการวัดและวัดได้แม่นยำโดยใช้เครื่องมือวัดที่มีคุณภาพ การสร้างเครื่องมือวัดที่มีคุณภาพนั้นผู้สอนจะต้องมีความรู้ทักษะในด้านการสร้างเครื่องมือวัดประเมินผล ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในระดับสำนักงานเขต สถานศึกษาในสังกัด ควรได้รับการอบรมจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดประเมินผล เพื่อสร้างเครื่องมือวัดที่มีคุณภาพ เพื่อนำผลจากการวัดนำไปปรับปรุงพัฒนาต่อไป”

(ครู คนที่ 3 , 2565 : การสัมภาษณ์)

ผู้วิจัยได้นำผลจากการศึกษาจากระยะที่ 1 (สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น) ของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2) มาผนวกกับระยะที่ 2 (การศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ) แล้วสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจัดทำเป็นแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 มีทั้งสิ้น 4

องค์ประกอบ 22 แนวทาง ประกอบด้วย 1) ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร 5 แนวทาง 2) ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ 4 แนวทาง 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ 6 แนวทาง และ 4) ด้านการวัดและประเมินผล 7 แนวทาง ดังตาราง ที่ 10

ตาราง 10 แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครู โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม	แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ 2
1.การวิเคราะห์หลักสูตร	<p>1.สถานศึกษาวางแผนกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ สมรรถนะผู้เรียน บริบทของสังคมและบริบทของสถานศึกษาโดยให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาร่วมในการดำเนินงานวางแผน</p> <p>2.แต่งตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์จัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ พร้อมกำหนดปฏิทินการดำเนินงานอย่างชัดเจน โดยให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินงาน</p> <p>3.จัดอบรมเพิ่มพูนทักษะความรู้ อบรมเชิงปฏิบัติการ สร้างความรู้ความเข้าใจเห็นความสำคัญของการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อนำไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลกับผู้เรียน โดยเชิญผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาร่วมอบรม</p> <p>4.ต้นสังกัดหรือส่วนที่เกี่ยวข้อง ติดตามและให้สถานศึกษารายงานผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอเพื่อวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนและมอบนโยบายหรือแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรให้สถานศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน</p> <p>5.สถานศึกษานำหลักสูตรสถานศึกษาของปีที่ผ่านมา มาประเมิน</p>

<p>การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม</p>	<p>แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ 2</p>
	<p>หลักสูตรแล้วนำมาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ด้วยการ SWOT และการร่วมกันระดมความคิดจากคณะกรรมการหลักสูตรปรับปรุงตามคณะกรรมการหลักสูตรเสนอแนะและรายงานผลไปยังส่วนที่เกี่ยวข้อง</p>
<p>2.การวางแผนการจัดการเรียนรู้</p>	<p>1.ส่วนที่เกี่ยวข้องส่งเสริมพัฒนาเพิ่มพูนทักษะให้ครูได้รับการพัฒนาการวางแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอนและต่อเนื่องผ่านการอบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาทักษะการวางแผนการจัดการเรียนรู้ของครูในการสร้างกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อผู้เรียน</p> <p>2.สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจ ติดตามและประเมินผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมเป็นกรรมการเพื่อพัฒนาแผนการเรียนรู้ให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>3.สร้างเครือข่ายพัฒนาครูผู้สอนตามกลุ่มสาระทั้ง 8 กลุ่มสาระภายในเขตพื้นที่การศึกษา โดยแต่งตั้งประธานเครือข่าย 8 กลุ่มสาระจากครูที่มีความรู้ความสามารถตรงสาขาวิชาเอก เพื่อร่วมกัน ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้พัฒนาแนวทางร่วมกับสมาชิกครูตามสาขาวิชาในเครือข่ายระดับเขตพื้นที่การศึกษา รวบรวมประเด็นปัญหา อุปสรรค ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบเพื่อกำหนดนโยบายกลยุทธ์ในการพัฒนา</p> <p>4.การจัดครูให้ตรงตามกลุ่มสาระและตรงกับสาขาวิชาเอกให้ได้มากที่สุดเพื่อประโยชน์และการใช้ทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชาในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาระดับสัมฤทธิ์และคุณภาพผู้เรียน</p>
<p>3.การจัดการเรียนรู้</p>	<p>1.ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนา เทคนิค วิธีการ จัดการเรียนการ</p>

<p>การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม</p>	<p>แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ 2</p>
	<p>สอน อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ</p> <p>2. เชื่อมโยงห้องเรียนกับชุมชนเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ที่เกิดกับผู้เรียนตามกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยอาศัยความร่วมมือและแหล่งเรียนรู้จากชุมชน</p> <p>3. แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา จัดหาสื่อและแหล่งเรียนรู้ให้สมบูรณ์ครบถ้วน และพร้อมใช้เรียนรู้ตามกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อจัดการเรียนรู้ที่บรรลุวัตถุประสงค์และเต็มประสิทธิภาพ</p> <p>4. แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษาพร้อมกำหนดปฏิทินการนิเทศให้ชัดเจน โดยให้ส่วนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการนิเทศ กำกับ ติดตาม และให้คำแนะนำการจัดการเรียนรู้ และรายงานการนิเทศ กำกับ ติดตาม ภายใน ให้ส่วนที่เกี่ยวข้องทราบ</p> <p>5. ส่งเสริมการสร้างพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนตามสาขาวิชาเอกและนวัตกรรมการไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล</p> <p>6. ส่งเสริมให้ความรู้ อบรม ครู แนะนำแนวทางและวิธีการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p>
<p>4. การวัดและประเมินผล</p>	<p>1. อบรมให้ความรู้ครูผู้สอนในการสร้างเครื่องมือวัดประเมินผล เทคนิค วิธีการ วัดประเมินผลที่เป็นมาตรฐานและมีประสิทธิภาพเพื่อให้ผลที่ได้ถูกต้องแม่นยำ ในการนำผลนั้นไปสู่การปรับปรุง แก้ไข พัฒนาและกำหนดนโยบาย</p> <p>2. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการวัดประเมินผล กำหนดเกณฑ์การวัดประเมินผลอย่างชัดเจน</p> <p>3. ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมประเมินเพื่อให้ได้ผลที่หลากหลายมิติ</p>

<p>การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม</p>	<p>แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ 2</p>
	<p>เพื่อนำผลมาวิเคราะห์และพัฒนา</p> <p>4.ออกแบบเครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลที่หลากหลายได้รับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ</p> <p>5.นำผลการวัดและประเมินผลมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดนโยบายกลยุทธ์ เพื่อปรับปรุงและพัฒนา</p> <p>6.สถานศึกษามีการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลที่ได้มาตรฐาน</p> <p>7.สถานศึกษามีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานวัดผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ</p>

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

จากแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คนประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางปรากฏผลดังนี้

ตาราง 11 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้
หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

แนวทางการพัฒนา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
กระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2						
ด้านที่ 1 การวิเคราะห์หลักสูตร	5.00	0.00	มากที่สุด	4.68	0.22	มากที่สุด
ด้านที่ 2 การวางแผนการจัดการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด	4.68	0.26	มากที่สุด
ด้านที่ 3 การจัดการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด	4.70	0.13	มากที่สุด
ด้านที่ 4 การวัดประเมินผล	4.08	0.12	มาก	4.68	0.23	มากที่สุด
รวม	4.77	0.03	มากที่สุด	4.68	0.21	มากที่สุด

จากตาราง 11 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ และ ด้านการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมา คือ ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.70$) ด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.08$)

ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) รองลงมาคือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3 ด้าน คือ ด้าน

การวิเคราะห์หลักสูตร ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ และ ด้านการวัดประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$)

ตาราง 12 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร

ข้อ	ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	สถานศึกษาวางแผนกำหนด วัสดุทัศน พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสมรรถนะผู้เรียน บริบทของสังคมและบริบทของสถานศึกษาโดยให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาร่วมในการดำเนินงานวางแผน	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
2	แต่งตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์จัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ พร้อมกำหนดปฏิทินการดำเนินงานอย่างชัดเจน โดยให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินงาน	5.00	0.00	มากที่สุด	4.40	0.54	มากที่สุด
3	จัดอบรมเพิ่มพูนทักษะความรู้ อบรมเชิงปฏิบัติการ สร้างความรู้ความเข้าใจเห็นความสำคัญของการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อนำไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลกับผู้เรียน โดยเชิญผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาร่วมอบรม	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4	ต้นสังกัดหรือส่วนที่เกี่ยวข้อง ติดตามและให้สถานศึกษา รายงานผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอเพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง	5.00	0.00	มากที่สุด	4.20	0.44	มากที่สุด

ข้อ	ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล
	และจุดอ่อนและมอบแผนนโยบายหรือแนวทาง ในการพัฒนาหลักสูตรให้สถานศึกษานำไปใช้ เป็นแนวทางในการดำเนินงาน						
5	สถานศึกษานำหลักสูตรสถานศึกษาของปีที่ ผ่านมา มาประเมินหลักสูตรแล้วนำมาวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน ด้วยการ SWOT และการ ร่วมกันระดมความคิดจากคณะกรรมการ หลักสูตร ปรับปรุงตามคณะกรรมการหลักสูตร เสนอแนะและรายงานผลไปยังส่วนที่เกี่ยวข้อง	5.00	0.00	มาก ที่สุด	4.80	0.44	มาก ที่สุด
	รวม	5.00	0.00	มาก ที่สุด	4.68	0.22	มาก ที่สุด

จากตารางที่ 12 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครู
โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้านการวิเคราะห์หลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
($\bar{X} = 5.00$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบ
มีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ศรีสะเกษเขต 2 ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) และ เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

พูน ปรณ ทิโต ชีเว

ตาราง 13 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้
หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้

ข้อ	ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล
1	ส่วนที่เกี่ยวข้องส่งเสริมพัฒนาเพิ่มพูนทักษะให้ ครูได้รับการพัฒนาการวางแผนการจัดการ เรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอนและต่อเนื่องผ่านการ อบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาทักษะการวาง แผนการจัดการเรียนรู้ของครูในการสร้าง กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและมี ประสิทธิภาพต่อผู้เรียน	5.00	0.00	มาก ที่สุด	4.81	0.44	มาก ที่สุด
2	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจ ติดตามและประเมินผลการใช้แผนการจัดการ เรียนรู้โดยให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาร่วมเป็น กรรมการเพื่อพัฒนาแผนการเรียนรู้ให้สมบูรณ์ ก่อนนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	5.00	0.00	มาก ที่สุด	4.81	0.44	มาก ที่สุด
3	สร้างเครือข่ายพัฒนาครูผู้สอนตามกลุ่มสาระ ทั้ง 8 กลุ่มสาระภายในเขตพื้นที่การศึกษา โดยแต่งตั้งประธานเครือข่าย 8 กลุ่มสาระจาก ครูที่มีความรู้ความสามารถตรงสาขาวิชาเอก เพื่อร่วมกัน ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้พัฒนา แนวทางร่วมกับสมาชิกครูตามสาขาวิชาใน เครือข่ายระดับเขตพื้นที่การศึกษารวบรวม ประเด็นปัญหา อุปสรรค ในการวางแผนการ จัดการเรียนรู้ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบเพื่อ กำหนดนโยบาย กลยุทธ์ในการพัฒนา	5.00	0.00	มาก ที่สุด	4.82	0.45	มาก ที่สุด
4	การจัดครูให้ตรงตามกลุ่มสาระและตรงกับ สาขาวิชาเอกให้ได้มากที่สุดเพื่อประโยชน์และ	5.00	0.00	มาก ที่สุด	5.00	0.00	มาก ที่สุด

ข้อ	ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล
	การใช้ทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้มี ประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาระดับสัมฤทธิ์และ คุณภาพผู้เรียน						
	รวม	5.00	0.00	มากที่สุด	4.68	0.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 13 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครู โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตาราง 14 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้านการจัดการเรียนรู้

ข้อ	ด้านการจัดการเรียนรู้	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล
1	ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนา เทคนิค วิธีการ จัดการเรียนการสอน อย่างต่อเนื่องเพื่อ พัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ หลากหลายและมีประสิทธิภาพ	5.00	0.00	มากที่สุด	4.40	0.54	มากที่สุด

ข้อ	ด้านการจัดการเรียนรู้	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล
2	เชื่อมโยงห้องเรียนกับชุมชนเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ที่เกิดกับผู้เรียนตามกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยอาศัยความร่วมมือและแหล่งเรียนรู้จากชุมชน	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3	แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา จัดหาสื่อและแหล่งเรียนรู้ให้สมบูรณ์ ครบถ้วน และพร้อมใช้เรียนรู้ตามกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่บรรลุวัตถุประสงค์และเต็มประสิทธิภาพ	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4	แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา พร้อมกำหนดปฏิทินการนิเทศให้ชัดเจน โดยให้ส่วนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการนิเทศ กำกับ ติดตามและให้คำแนะนำการจัดการเรียนรู้ และรายงานการนิเทศ กำกับ ติดตาม ภายใน ให้ส่วนที่เกี่ยวข้องทราบ	5.00	0.00	มากที่สุด	4.40	0.54	มากที่สุด
5	ส่งเสริมการสร้างพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนตามสาขาวิชาเอกและนวัตกรรมการไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
6	ส่งเสริมให้ความรู้ อบรม ครู แนะนำแนวทางและวิธีการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5.00	0.00	มากที่สุด	4.40	0.54	มากที่สุด
	รวม	5.00	0.00	มากที่สุด	4.70	0.13	มากที่สุด

จากตารางที่ 14 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครู โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้านการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

(\bar{X} = 5.00) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.70) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตาราง 15 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้านการวัดและประเมินผล

ข้อ	ด้านการวัดและประเมินผล	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	อบรมให้ความรู้ครูผู้สอนในการสร้างเครื่องมือวัดประเมินผล เทคนิค วิธีการ วัดประเมินผลที่เป็นมาตรฐานและมีประสิทธิภาพเพื่อให้ผลที่ได้ถูกต้องแม่นยำในการนำผลนั้นไปสู่การปรับปรุง แก้ไขพัฒนาและกำหนดนโยบาย	4.00	0.70	มาก	4.60	0.54	มากที่สุด
2	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการวัดประเมินผล กำหนดเกณฑ์ การวัดประเมินผลอย่างชัดเจน	4.00	0.00	มาก	4.60	0.54	มากที่สุด
3	ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมประเมินเพื่อให้ได้ผลที่หลากหลายมิติเพื่อนำผลมาวิเคราะห์และพัฒนา	4.00	0.00	มาก	4.80	0.44	มากที่สุด
4	ออกแบบเครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลที่หลากหลายได้รับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ	4.00	0.54	มาก	4.60	0.54	มากที่สุด
5	นำผลการวัดและประเมินผลมาวิเคราะห์	4.00	0.00	มาก	4.80	0.44	มาก

ข้อ	ด้านการวัดและประเมินผล	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล
	เพื่อกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ เพื่อปรับปรุง และพัฒนา						ที่สุด
6	สถานศึกษามีการพัฒนาเครื่องมือวัดและ ประเมินผลที่ได้มาตรฐาน	4.00	0.70	มาก	4.40	0.54	มาก ที่สุด
7	สถานศึกษามีการติดตามและประเมินผล การดำเนินงานวัดผลและประเมินผลอย่าง ต่อเนื่องสม่ำเสมอ	4.00	0.44	มาก	5.00	0.00	มาก ที่สุด
	รวม	4.08	0.12	มาก	4.68	0.23	มาก ที่สุด

จากตารางที่ 15 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครู โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.08) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.68) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research Desing) ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำเสนอการสรุปผลอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

สรุปผล

การวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่าด้านการวิเคราะห์หลักสูตร ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษารายงานที่พึงประสงค์ของ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 พบว่าโดยรวมแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับ มากที่สุด เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากหาน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการจัดการเรียนรู้ ลำดับที่ 2 ด้านการวัดและประเมินผล ลำดับที่ 3 ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ และ ลำดับที่ 4 ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 พบว่า เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการจัดการเรียนรู้ ลำดับที่ 2 ด้านการวัดและประเมินผล ลำดับที่ 3 ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ลำดับที่ 4 ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร

2. แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 พบว่ามีทั้งสิ้น 4 องค์ประกอบ 22 แนวทาง ประกอบด้วย 1)ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร 2)ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ 3)ด้านการจัดการเรียนรู้ 4)ด้านการวัดและประเมินผล

ผลการประเมินแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน คือ ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ และด้านการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือด้านที่อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการวัดและประเมินผล

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบพบว่า ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและครูให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องของการบริหารงานวิชาการโดยเฉพาะเรื่องของการ วิเคราะห์หลักสูตร การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลมาเป็นอันดับต้นๆ จึงทำให้ผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิทยา แสนแป้ (2560) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผลสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ 1) การวิเคราะห์หลักสูตร 2) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ 3) การวัดและประเมินผล 4) การจัดการเรียนรู้ตามลำดับ และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผลสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมิตรา แซ่ใจ้ว (2559) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาแนวทางพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร พบว่าสภาพปัจจุบันในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ 1) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ 2) การวิเคราะห์หลักสูตร 3) การวัดและประเมินผล และ 4) การจัดการเรียนรู้ ตามลำดับและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ 1) การวัดและประเมินผล 2) การจัดการเรียนรู้ 3) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ และ 4) การวิเคราะห์หลักสูตร ตามลำดับ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภาพร พินิจมนตรี (2563) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม

สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษาและด้านการพัฒนาระบบคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิรติภักดิ์ ศรีทะหา (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี พบว่า สถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครอุดรธานีโดยรวมมีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับคือ ด้านหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการ ด้านครูและกระบวนการเรียนรู้ สภาพที่พึงประสงค์การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และยังได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ มณีรัตน์ อภิวัฒน์วรรณ (2559) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ การส่งเสริมสื่อและแหล่งเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล สภาพประสงค์การบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การส่งเสริมและพัฒนาครู การวัดและการประเมินผล ซึ่งด้านการใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูซึ่งการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นงานในขอบข่ายของงานบริหารวิชาการซึ่งได้มีผู้ศึกษาการบริหารงานวิชาการโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมไว้และสอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ คือ งานวิจัยของ ประภาศิริ คุณาคำ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ บุราณสาร (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่า สภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อีรกุล พงษ์จงมิตร (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยสธร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยสธร เขต 1 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยต่างประเทศ จากงานวิจัยของ Gold (2000) ได้ศึกษาเรื่อง การเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยเน้นการให้ความร่วมมือระหว่างชุมชนผู้ปกครองและนักการศึกษา ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาในรัฐฟิลิปปินส์ ผลการศึกษาพบว่า การจัดการของชุมชนแบบมีส่วนร่วมเป็นสื่อกลางระหว่างผู้ปกครองครอบครัวกับโรงเรียนเพื่อเป้าหมายในการเสริมสร้างการอ่านออกเขียนได้และการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับชุมชนทำให้ผู้ปกครองได้รับความรู้เกี่ยวกับชุมชนดั่งนั้น สร้างความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองนักการศึกษาทำให้เกิดทรัพยากรที่มีคุณค่าทั้งในด้านสังคมและวัฒนธรรมให้แก่โรงเรียน

2.ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ ของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครู โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 พบว่าโดยรวมแต่ละองค์ประกอบ อยู่ในระดับ มากที่สุด เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ และด้านการวิเคราะห์หลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิทยา แสนแป้ (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ 1) การวิเคราะห์หลักสูตร 2) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ 3) การวัดและประเมินผล 4) การจัดการเรียนรู้ตามลำดับ ผลการประเมินแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสำหรับสถานศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมิตรา แซ่ใจ้ว (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

มุกดาหาร พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ 1) การวัดและประเมินผล 2) การจัดการเรียนรู้ 3) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ และ 4) การวิเคราะห์หลักสูตร ตามลำดับ และยังพบว่าไปสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณีรัตน์ อภิวัฒน์วรรณ (2559) สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ การส่งเสริมและการพัฒนาครู และการวัดและการประเมินผล แนวทางการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม 1) การส่งเสริมและการพัฒนาครูจัดอบรมและส่งครูเข้ารับการอบรม จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง จัดครูเข้าสอนให้เหมาะสม นิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นำผลการนิเทศไปใช้การปรับปรุงแก้ไข 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดทำหลักสูตร แผนการเรียนรู้ และมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง วิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ฝึกทักษะกระบวนการคิด การแก้ไขปัญหา ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ 3) การวัดและการประเมินผล กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผล ใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย ตรวจสอบเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้มีคุณภาพ วัดและประเมินผลตามสภาพจริง กำกับ ติดตาม นำผลการวัดและประเมินผลไปใช้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภาพร พินิจมนตรี (2563) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการศึกษาพบว่าโดยรวมและแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2 ด้านคือ ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษาและด้านการนิเทศการศึกษา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิริติภรณ์ ศรีทะหา (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี ผลการศึกษา พบว่า โดยรวมมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามลำดับ คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านนักเรียน และด้านครูนอกจากนี้งานวิจัยที่สอดคล้องกับผลการศึกษานี้ ด้านการใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูซึ่ง การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นงานในขอบข่ายของงานบริหาร

วิชาการซึ่งได้มีผู้ศึกษาการบริหารงานวิชาการโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมไว้และสอดคล้องกับ ผลการวิจัยนี้ คือ อีรกุล พงษ์จงมิตร (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน สำหรับ สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครู โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการจัดการเรียนรู้ ลำดับที่ 2 ด้านการวัดและประเมินผล ลำดับที่ 3 ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ลำดับที่ 4 ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภาพร พินิจมนตรี (2563) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนว การศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการตระหนักเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมด้านกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งในปัจจุบันการจัดการกระบวนการเรียนรู้จะต้องจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนเพื่อฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์การประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อผู้เรียนอย่างสูงสุด และสอดคล้องกับงานวิจัยต่างประเทศที่กระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ซึ่งเป็นงานในขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่จะต้องใช้หลักการมีส่วนร่วม มีความต้องการจำเป็นในการให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม โดยในงานวิจัยของ D.C. Elliont (1994) ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการรับรู้ประสิทธิภาพของสถาบันของวิทยาลัย ชุมชนในนอร์ธแคโรไลนา โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร คณะครู และเจ้าหน้าที่ในวิทยาลัย พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กันอย่างมากกับประสิทธิผล และพบว่า

ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารไม่มีผลการรับรู้ในประสิทธิผลของวิทยาลัย Baksh (1995) ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และเจตคติในการทำงาน พบว่าความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างโปรแกรมการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจในค่าตอบแทน ความผูกพันต่อองค์กรและความพึงพอใจในการมีอิสระในการปฏิบัติงาน อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ระหว่างโปรแกรมการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจในหัวหน้างาน จากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมสามารถเพิ่มระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน ซึ่งถ้าสถานศึกษาใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในงานบริหารวิชาการของสถานศึกษาจะทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานการบริหารงานมากขึ้นดังผลการวิจัยของต่างประเทศที่การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีนัยสำคัญต่อการบริหารงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความผูกพันกับองค์กร ดังนั้นการพัฒนาระบบการเรียนรู้ในงานบริหารวิชาการจึงมีความต้องการจำเป็นที่จะนำหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมมาเป็นหลักการเพื่อให้เกิดการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมายและบรรลุวัตถุประสงค์

4. ผลของแนวทางการพัฒนาระบบการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 พบว่าความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาระบบการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือด้านการวัดและประเมินผล ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ และ ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร ตามลำดับ ส่วนความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาระบบการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน ระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการวัดและประเมินผล และมีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เท่ากัน 3 ด้าน คือ ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากัน 3 ด้านคือ ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ และด้านการจัดการเรียนรู้ การศึกษาซึ่งผู้วิจัยนำผลการศึกษาจากระยะที่ 1 ที่ได้จากการสำรวจข้อมูล (สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาระบบการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประเมินศึกษาศรีสะเกษเขต 2 มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการจำเป็นแล้วแปลผลออกมาเป็นข้อมูลในระยยะที่ 1 แล้วนำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในระยยะที่ 1 มาผนวกกับระยยะที่ 2 (การศึกษาโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้ออกแบบร่างแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 สร้างแนวทางจากการสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการสร้างแนวทางซึ่งเป็นไปตามกระบวนการวิจัย อีกทั้งกระบวนการต่าง ๆ ก่อนที่จะได้มาซึ่งแนวทางที่สมบูรณ์ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้และความสามารถเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ นิภาพร พินิจมนตรี (2563) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการศึกษาพบว่าความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการนิเทศการศึกษา รองลงมา มีค่าเท่ากัน 2 ด้านคือด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และด้านการวัดผลและประเมินผลด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีค่าเท่ากัน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 6 ด้านระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือด้านแนวทางการศึกษา รองลงมา คือด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและด้านการวัดผลและประเมินผล มีค่าเท่ากัน ด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีค่าเท่ากันและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาซึ่งผู้วิจัยนำ ผลการศึกษาจากระยยะที่ 1 (สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มาผนวกกับระยยะที่ 2 (การศึกษาโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจัดทำเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการดำเนินการสร้างแนวทางมีการสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา และการสร้างแนวทางซึ่งเป็นไปตามกระบวนการวิจัย อีกทั้งกระบวนการต่าง ๆ ก่อนที่จะได้มาซึ่งแนวทางที่สมบูรณ์ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้และความสามารถในด้านการบริหารงานวิชาการเป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยต่างประเทศที่ได้มีผู้ศึกษาไว้ คือ Smith (2007) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของการบริหารงานวิชาการ กับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนประถมศึกษาในเขตเมืองเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหาร และครูผู้สอน จำนวน 298 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานและการหาค่าสหสัมพันธ์ พหุคูณ ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพมีความสัมพันธ์กับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็น ขอบข่ายงานของการบริหารวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนถ้ากระบวนการเรียนรู้ที่ดีเหมาะสมกับผู้เรียน ก็จะส่งผลหรือมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เช่นกัน

ส่วนความเป็นไปได้ของแนวทางนั้นโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด และมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ทุกด้าน หากแยกพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ลำดับที่ 1 คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ รองลงมามีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3 ด้าน คือ ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิรติพัฒน์ ศรีทะหา (2562) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครอุดรธานีและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาศิริ คุณาคำ (2558) ที่ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้และประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 พบว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และประโยชน์อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวิทยา แสนแป (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่า 1) การวิเคราะห์หลักสูตร 2) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ 3) การวัดและประเมินผล 4) การจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้

ได้อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ความเป็นไปได้ของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมยังสอดคล้องกับงานวิจัยต่างประเทศโดย Collie S. L (2002) ได้วิจัยเรื่อง องค์การแห่งการเรียนรู้และการปรับปรุงการสอนของ ฝ่ายวิชาการการศึกษาใช้กรอบแนวคิดขององค์การแห่งการเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจของฝ่ายวิชาการที่จะปรับปรุงการสอนของสถาบันการศึกษาในระดับสูง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักวิจัย นักวิชาการใน มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า ครูมีการแสดงพฤติกรรมว่า โดยมีการพยายามปรับปรุงการสอนโดยเน้น การสอนที่มีประสิทธิภาพ มีการประเมินผู้เรียนและเข้ารับการอบรมในเรื่องที่สามารถนำมาช่วย สนับสนุนการสอน ผู้บริหารก็ความสำคัญกับการปรับปรุงการสอน โดยพยายามที่จะปรับปรุงองค์การให้ เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าการที่ฝ่ายบริหารวิชาการของสถานศึกษาจะปรับปรุงแนวทางและวิธีการดำเนินงานเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการสอน ครูจึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาดังนั้นความเป็นไปได้ของการให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมย่อมมีความเป็นไปได้และจะทำให้การบริหารงานวิชาการในขอยข่ายงานพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของ Husby (2003) ที่ได้ศึกษามุมมองของครูที่มีส่วนร่วมในโปรแกรมการพัฒนาคณาจารย์แบบนำตนเองโดยหลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ วิธีการทฤษฎีพื้นฐานที่นำมาใช้กำหนดมุมมอง ได้แก่ ความหมายต่าง ๆ ที่ครูนำมาใช้สนับสนุนการเข้าเกี่ยวข้องในโปรแกรมการพัฒนาคณาจารย์การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้กรอบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยมเชิง การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูนั้นครูจะต้องอาศัยเทคนิควิธีการในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ หรือ การเสนอแนวทางให้ผู้บริหารงานวิชาการที่รับผิดชอบงานด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ร่วมกัน ครูต้องได้รับการพัฒนาตนเองในเรื่องของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตลอดเวลา ดังนั้นความเป็นไปได้ของการที่จะให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาคณาจารย์ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนย่อมมีความเป็นไปได้ ทั้งยังเป็นงานที่ผู้บริหารงานวิชาการหรือผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องการจะพัฒนาการเรียนการสอนของครูก็จะต้องให้ครูที่ถือเป็นผู้ที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในวิชาชีพหรือการสอนมามีส่วนร่วมในการพัฒนาโปรแกรมเพื่อพัฒนาทักษะของครูเอง ในเรื่องของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผลจากการศึกษาความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 พบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรมีนโยบายส่งเสริมเพิ่มพูนทักษะให้ครูได้รับการพัฒนา เทคนิค วิธีการ จัดการเรียนการสอน อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ การเชื่อมโยงห้องเรียนกับชุมชนเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ที่เกิดกับผู้เรียนตามกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยอาศัยความร่วมมือและแหล่งเรียนรู้จากชุมชน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาสื่อ และ แหล่งเรียนรู้ โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาจัดหาสื่อและแหล่งเรียนรู้ให้สมบูรณ์ ครบถ้วน และพร้อมใช้ เรียนรู้ตามกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อ การเรียนรู้ที่บรรลุวัตถุประสงค์ อย่างเต็มประสิทธิภาพ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษาพร้อมกำหนดปฏิทินการดำเนินการนิเทศอย่างชัดเจนและปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ มีการกำกับติดตามแนะนำการจัดการเรียนรู้ รายงานให้ส่วนที่เกี่ยวข้องทราบ ส่งเสริม สร้างและพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนตามสาขาวิชาเอก และนำนวัตกรรมไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และส่งเสริมให้ ความรู้ อบรม ครู แนะนำแนวทาง เทคนิค วิธีการ จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

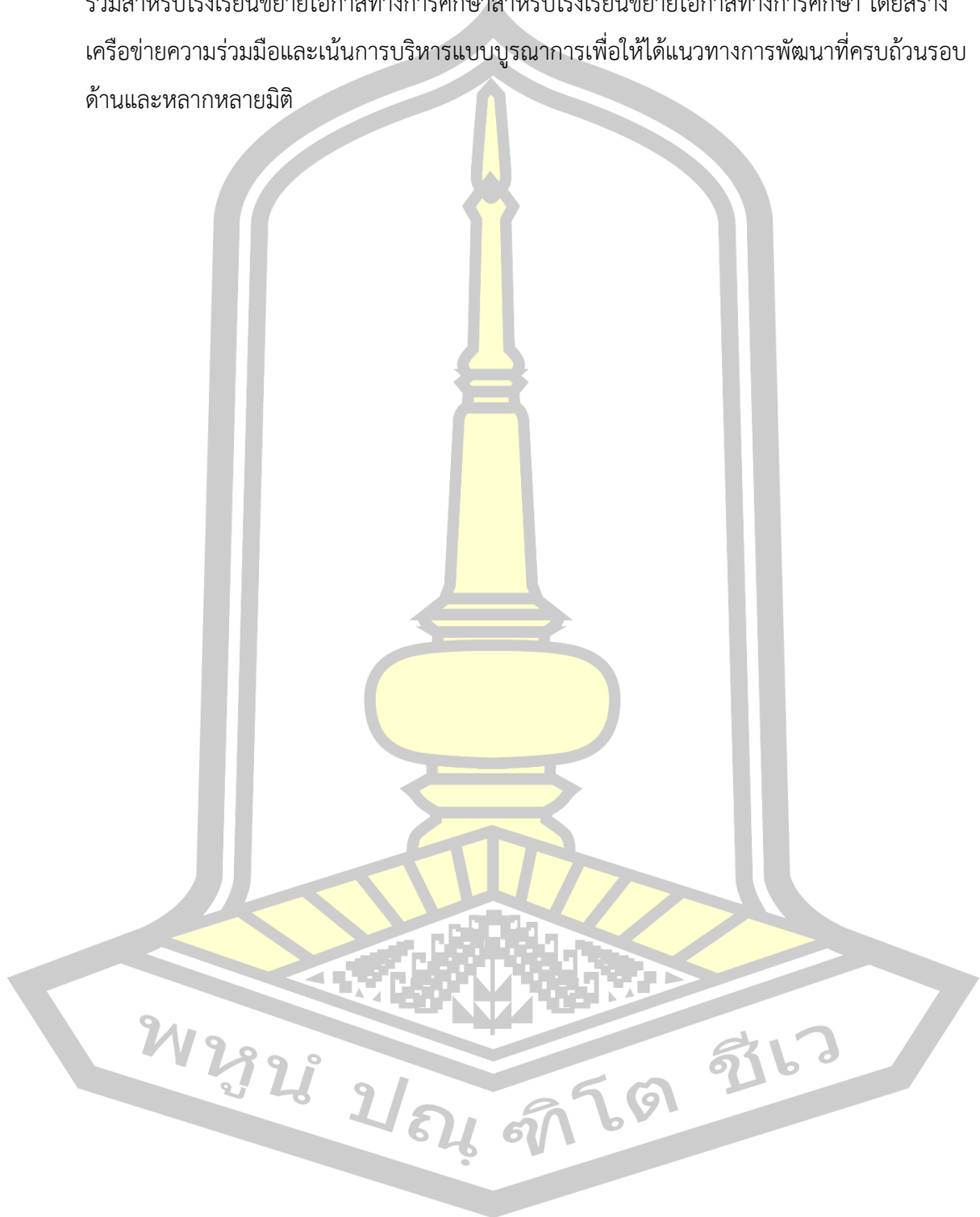
1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ควรส่งเสริมการนำ แนวทางพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ไปปรับใช้ใน สถานศึกษาให้สอดคล้องตามบริบทและสภาพแวดล้อม เพื่อเป็นการพัฒนาด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควร ตระหนักและให้ความสำคัญของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มี การกำหนด วางแผนนโยบาย กลยุทธ์ จุดเน้น ลงสู่การดำเนินงานตามแผนและโครงการอย่างชัดเจน และต่อเนื่องมีรายงานผลเปรียบเทียบพัฒนาและปรับปรุงให้เกิดการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในแบบ ที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาให้ได้มากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะของการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้หลักการบริหารแบบ มีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

2.2 ควรศึกษารูปแบบกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยสร้างเครือข่ายความร่วมมือและเน้นการบริหารแบบบูรณาการเพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาที่ครบถ้วนรอบด้านและหลากหลายมิติ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ บุราณสาร. (2560). แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต3 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กิ่งแก้ว เพ็ญศิลา. (2558). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร). (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพมหานคร.
- กীরติวัฒน์ ศรีทะหา. (2562). การพัฒนาแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลอุดรธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- คุณวุฒิ คนฉลาด. (2540). ภาวะผู้นำ. ชลบุรี: ภาควิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: วี.พรินท์.
- จักรี มนต์ประสิทธิ์. (2560). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บุ๊คพอยท์.
- โชติ บดีรัฐ. (2558). เทคนิคการบริหาร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทรงพล เจริญคำ. (2562). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์.
- ทำนอง ภูเกิดพิมพ์. (2551). แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน. ทิศนา แคมมณี. (2548). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธการพิมพ์จำกัด.
- ทิศนา แคมมณี. (2556). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรกุล พงษ์จงมิตร. (2563). การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธรเขต1. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 2563 (6), 231.
- ปิยนุช ทองพรม. (2550). ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในเขตอำเภอหนองใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ กศ.ม.), มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2558). ปฏิรูปการศึกษาจากล่างขึ้นบน. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการ
คุรุสภา.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2551). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มนตรีมิเกลกา
ไรชาบาล.
- มณีรัตน์ อภิวัฒนวรรณ. (2559). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนา
กระบวนการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การ บริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม.
(วิทยานิพนธ์ กศ.ม.), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2555). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สงขลา: โรงพิมพ์นำ
ศิลป์.
- วันชัย โกลละสุต. (2549). การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม. สืบค้นจาก
<http://kmcenter.rid.go.thhttps://www.gotoknow.org/posts/334443>
- วิทยา แสนแป้. (2560). การพัฒนาแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผลสำหรับ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2. (วิทยานิพนธ์
กศ.ม.), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- วิภาภรณ์ สร้อยคำ. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน
เอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร. (วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรดุษฎี บัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- เศรษฐภูมิ เกชาารี. (2558). การบริหารการจัดการ. บทความอินเตอร์เน็ตเทคโนโลยี รีวิว *Industrial
technology review*, ปีที่ 21.
- สมเดช สีแสง. (2547). คู่มือการบริหารโรงเรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ.
ชัยนาท: ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมายและพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู.
- สมยศ นาวิการ. (2545). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: บริษัทสำนักพิมพ์บรรณกิจ 1991
จำกัด.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2545). หลักทฤษฎีการมีส่วนร่วมในองค์การ. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2544). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและ
การจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตาม
กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจบริหารและจัดการศึกษา พ.ศ.
2550. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและศูนย์บริการวิชาการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

(2557). แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. กรุงเทพฯ:

ศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2554). หลักการ ทฤษฎี และแนวทางปฏิบัติทางการบริหารการศึกษา.

มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุมิตรา แซ่โจ้ว. (2559). การพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง. (วิทยานิพนธ์ กศ.ม.), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

สุวรรณ เรือนอินทร์. (2554). รายงานการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนวัดท่าพุด.

นครปฐม.

หนูנית ชื่อสัตย์. (2560). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเมือง

พญา 5 (บ้านเนินพญาเหนือ) จังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

หนูแปง ปะกัระคะ. (2559). ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมือง

จังหวัดชลบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. (วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

Anthony, W. P. (1978). *Participative management*. Massachusetts: Addition Wesley.

Argyris, C. (1964). *Interpersonal competence and organizational effectiveness*.

Homewood: Irwin-Dorsey.

Baksh, A. M. (1995). The relationship between participative management and job

attitudes. *Dissertation Abstracts International*.

Bryman, A. (1986). *Leadership and organizations*. London: Routledge and Kegan Paul.

Cohen, J. M., & Uphoff, N.T., (1980). *Rural Development Participation: Concept and*

Measure For Project Design Implementation and Evaluation: Rural

Development Committee Center for international Studies. New York: Cornell University Press.

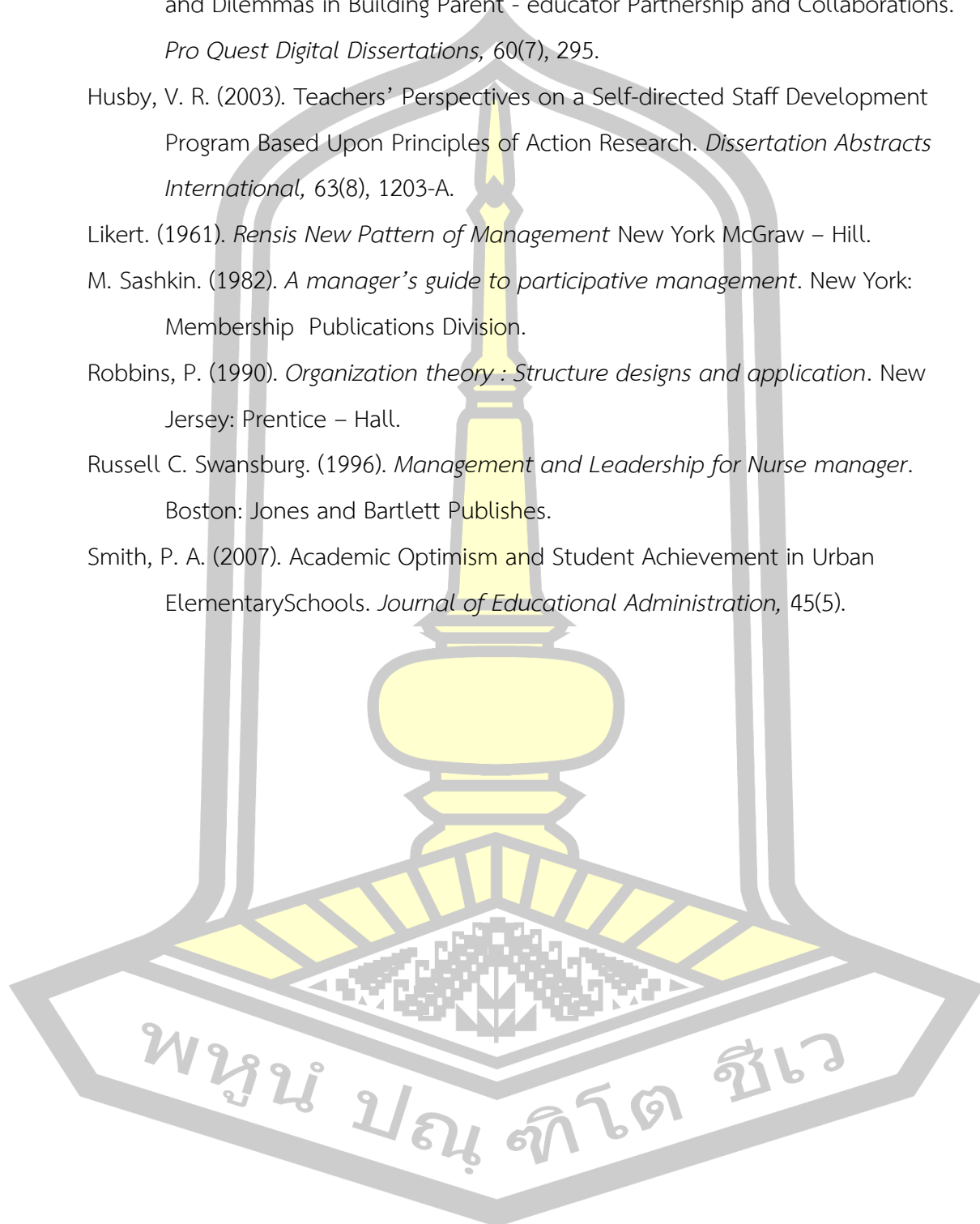
Collie S. L. (2002). The Learning Organization and Teaching Improvement in Academic

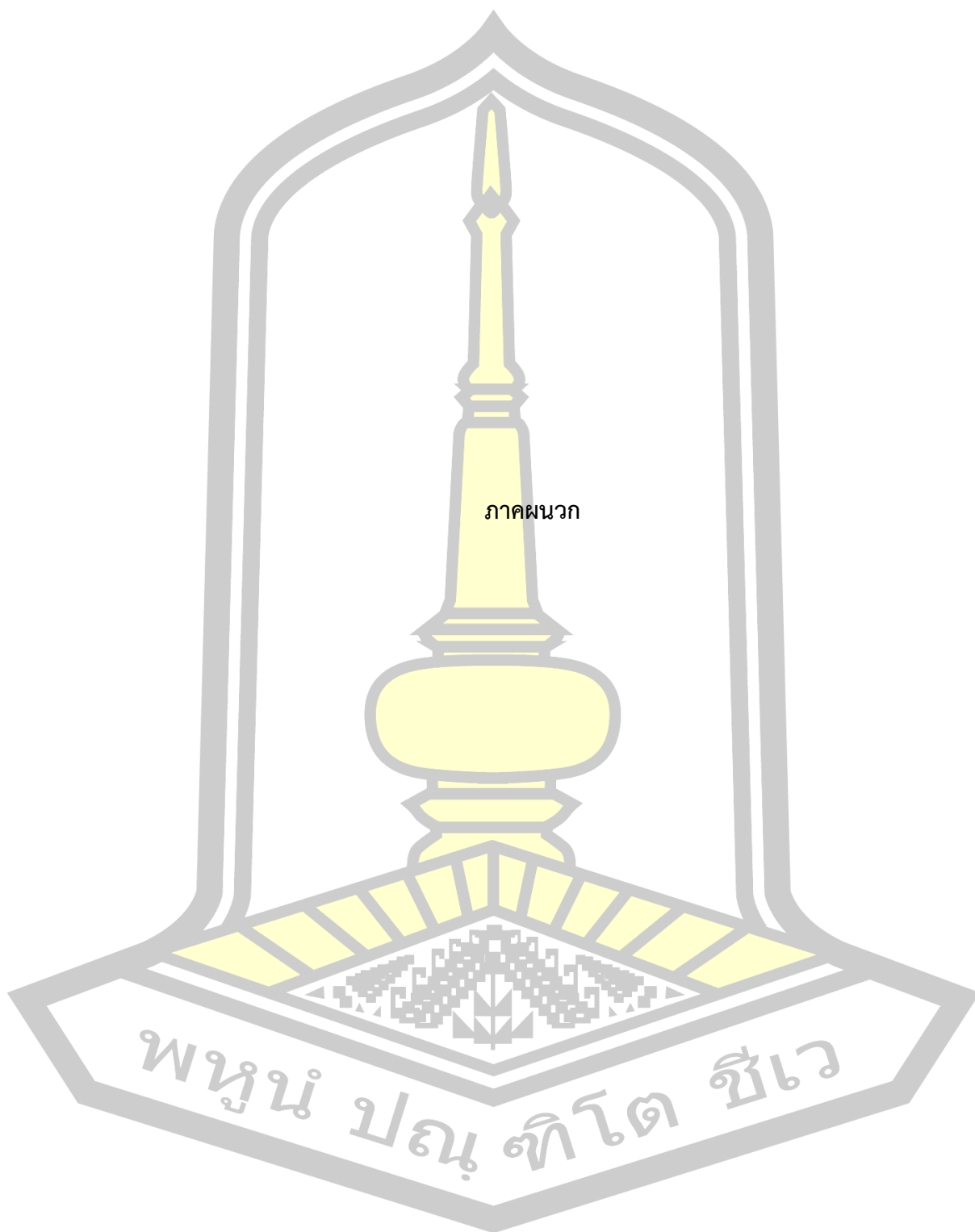
Departments. *Dissertation Abstracts International*, 63(6).

D.C. Elliont. (1994). Collaborative, decentralized management and perceptions of

quality schooling outcome. *Dissertation Abstracts Internationnal*, 52(10).

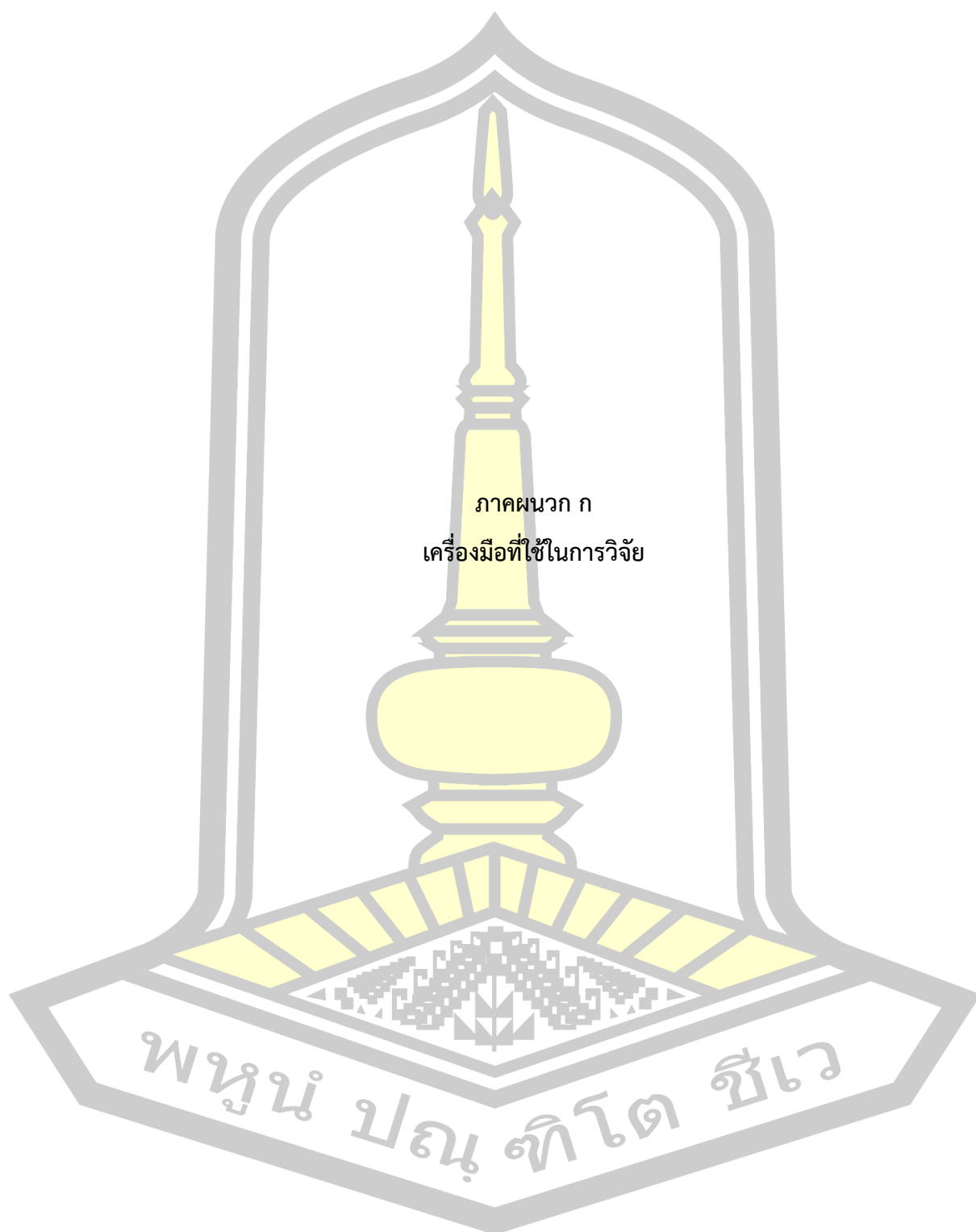
- Gold, S. E. (2000). Community Organizing at a Neighborhood High School : Promises and Dilemmas in Building Parent - educator Partnership and Collaborations. *Pro Quest Digital Dissertations*, 60(7), 295.
- Husby, V. R. (2003). Teachers' Perspectives on a Self-directed Staff Development Program Based Upon Principles of Action Research. *Dissertation Abstracts International*, 63(8), 1203-A.
- Likert. (1961). *Rensis New Pattern of Management* New York McGraw – Hill.
- M. Sashkin. (1982). *A manager's guide to participative management*. New York: Membership Publications Division.
- Robbins, P. (1990). *Organization theory : Structure designs and application*. New Jersey: Prentice – Hall.
- Russell C. Swansburg. (1996). *Management and Leadership for Nurse manager*. Boston: Jones and Bartlett Publishes.
- Smith, P. A. (2007). Academic Optimism and Student Achievement in Urban Elementary Schools. *Journal of Educational Administration*, 45(5).

ภาคผนวก

พหุบัณฑิตวิถีสวี

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุบัณฑิตยสถาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถาม

สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ของการพัฒนาแนวทางการกระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้
หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

คำชี้แจง หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ระหว่างข้อ
คำถามกับเนื้อหา

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดระบุดจุดประสงค์ที่ระบุไว้จริง

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดระบุดจุดประสงค์ที่ระบุไว้จริง

ให้คะแนน -1 คะแนนถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่วัดจุดประสงค์ที่ระบุไว้จริง

	ข้อคำถาม	ผลการประเมิน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร					
1.	การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และตีความหมาย หลักสูตรเพื่อนำไปพิจารณาออกแบบการจัดการ เรียนรู้				
2.	การมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร				
3.	การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการ ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ ตอบสนองจุดประสงค์การเรียนรู้และจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร				
4.	การมีส่วนร่วมในการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนา หลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้				
5.	การมีส่วนร่วมในการกำหนดขอบข่ายรายวิชาที่จะ สอนหน่วยการเรียนรู้ เวลาที่ใช้จัดการเรียนการ สอน และสัดส่วนการเก็บคะแนนของรายวิชาตาม หลักสูตร				

	ข้อคำถาม	ผลการประเมิน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
6.	การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรของ สถานศึกษา หลักสูตรกลุ่มสาระและหลักสูตร ท้องถิ่น				
7.	การมีส่วนร่วมในการกำหนดรายละเอียดของ หลักสูตรที่จะต้องนำมาจัดการเรียนการสอนให้แก่ ผู้เรียน				
8.	การมีส่วนร่วมในการเห็นชอบการใช้หลักสูตรใน การจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา				
ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้					
9.	การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้หลักสูตร				
10.	การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตร				
11.	การมีส่วนร่วมวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ				
12.	การมีส่วนร่วมในการออกแบบคิดค้นกระบวนการ เรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ของผู้เรียน				
13.	การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการ พัฒนาผู้เรียนตามแนวทางการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				
14.	การมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดกิจกรรมการ เรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				
15.	การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับ ความถนัด ความสามารถ ทักษะและคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้เรียน				
16.	การมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการพัฒนา กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูที่มีต่อผู้เรียนใน การสอนแบบลงมือปฏิบัติจริง				
17.	การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขพัฒนากิจกรรม				

	ข้อคำถาม	ผลการประเมิน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	การจัดการเรียนการสอนของครูต่อผู้เรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				
18.	การมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพและบริบทของโรงเรียน				
ด้านการจัดการเรียนรู้					
19.	การมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดบรรยากาศ สื่อการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ในชุมชน และสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้				
20.	การมีส่วนร่วมในการเสนอแนะทางการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน				
21.	การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะทางการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้และการอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้				
22.	การมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียน				
23.	การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปรับปรุงพัฒนาบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน				
24.	การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปรับปรุงพัฒนาการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม				
25.	การมีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน				

	ข้อคำถาม	ผลการประเมิน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
26.	การมีส่วนร่วมในการประเมินการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา				
27.	การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครูต่อผู้เรียน				
28.	การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ของครูต่อผู้เรียน				
ด้านการวัดประเมินผล					
29.	มีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา				
30.	มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอนของครูโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน				
31.	มีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้ครูใช้วิธีการประเมิน การเรียนรู้ที่หลากหลาย				
32.	มีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินผู้เรียนของครูไป ใช้สนับสนุนการสอนซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

()

...../...../.....

พูน ษณุ ทิโต ชีเว

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม
 ร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยชุดนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2
2. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามในครั้งนี้จะเก็บรักษาไว้เป็นความลับ คำตอบของท่านเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่องานวิจัยและจะนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เพื่อวิเคราะห์ผล และสรุปผลงานวิจัยเป็นภาพรวมเท่านั้น ข้อมูลที่เป็นความจริงจะสมบูรณ์และช่วยให้งานวิจัยนี้ในการนำไปพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และเกิดประสิทธิผลต่อไป

3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

เมื่อท่านตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว กรุณาตรวจสอบอีกครั้งว่าได้ตอบแบบสอบถามครบถ้วนหรือไม่ แบบประเมินที่ตอบครบถ้วนทุกข้อเท่านั้น จึงจะถือว่าสมบูรณ์และใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

นางสาวจุฬาร ปัดถา

นิสิตหลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย √ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. ตำแหน่งหน้าที่ที่ท่านปฏิบัติงาน

- () ผู้บริหารสถานศึกษา
 () ครู
 () ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา

2. ประสบการณ์ในการทำงาน

- () น้อยกว่า 5 ปี
 () 5 - 10 ปี
 () มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบประเมินเพื่อการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

2. โปรดอ่าน และพิจารณา ข้อความแต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วทำเครื่องหมาย √ ลงในช่อง “สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์” แต่ละข้อคำถาม ตามระดับการปฏิบัติของท่าน ดังนี้

5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้หลักการ บริหารแบบมีส่วนร่วม	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ประเมินผลการเรียนการสอนของครูโดยเน้นการ ประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและ ผลงาน										
31.มีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้ครูใช้วิธีการ ประเมินการเรียนรู้ที่หลากหลาย										
32.มีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินผู้เรียนของครู ไปใช้สนับสนุนการสอนซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน										

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์สถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

เรื่อง แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม

สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ใช้กับกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความเห็นของท่านเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาซึ่งผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้ประโยชน์สำหรับการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

2. ผู้ให้สัมภาษณ์นี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จำนวน 3 แห่ง

3. ขอความกรุณาโปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ตามประเด็นคำถามที่กำหนด โดยพิจารณาจากสภาพจริงของสถานศึกษาที่ท่านดำเนินการ พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นในการดำเนินการแต่ละด้าน

4. การวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จได้เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์จากท่าน

5. ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสัมภาษณ์ในครั้งนี้ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ และจะใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น โดยจะนำเสนอผลการศึกษาในภาพรวม ซึ่งจะไม่ส่งผลกระทบต่อหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ท่าน หรือ การปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ และสถานศึกษาของท่านประการใด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ ในการตอบแบบสัมภาษณ์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

นางสาวจุฬาร ปัตถา

นิสิตระดับปริญญาโท สาขาบริหารและพัฒนาศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

แบบสัมภาษณ์

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยาย

โอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1.1 ชื่อ-สกุล

- 1.2 ตำแหน่ง () ผู้บริหารสถานศึกษา
() รองผู้อำนวยการ หรือ หัวหน้างานวิชาการ
() ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา

1.3 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เริ่มสัมภาษณ์ : เวลา สิ้นสุดการสัมภาษณ์ :น.

1.4 สถานที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

1. ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร

1.1 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

1.2 การมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย

.....

.....

.....

1.3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

.....

.....

.....

1.4 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

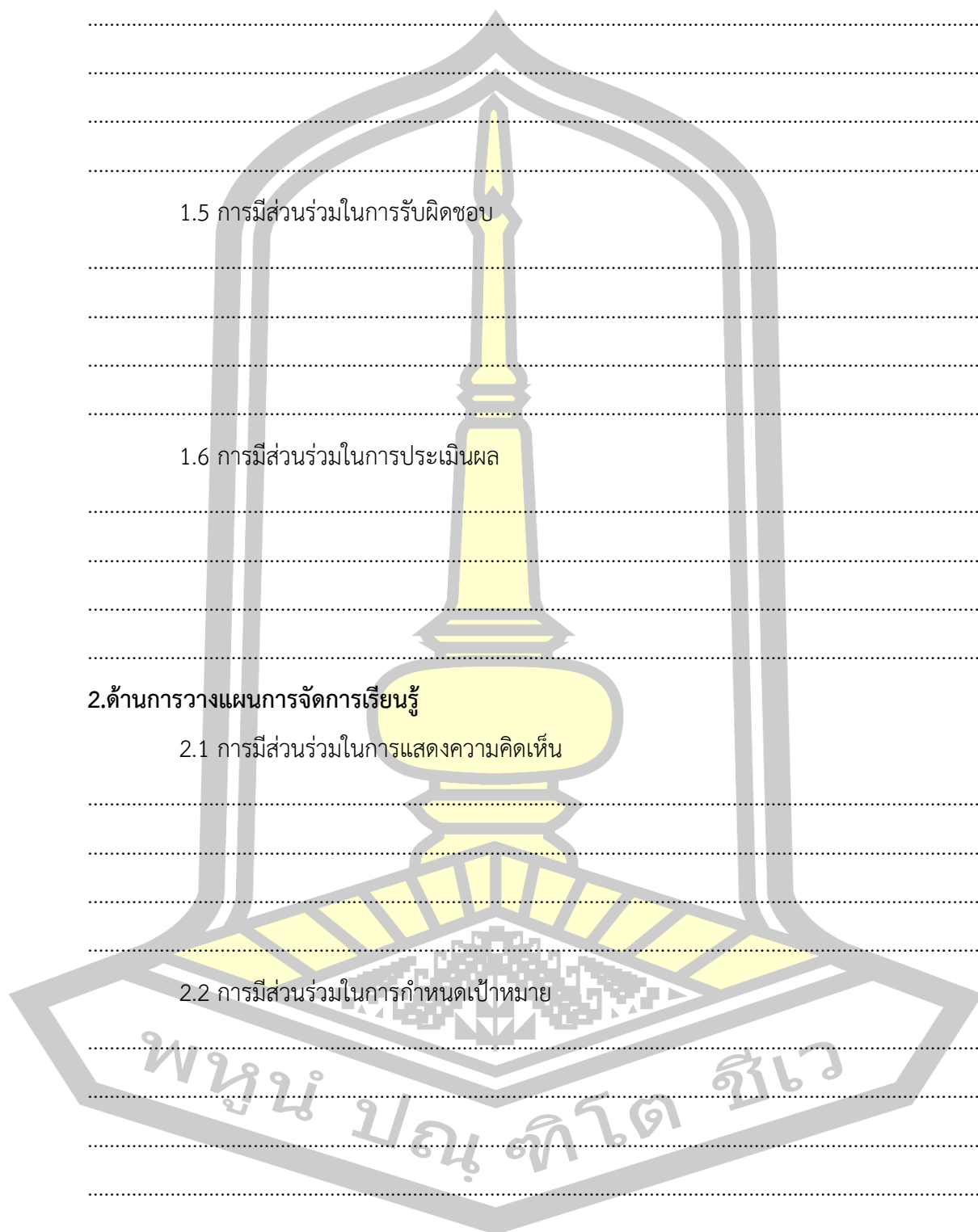
1.5 การมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ

1.6 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2.ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้

2.1 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

2.2 การมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย

2.3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

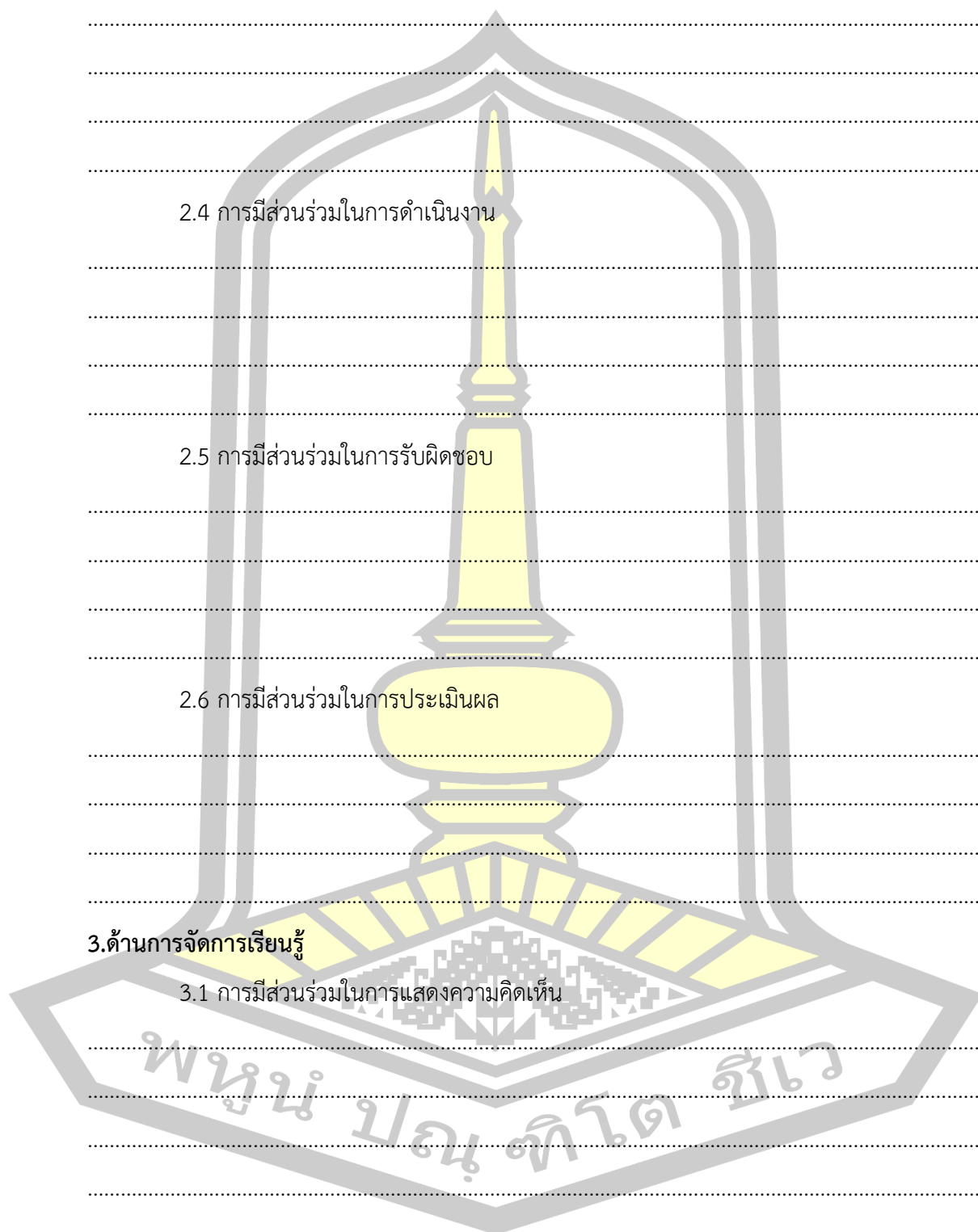
2.4 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

2.5 การมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ

2.6 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

3.ด้านการจัดการเรียนรู้

3.1 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

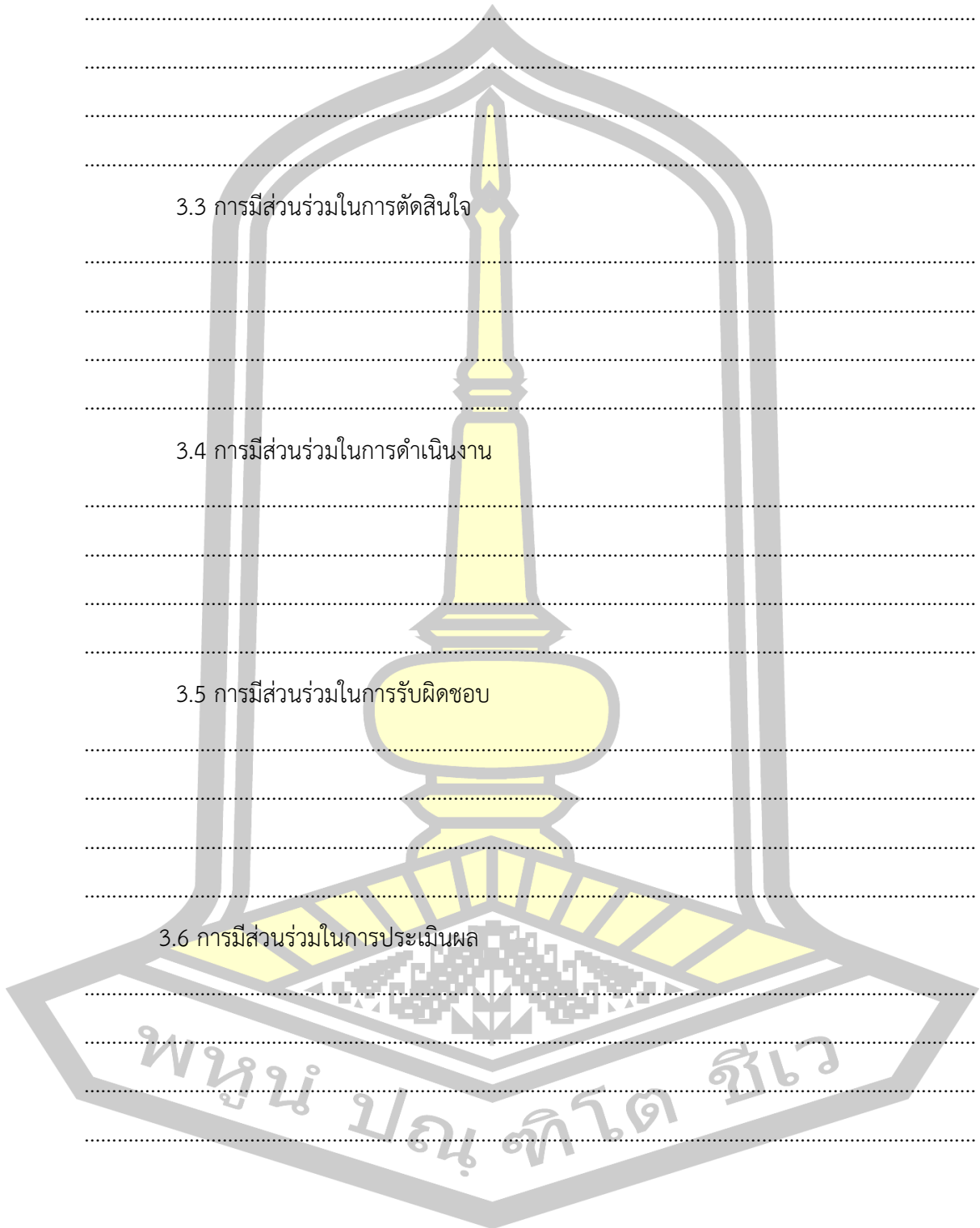
3.2 การมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย

3.3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

3.4 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

3.5 การมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ

3.6 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

4. ด้านการวัดและประเมินผล

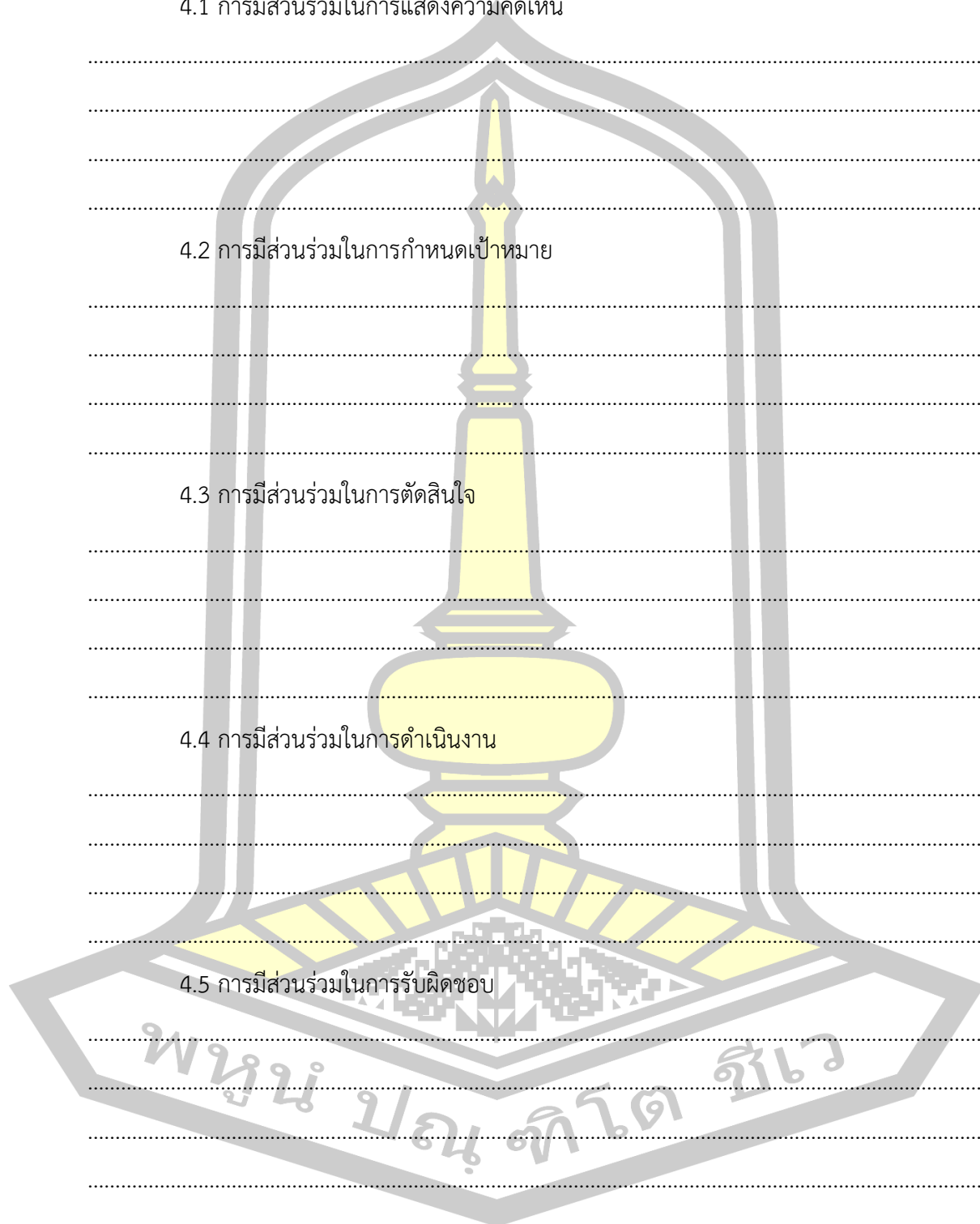
4.1 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

4.2 การมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย

4.3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

4.4 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

4.5 การมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ

4.6 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

.....

.....

.....

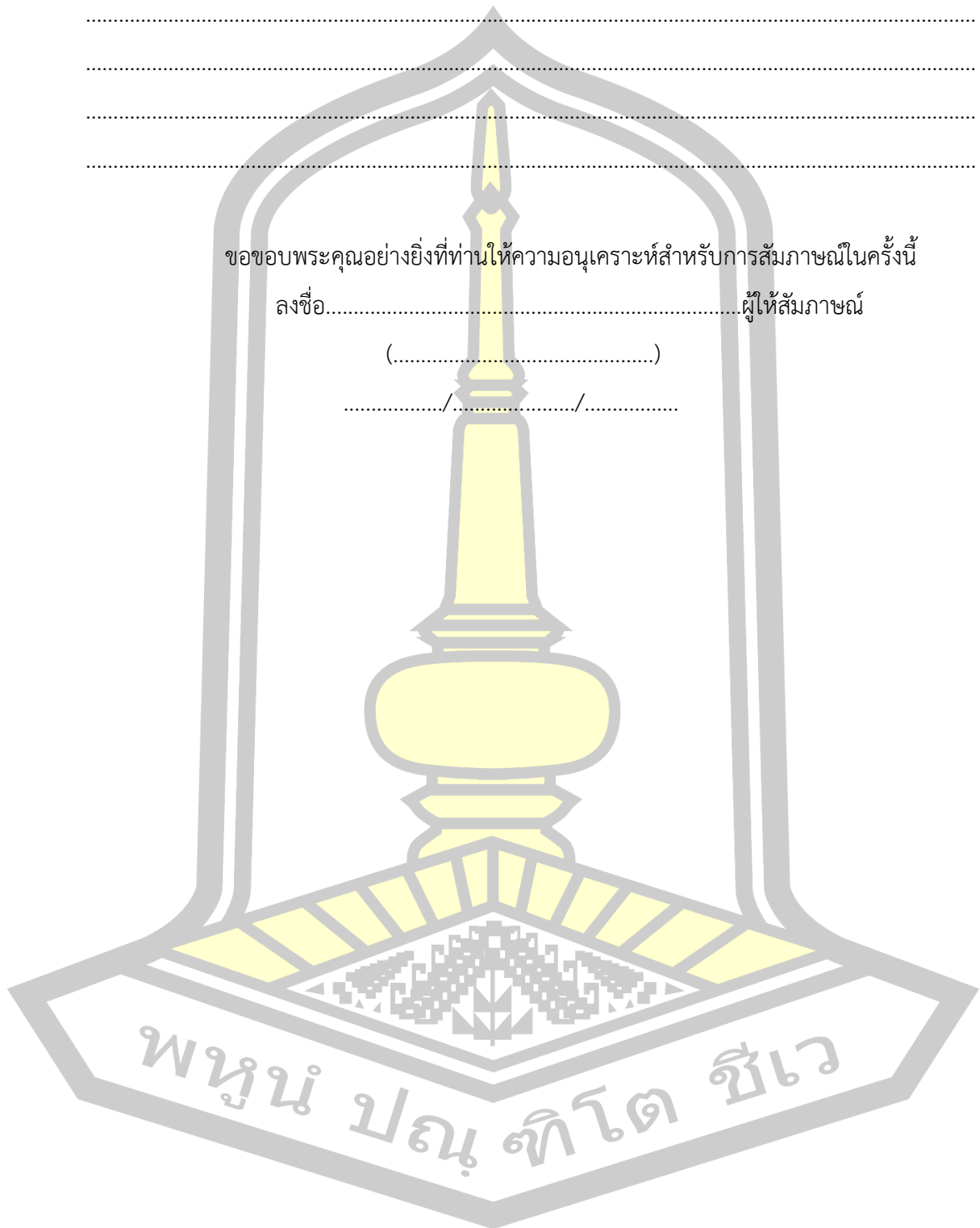
.....

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่งที่ท่านให้ความอนุเคราะห์สำหรับการสัมภาษณ์ในครั้งนี้

ลงชื่อ.....ผู้ให้สัมภาษณ์

(.....)

...../...../.....

พหุจน์ ปณฺ ทิโต ชีเว

แบบประเมินแนวทาง

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยาย

โอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

สำหรับการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบประเมินแนวทางฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยกำหนดเนื้อหาการประเมินออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. การวิเคราะห์หลักสูตร
2. การวางแผนการจัดการเรียนรู้
3. การจัดการเรียนรู้
4. การวัดและประเมินผล

2. แบบประเมินมีทั้งหมด 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แนวทางแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวจุฬาทพร ปัตถา

นิสิตปริญญาโท สาขาบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทาลัยมหาสารคาม

ข้อ	แนวทางแนวทางการ พัฒนาระบบการเรียนรู้ ของครูโดยใช้หลักการ บริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรี สะเกษ เขต 2	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้						
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1		
	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะผู้เรียนและบริบท ที่เปลี่ยนแปลงไป												
3	สถานศึกษานำผลการ วิเคราะห์หลักสูตรไป ปรับแก้ให้โดยการระดม ความคิดจาก คณะกรรมการวิเคราะห์ หลักสูตร และปรับปรุงตาม ความเห็นของ คณะกรรมการวิเคราะห์ หลักสูตรเสนอแนะ												
4	สถานศึกษามีการจัดทำ โครงสร้างหลักสูตรและ สาระวิชาต่าง ๆ ให้ สอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน												
ข้อเสนอแนะ													
.....													
.....													

ข้อ	แนวทางแนวทางการ พัฒนากระบวนการเรียนรู้ ของครูโดยใช้หลักการ บริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรี สะเกษ เขต 2	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ										
ข้อเสนอแนะ											
.....											
.....											

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ท่านให้ความอนุเคราะห์สำหรับการประเมินแนวทางในครั้งนี้

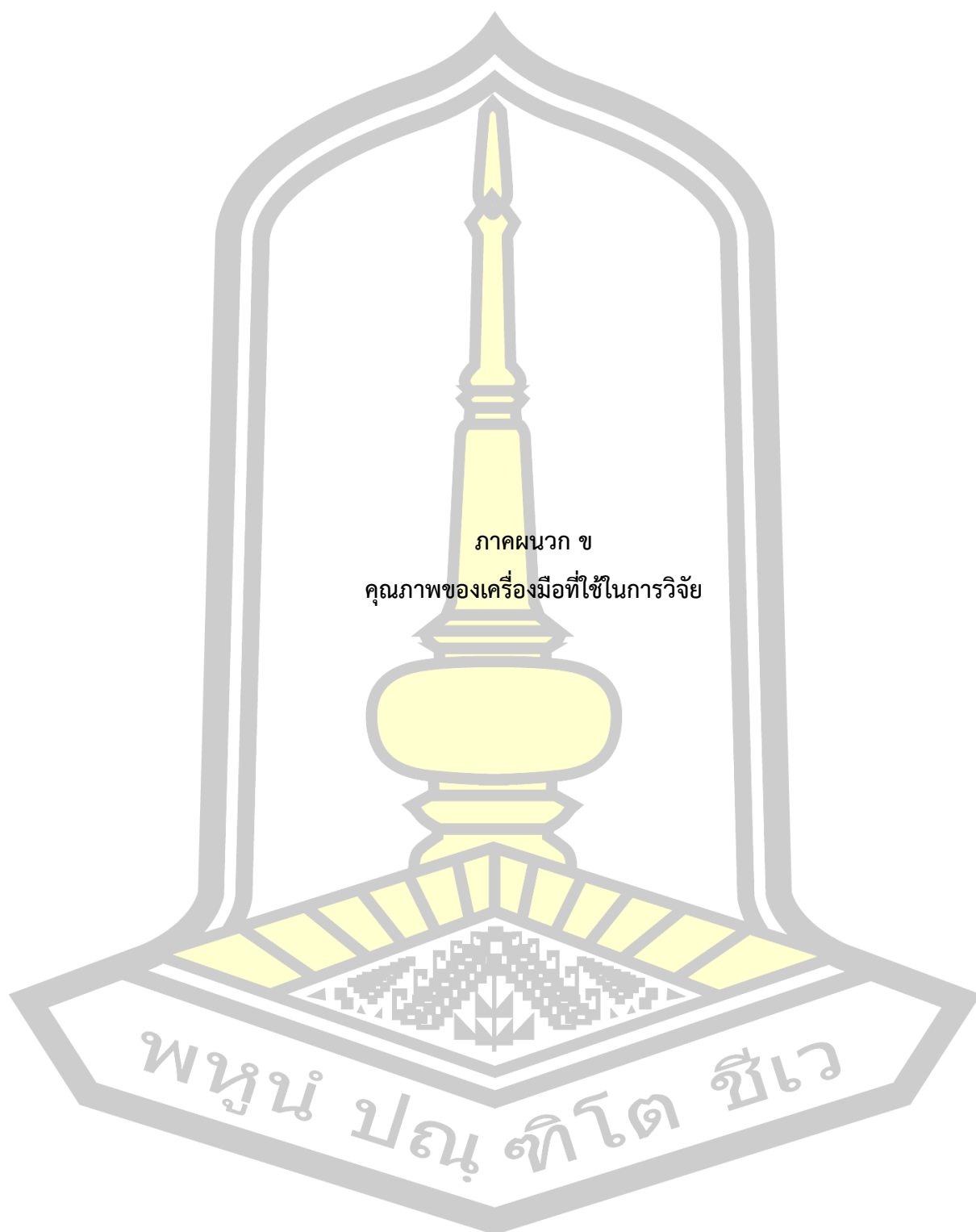
ลงชื่อผู้ประเมิน

(.....)

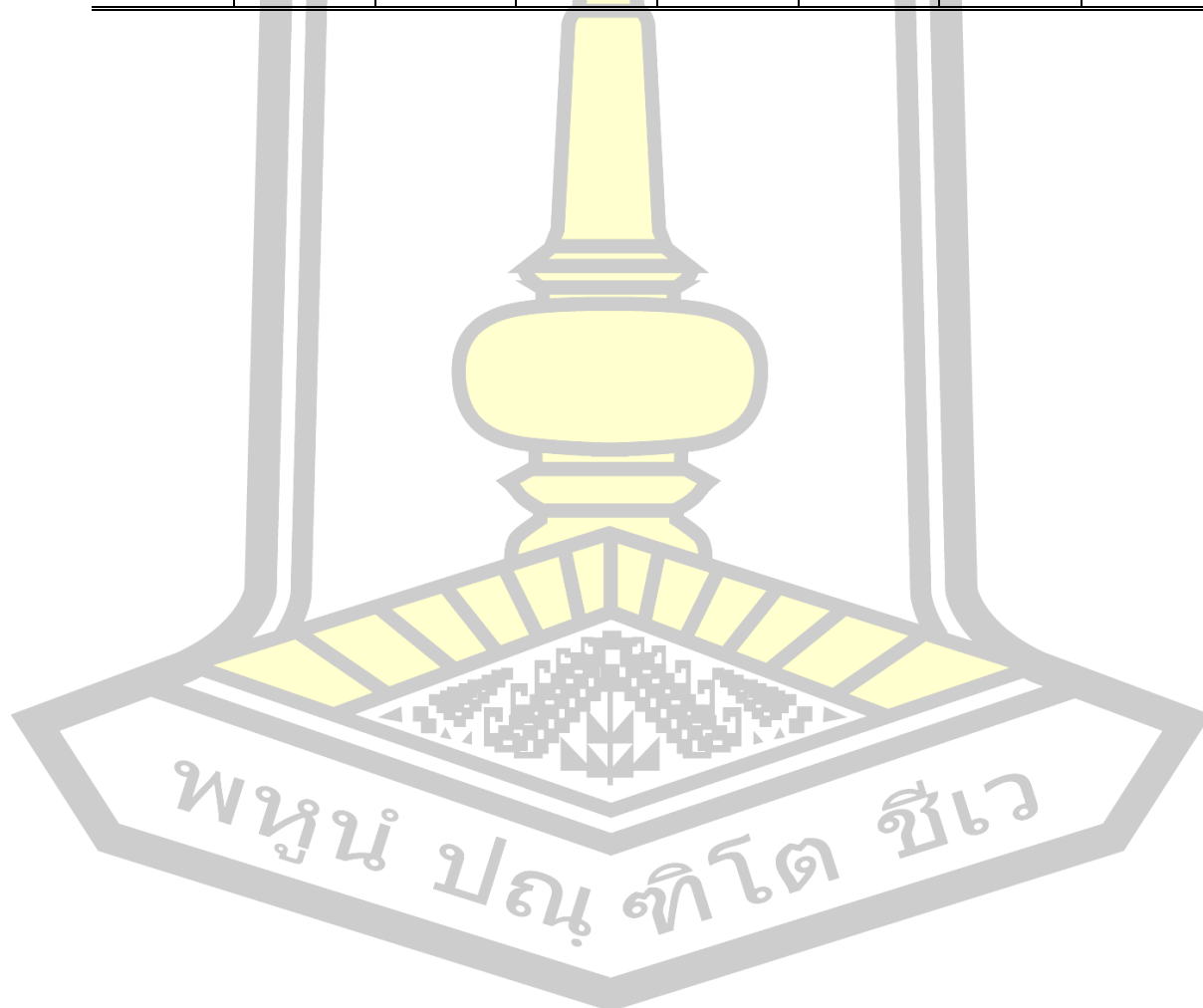
ตำแหน่ง

.....

...../...../.....

ชื่อ	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
25	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
26	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
27	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
28	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
29	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
30	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
31	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
32	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้

ตาราง 17 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

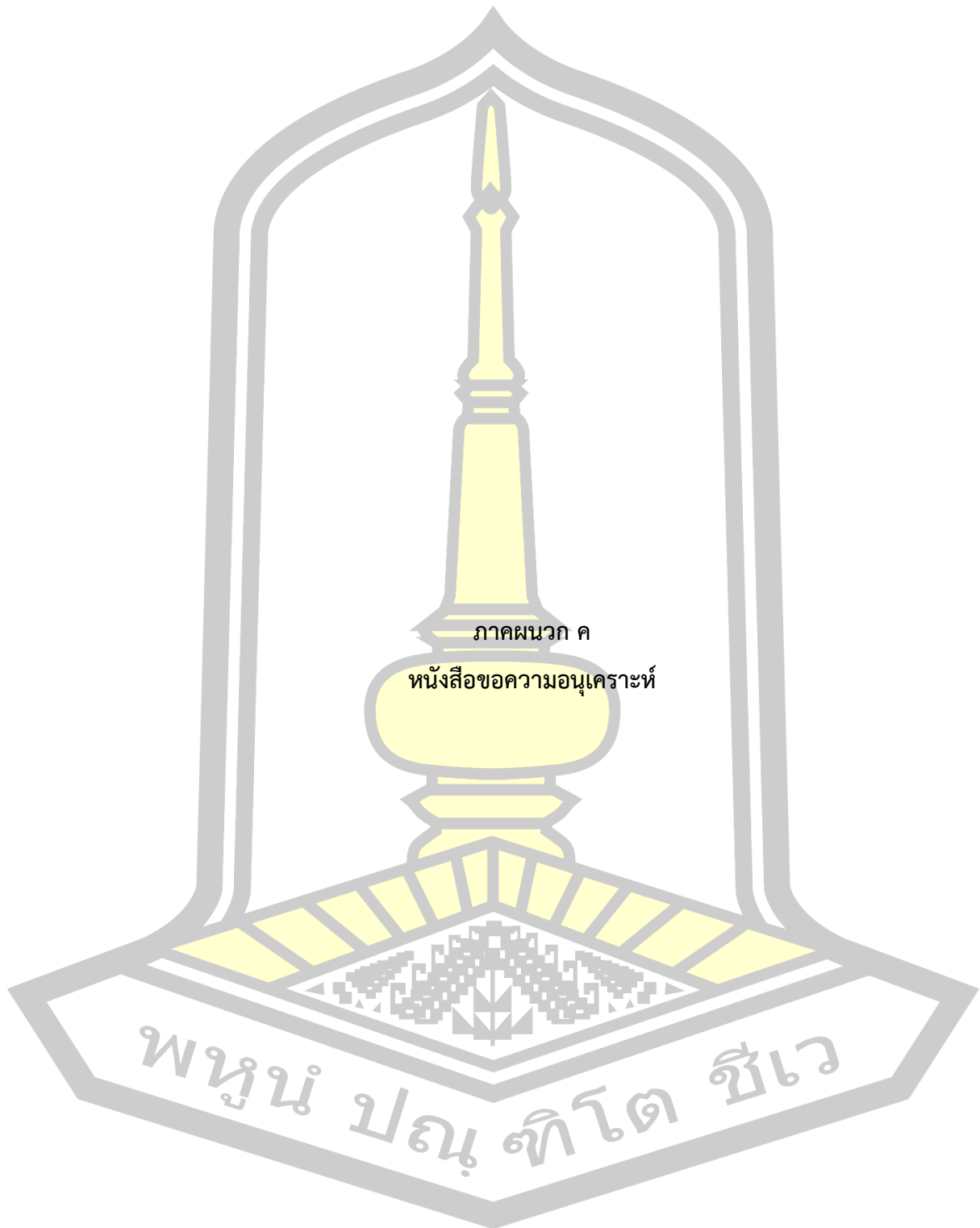
ค่าอำนาจจำแนก					
ข้อที่	N	สภาพปัจจุบัน	ข้อที่	N	สภาพปัจจุบัน
1	30	0.63	20	30	0.57
2	30	0.56	21	30	0.59
3	30	0.63	22	30	0.56
4	30	0.59	23	30	0.59
5	30	0.58	24	30	0.60
6	30	0.59	25	30	0.60
7	30	0.58	26	30	0.60
8	30	0.62	27	30	0.60
9	30	0.60	28	30	0.59
10	30	0.62	29	30	0.57
11	30	0.58	30	30	0.59
12	30	0.59	31	30	0.56
13	30	0.59	32	30	0.65
14	30	0.58			
15	30	0.61			
16	30	0.61			
17	30	0.57			
18	30	0.64			
19	30	0.56			

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.60

ตาราง 18 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2

ค่าอำนาจจำแนก					
ข้อที่	N	สภาพที่พึงประสงค์	ข้อที่	N	สภาพที่พึงประสงค์
1	30	0.55	20	30	0.49
2	30	0.53	21	30	0.56
3	30	0.53	22	30	0.49
4	30	0.59	23	30	0.56
5	30	0.47	24	30	0.55
6	30	0.53	25	30	0.51
7	30	0.53	26	30	0.55
8	30	0.53	27	30	0.57
9	30	0.55	28	30	0.50
10	30	0.57	29	30	0.54
11	30	0.59	30	30	0.55
12	30	0.62	31	30	0.59
13	30	0.62	32	30	0.58
14	30	0.52			
15	30	0.49			
16	30	0.52			
17	30	0.56			
18	30	0.48			
19	30	0.48			

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.55

ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ที่ อว 0605.5(2)/ว33317

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

6 ธันวาคม 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.สมนึก แซ่อึ้ง

ด้วย นางสาวจุฬาร บัดดา นิลตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ทกสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุลีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0622576492

ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ที่ อว 0605.5(2)/ว3317

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

6 ธันวาคม 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.ประหยัด กองแก้ว

ด้วย นางสาวจุฬาทิ ปัตถา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ หกสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0622576492

ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

ที่ อว 0605.5(2)/ว3363

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 ธันวาคม 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน (บ้านโนนใหม่)

ด้วย นางสาวจุฬาทิ ปัดดา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ หกสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวจุฬาทิ ปัดดา ทำการทดลองใช้เครื่องมือเพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0622576492

ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

ที่ อว 0605.5(2)/ว3363

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 ธันวาคม 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนิคม 3 (กรมประชาสงเคราะห์)

ด้วย นางสาวจุฬาร ปัดดา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ หกสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวจุฬาร ปัดดา ทำการทดลองใช้เครื่องมือเพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0622576492

ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ ระยะ 1

ที่ อว 0605.5(2)/ว3364

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 ธันวาคม 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านอ้อมแก้ว

ด้วย นางสาวจุฬาร ปัดดา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ หกสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นางสาวจุฬาร ปัดดา เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0622576492

ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ ระยะ 2

ที่ อว 0605.5(2)/ว90

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

10 มกราคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางวรัชชา ประจักษ์

ด้วย นางสาวจุฬาทรร ปัดดา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ทกสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นางสาวจุฬาทรร ปัดดา เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุลีออน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174

เบอร์โทรนิสิต 0622576492

ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่ อว 0605.5(2)/ว95

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

10 มกราคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางสาวสมนึก แซ่อึ้ง

ด้วย นางสาวจุฬาทิ ปัตถา นิลิตปริญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ หักสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการเรียนรู้ของครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0622576492

ภาคผนวก ง

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี

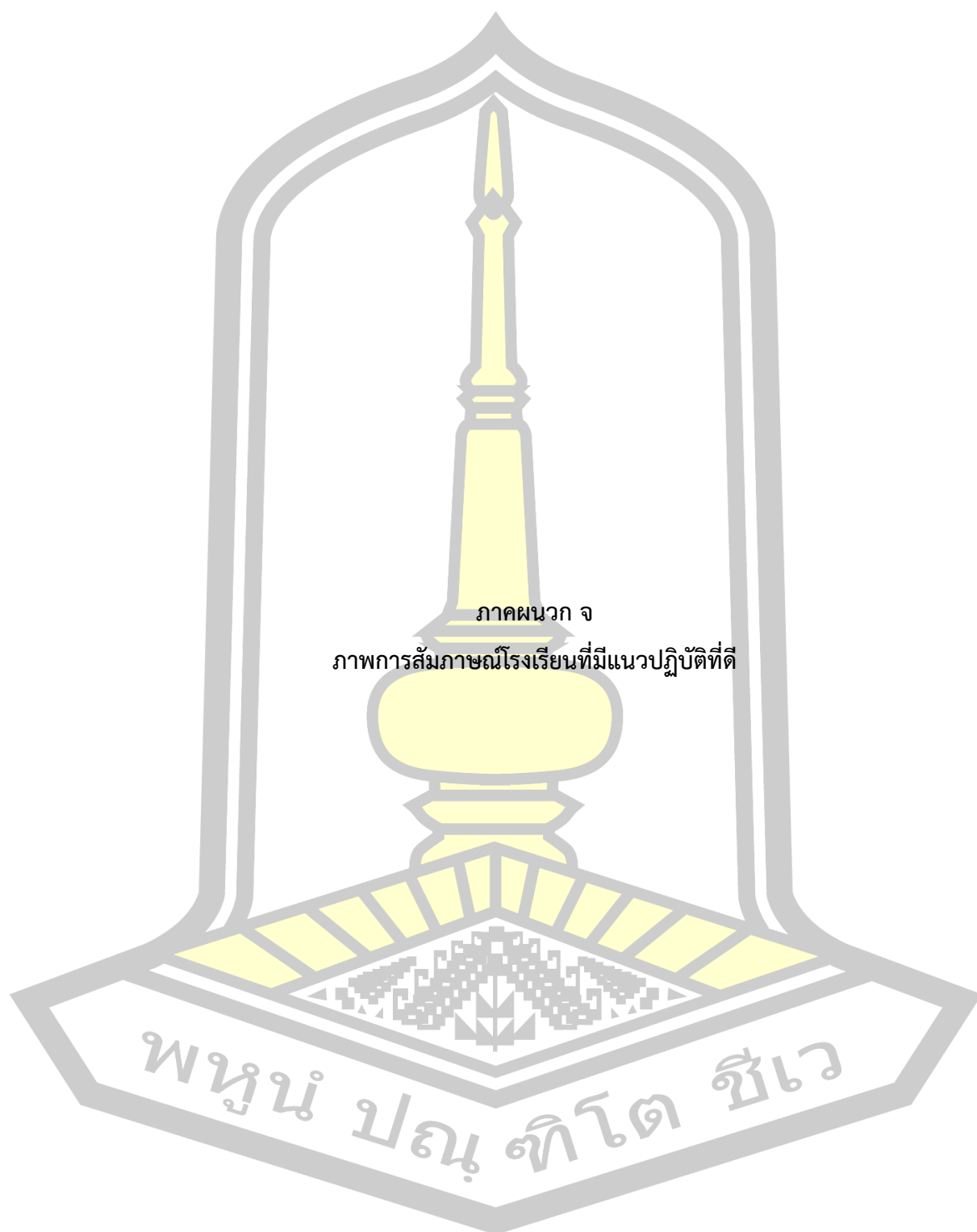
พหุบัณฑิตวิทโย ชีวะ

ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

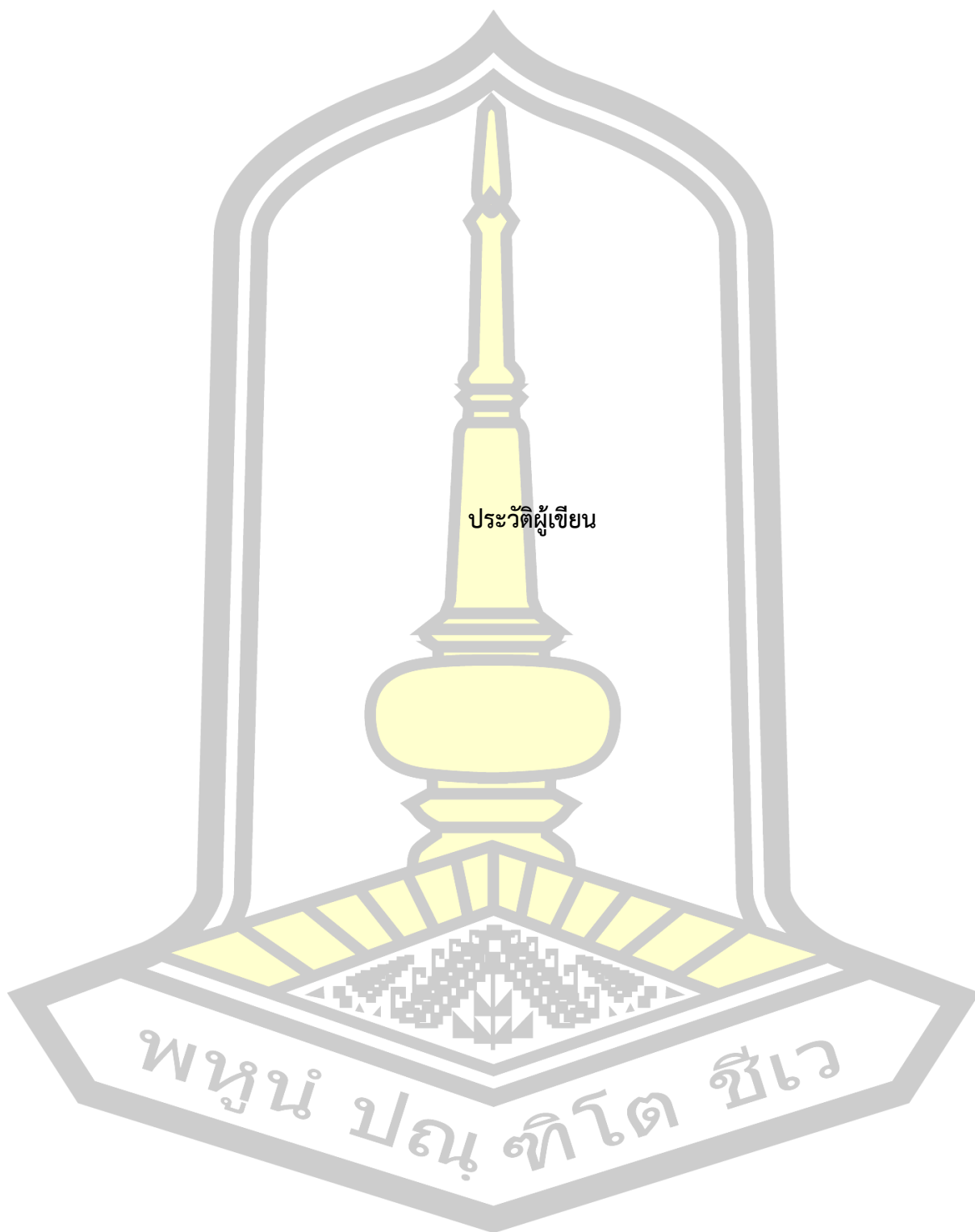
ตามเกณฑ์คุณสมบัติที่ผู้วิจัยกำหนดไว้มีดังนี้

1. นางวรรษยา ประจำ	ผู้อำนวยการสถานศึกษา	สถานศึกษาที่ 1
2. นางลำดวน บุญเยี่ยม	ผู้อำนวยการสถานศึกษา	สถานศึกษาที่ 2
3. นางพัชัญญศุ ครุสำแดง	ผู้อำนวยการสถานศึกษา	สถานศึกษาที่ 3
4. นางนิภาดา มุกดาดี	รองผู้อำนวยการหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ	สถานศึกษาที่ 1
5. นายอนุสรณ์ อางสาลี	หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ	สถานศึกษาที่ 2
6. นางอนรรดี แสงพยัพ	หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ	สถานศึกษาที่ 3
7. นางอุมาพร สุวรรณดี	ครู	สถานศึกษาที่ 1
8. นางลลนา บุญเย็น	ครู	สถานศึกษาที่ 2
9. นายอภิสิทธิ์ พิมพ์ศรี	ครู	สถานศึกษาที่ 3

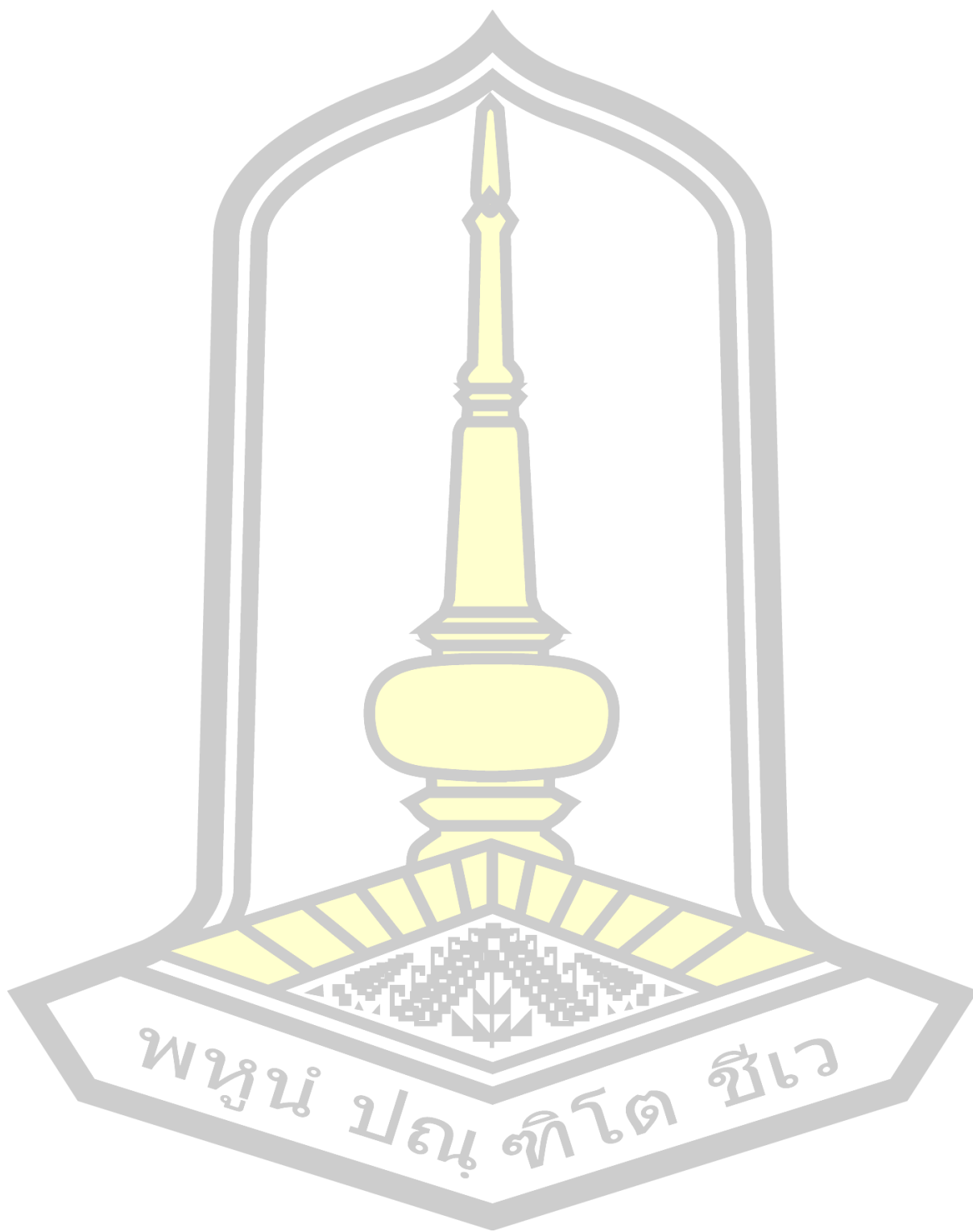
ประวัติผู้เขียน

พหุบัณฑิตวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวจุฬาร ปัตถา
วันเกิด	31 ตุลาคม พ.ศ. 2529
สถานที่เกิด	อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู คศ. 2
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านโชนง (ครูผู้สอน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 อำเภออุทุมพร พิสัย จังหวัดศรีสะเกษ 33120
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2551 ปริญญาตรี รัฐศาสตรบัณฑิต (ร.บ.) เกียรตินิยมอันดับ 1 สาขาวิชาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2554 ประกาศนียบัตรบัณฑิต ประกาศนียบัตรบัณฑิต (วิชาชีพครู) มหาวิทยาลัยสวนดุสิต พ.ศ. 2566 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนุ ปณ ทัต ชีเว

พหุณฺ์ ปณฺุ ทิตฺ สวี